INDEPENDENCE

ပပ်ႉ 226 လိူၼ်သိပ်း – သိပ်းဢဵတ်း ပီတႆး 2100
Vol. 23, No 226, SEPTEMBER-OCTOBER 2006

| 9 | သိုၵ်းထႆးႁူပ်ႉယိုတ်းၵၢမ်းၶေႃတ်ႉ ...
| 11 | ဝႃႇတုၵ်းယွၼ်း ၶိုၼ်းပိုတ်ႇလၢၼ်ႉ
| 12 | ႁူင်းပွႆးသဵင် RFA ပွႆးၵႂၢမ်းသဵင်တႆး
| 15 | ပလိၵ်ႈထႆးတီႈၼွပ်းႁဵင်းၵၢၼ်ၼမ်ႉမိူင်း
| 22 | ဗမာပြည်ကိုဘာလာလုပ်တာလဲ?
| 24 | ထိုင်းစစ်တပ်၏ အာဏာသိမ်းပွဲ
| 25 | နအဖ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ တိုင်းရင်းသားအရေး
| 38 | အေးလွင်ဘာလဲ? မြန်မာသံတော်ဆင့်ဘယ်လဲ?

လုမ်းၸဝ်ႈၶုၼ်းႁုဝ်သိုဝ် ၵၢမ်ႇလိူဝ်ႁိုဝ်မူၼ်ပုၼ်း
ၵေႃႇငိူၼ်းႁိုၵ်းပိုၼ်း 18 ပီ

20-.

ၽူႈၼမ်း SNLD လိူဝ်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်လိူဝ်ႇလၢတ်ႈမၢၼ်ႈ NC မိူဝ်ႈ 1993

ၽူႈၼမ်းလၼ်ႉသုင် ၶလႃႈ လုၵ်ႉလုမ်း EC ၶွင် SNLD လႆႈသိူဝ်သူဝ်းလူၼ်ႉ (ဝၢၼ်ႈမိူင်းၼေး၊ ၵေႇဝိင်းမိူင်းမွႆႇ၊ မိူင်းၶၢင်) ၵၼ်လႆႈတၢႆလႅဝ်ႉ ယွၼ်ႉယၢမ်ႈလႆႈထုၵ်ႇၽူႈႁွၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈပေႃႉထုပ်ႉ

လႆႈၽူး ပူင်ၵႃမ်းမိူဝ်ႈပိုတ်ႇလုမ်းမွႆႇ, ဝၢၼ်ႈသူၼ်တၢၼ်/ၵိင်းတုင်

ႁူဝ်ပဝ်ႈၸုၼ်ထုၼ်းၵျႃး မိူဝ်ႈတိုၵ်ႉၶိုၼ်ႈပၢင်ၵုမ် NC ၶွင်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ 1993

ၵူၼ်းၼုမ်ႇလုၵ်ႉလုမ်း SNLD ၵိင်းတုင် လိူဝ်းယွမ်းယၢပ်ႇယွမ်းၶိုဝ်ႇ ၵီႇဝ်ႇၵျႃသူၼ်းတုမ် တႃႇၵမ့်ထိမ်ပႃႇတီႇႁူဝ်သိူဝ် လွမ်းဝၢၼ်ႈၼွၵ်ႈ ယၢၼ်ၵႂ်ဝိင်း 10 လၵ်း မိူဝ်ႈ 1990 ၼႃႈလိူၵ်ႈတင်ႈ

ၸုၼ်ထုၼ်းၵျႃးၶလႃႈလႆႈၼႄတ်း မိူဝ်ႈပၢင်လႃႉလဝ်ႈသိုၵ်းလူင် ၵၢၼ်းယွတ်ႈ တီႈငဝ်ႈငုၼ်းၶၢႆးသိမ်, ၵေႇဝိင်းသီႇပေႃႉ 20/3/2004

Photo by SNLD

ပွင်ႈၵႂၢမ်းၶေႃႈ 1

လုမ်းငဝ်ႈငုၼ်းႁူဝ်သိူဝ်၊ ဢမ်ႇလႅမ်ႇၵိုဝ်မိူၼ်ပိူၼ်ႈ၊ ၵေႃႇၸိူင်းၵိုၵ်းပိုၼ်း 18 ပီ

ၶၢဝ်းတၢင်းသိပ်းသၢဝ်းပီမႃး ႁၢၼ်ႉတေႃႇ ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ မုၵ်ႉမူႇၵေႃလုမ်းၵၢၼ်မိူင်းၵၢၼ်သိုၵ်း ၶိူဝ်းလိူင်ႈတႆးၽုတ်းမီးမႃးၼပ်ႉႁူဝ်သိပ်းလုမ်းၶလႈ သင်ဝႃႈဢမ်ႇယၢမ်ႈၵျိတ်းၵၢၼ်လိူဝ်ႉလႃတ်ႈမႃးသေ လုမ်းလုမ်း၊သင်ဝႃႈဢမ်ႇယၢမ်ႈလႆႈၵျိၼ်းႁူႉဝႆႉၽွင်ႈလိူင်၊ပေႃးဢမ်ႇၶိူဝ်ႈႁူႉလၵ်းလိူဝ်ႈလုမ်းသင်လုမ်းသိုင် ၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။ *"လိူဝ်ႈလုမ်းတႆးဢၼ်ပႃး တူဝ် S ၵူလ်းပေႃႉၵိၼ်ႈ,ၸမ်၊ပေႃးသွၼ်ႉ,ပႃးလုမ်းလၢဝ်းၶိူဝ်း ၶိူဝ်းလိူင်ႈတႆးၵူႈလုမ်းလုမ်း ႁူမ်ႈၵၼ်တၢင်းမူတ်း ၵေႃႈၸပ်ႉပေႃးဢမ်ႇ,လႆႈၶႆႈပေႃးဢမ်ႇ,သိုင်ႈ"* – ၵမ်ႈၽွင်ႈတေၶႂ်ႈဝႃႈၼႆ။

မၼ်းၵွၼ်ႇပိုၼ်းမိူဝ်ႈသိုၼ်း၊ ႁူပ်ႈၶိုၼ်း 18 ပီ ၸၼ်ႉလိူင် ပေႃးဝႃႈလုၵ်ႈၵိုၼ်းၵူၼ်းမိူင်းသင်,ၶႃ, လုၵ်ႉၵိူၼ်,သၢၼ်ၶတ်း မိူဝ်ႈ 8/8/88 ၵူလ်ႉၵူၼ်, ပိတ်ႈလုမ်းမၢၼ်ႈ မသလ လဝ်ႈဢႃ,ၸႃ,ပႃ,တီ,လိူဝ် (ဢၼ်ဢူးၸေႃ,ဝိၼ်းဢွၼ်ႁူဝ်) တူၵ်းၵျႃႉယဝ်ႉ

ပၵ်းပိူင်မႂ်ႇမီးၽွင်းငမ်းလိူင်ႈမိူင်း) ဝႃႈၼႆ။

ၵိူတ်းၸၼ်သေၽူႈႁၵ်ႉလၢတ်ႈ လိူဝ်ႉသႂ်ႇ လၢဝ်းၶိူဝ်းတႆးတၢင်းၸမ် လင်,တူင်ႉတိူၼ်,သူၼ်း တုမ်ၶဝ်ႈႁႃၶွၼ်ႈၵိူင်းၵၼ် ၶွတ်,ၽွတ်းပိၼ်မူ,ယႂ်ႇ, လုမ်းလူင်ၵေႃ,တင်ႈပႃ,တီ,ၵၢၼ်မိူင်း လူင်းသိၼ်း

> **"ပိၼ်ၶိူဝ်ၵေႃႈယဝ်ႉ ပိၼ်ၵဝ်ႇၵေႃႈယႃ,၊ ပိၼ်ႁူဝ်ၶိူင်ႁူဝ်ၶႃ,ၵေႃႈတိူင်း၊ ပေႃႈပိၼ် ၽွႆးၽိူင်း၊ ၸမ်ႇလႆတႆႈၽိူင်း၊ ၵူၺ်းၵိူတ်းၸေးဢိုပ်းၽိူင်းၸၼ်ႉၵူလ်း။ ပေႃးတူလ်းပိုၼ်း သၢဝ်းပီယွမ်းသွင်၊ ထတ်းထွင်ၶိုၼ်းလိူင် တူၵ်းထိူင်ဝၼ်းၵေႃ,တင်ႈ လုမ်းငဝ်ႈငုၼ်းႁူဝ်သိူဝ် ၶွပ်ႈၶူပ်, 18 ပီတီမ်မိူဝ်ႈ 21/10/2006 လီငၢမ်း။"**

ပၢင်ၵုမ်လူင်ငဝ်ႈငုၼ်းတီႈမုဝ်ႈၶရေႊသီႊလိူဝ်ႉၶိူဝ်းတႆး SNLD တီႈတူၼ်ႈတီး

မႂ်ႇၽႃၵ်ႇဢၵ်လိူဝ်ႈငဝ်ႈငုၼ်း တီႈမုဝ်ႈၶရေႊသီႊ လိူဝ်ႉၶိူဝ်းတႆး SNLD မိူဝ်ႈ 1988 လိူၼ်ဢွၵ်ႇ ထူဝ်ႇမိူဝ်ႇ 21 ဝၼ်း တီႈဝႆင်းတႃႈၵူင်ႈ။ လင်,ဝႃႈ –ဝၼ်းၵိုတ်,ပႃ,တီ,ႁူဝ်သိူဝ်ၸႅၼ်ႇတေလႆႈဝႃႈ ဢွၵ်ႇ ထူဝ်ႇမိူဝ်ႇ 21 ဝၼ်း ဢႃ,ယူ ပေႃးတၼ်းလႆႈ 18 ပီ လီငၢမ်း။

ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈဝႃႈပႃ,တီ,ႁူဝ်သိူဝ်– ငဝ်ႈငုၼ်း SNLD ၸႅၼ်ႇ ပိၼ်ပႃ,တီ,ၵၢၼ်မိူင်း ပေႃႉပၢင်လိူၵ်ႈ တင်ႈ 1990 ယႂ်ႇ,ၸမ်သုတ်းထိ 2 ၶိူဝ်းမိူင်း ႁူမ်ႈတုမ် (ဢၼ်တူင်ႉၸိူင်ၶိူဝ်းၶွပ်,ဝူင်းမႂ်ႇမီး လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ) ၶလႈယိူင်းမႂ်ႇလၵ်းၵၢၼ်၊ သိၼ်ႈ တၢင်းၸေႈၵၢၼ်ငဝ်ႈငုၼ်းၸႅၼ်ႇ ပိၵ်ႉသမ်ႉဝႃႈဢမ်, လၢင်ႈတိမ်ႈလၢတ်ႈပိူၼ်ၽေႃဝ်,တိၵ်,လိင်း သေတႃႉ ၵေႃႈ ပေႃးႁူပ်ႈတူလ်းလိူင် ပိၼ်တႃ,ပူၵ်းတင်ႈ လိူင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် ၶၽွႊတိူဝ်ႊၶရႊလ် (Federal) လိတ်ႈလၢင်, 8 လေႊမိူင်း ဢၼ်မီးလွင်ႈ ထူၵ်,မိၼ်ႈလွမ်းတြႃး (ၵႂၢမ်းယုတ်ႉတိထမ်း) လွင်ႈၽိင်,ပိင်း၊ လွင်ႈထၢင်,ႁၢင်ႈ လွတ်ႈလိဝ်း (Justice, Equality, Freedom) ဢၼ်ၵူႈလၢဝ်း ၶိူဝ်းလေႊမိူင်း မီးသုၼ်,လႆႈတိပ်းတတ်းတူဝ်ၵဝ်, ႁင်းၶေႃ။ ပႃႊမိူင်း၊ ပႃႊမၢၵ်ႈမီး၊ ပႃႊၶွပ်,ဝူင်းၵူၼ်း၊ ပႃႊပလႃ,၊ ပႃႊယူ,လီၽိူင်ႈၶငႈလိၵ်ႈလႆႊလိူဝ်းၸႅၼ်ႇ မီးလွင်ႈလွတ်ႈလိဝ်း ထၢင်,ႁၢင်ႈယုၵ်ႉယွင်ႈပူၵ်း ပွင်– လိူဝ်းၸႅၼ်ႇယူ,။

ၶိူဝ်းၵႃႈၽူႈၸမ်း SNLD လိူဝ်းၶဝ်ႈပႃးၶိူဝ်း လုမ်းငဝ်ႈငုၼ်းဢွၼ်ႁူဝ် (CC) 42 ၵေႃ, (ဢၼ်

မုၵ်ႉလုမ်းၵၢၼ်မိူင်းပေႃႉပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ မိူဝ်ႈ 1990 ဢၼ်လႆႈၽွင်းတိၼ်းၸမ်သုတ်း ထိ 1 လွမ်းၸင်,ၵၢင်လႅင်ၵူၼ်းမိူင်းလိူင်ႈတႆး တွတ်ႈသိုင် လိူၵ်ႈမႃး 23 ၵေႃ,ၸၼ်ႉ ပိၼ်လုမ်းလႅင်?။ ၵူၼ်းႁူႉ ၽူႈလိပ်ႈၵိူၼ်းၵမ်ႈၸမ်တေတွပ်,ဝႃႈ–ပိၼ်လုမ်း ငဝ်ႈငုၼ်းတီႈမုဝ်ႈၶရေႊသီႊလိူဝ်ႉၶိူဝ်းတႆး၊ လိူဝ်း ဢၼ်းၵိတ်ႉဝႃႈ SNLD ၵူၼ်းမိူင်းတႆး ၸမ်ၶလႈ ၶေႃ,တေႁူႉလၵ်းဝႃႈပႃ,တီ,ႁူဝ်သိူဝ်။ ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ ႁွင်ႉပိၼ်တၢင်းၵၢၼ်ဝႃႈ *(သျၢၼ်းဢမျိဝ်းတႃးမျုး တီ,မူဝ်,ၶရေ,သီ, ဢၽွဲ့ၶျုပ်ႉ–သျၢၼ်းတီ,ၶျုပ်ႉ)*

ၵေႃႈ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈသမ်ႉၶိုၼ်းယိုတ်းဢႃ,ၸႃ, လိူင်ႈမိူင်းထိင်ႈပွၵ်ႈၵမ်းသွင် မိူဝ်ႈ 1988 လိူၼ် သိပ်ႉထိမ်ႉမိူဝ်ႉ 18 ဝၼ်း။ ၽူႈၸမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လွမ်သိုၵ်းလူင်ၵေႃးမွင်, ပူင်လၢတ်ႈၵႂၢမ်းမၼ်ႈ ၵိၼ်,ဝႃႈ– တေၵိႂ်ႈမီးၵၢၼ်လိူၵ်ႈတင်ႈ၊ ပႃ,တီ, ၵၢၼ်မိူင်းလႅင်ပေႃႉပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ မီးၽွင်းတိၼ်းလႆႈ တီႈၸင်ႈၸမ်သုတ်းၵေႃႈ တေမွပ်ႈဝၢင်းဢႃ,ၸႃ, ပၼ်သေ တပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶတေႃ့တေပွၵ်ႈမိူဝ်းၶိုၼ်း ၶိူဝ်းပၢင်သဝ်းသိုၵ်း။ ပႃ,တီ,လႅင်ပေႃႉလိူၵ်ႈတင်ႈၵေႃႈ မီးသုၼ်,လႆႈတိုတ်ႉတိမ်ႈပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း(ငဝ်ႈႁၢၵ်ႈ

“ၼႃဝ်းတၢင်း 18 ပီ လီၵျႃႉၶိုၼ်ႈလူင်း၊ ၼမ်းၼူင်း–မၢၵ်ႇၵိုၼ်း၊ ၵမ့်တိုၼ်းၵမ့်လိုၵ့်၊ မေႃၶိုၵ့်မေႃၶုလ်ႈ ၽူင်းၽုလ်ႈၵီၼ်ႇၸီၼ်း၊ လႆႈလီၼ်ႈလႆႈပႆ၊ ဝႆၼွၼ်းႁွၼ်းၵူင်း၊ ပဵၵ်ႇပိူင်းလၢၵ်ႇလႂ်း၊ ၵၢၼ်ပႂ်းမိူင်းပႃႇတီႇႁူဝ်သိူဝ်၊ ပႆႇမၢၵ်ႇပႆႇမိူဝ်ယင်းလုၵ်းမၼ်း၊ တိုၵ့်ၵၼ်းလွႆၼွၼ်းတုမ်ပိၼ်လုမ်းပိၼ်လိူဝ်း၊ မၢင်ႇၵူဝ်းၸႂ်ႈမီးလွင်ႈလီၵ်ႈလႂ်း၊ ပႆႇတဵၵ်ႇယႂ်ႈလုလီဝ်ႁၢၼ့်တေႃႇယၢမ်းလီဝ်”

တီပ်းတတ်းလိူၵ်ႈသၢင်ဝ့်မိူဝ်ႈပၢင်ၵုမ်လူင်ပတ်းပိုၼ့် တီႈတူၼ်ႈတီးၼုင်းၵၢင်လိူၼ်ၶေႃး ၵတ့်သ် 1990) မီးၽူႈၸမ်းၸႄႈ ၸႄႇယၵ 7 ၵေႃႉ၊ ၵေႃပွင်ၵၢၼ် ငဝ်ႈငုၼ်း 35 ၵေႃႉ (ၵေႃၵွၼ်ႁူဝ် 17 ၵေႃႉ၊ ၽူႈၼဝ်ႈၵေႃပွင်ၵၢၼ်ငဝ်ႈငုၼ်း 18 ၵေႃႉ) ၸၼ့် ႁူၼ်းမိူင်းႁူႉလၵ်းၵ့်ငိၼ်းလိူဝ်ႈသိူင် ၸမ်လိူဝ် ပိူၼ်ႈၶတ့် ပိၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႈၼုၼ်ထုၼ်းၵူး၊ ၽူႈၸမ်း ၼိုင်း လႂ်းၸုတ်း (လႂ်းလူၼ့်လုၼ်ႇ) လႂ်းၽျႃႈ၊ လႂ်းတႃႇၶေႃး (သိူဝ်ႁူမ်ႇမိူင်းၸမ့်ၼမ်း ၵၼ်လု မိူဝ်ႈႁူဝ်ပီ 2005) လိူဝ်းၸၼ့်။ ၽူႈၸမ်းလၼ့်သူင် SNLD ယိပ်းတိုဝ်းလႂ်းႁူမ်ႈႁွမ်းၵၼ်ၵွၼ်ႁူဝ် (သိူဝ်တႂ်သိူဝ်တီၼ်း၊ မ့်သိုပ်ႇမ့် ႁူၼ်းသိုပ်ႇႁူၼ်း) လီၵ်ႇၶၽပုၼ်ႈၽွၼ်း တၼ်းၵႅင်းၵၼ်သေတႃႉ ၼုၼ်ထုၼ်းၵူး လႂ်းၸုတ်းတင်းပႃႇတီႇ ႁူဝ်သိူဝ် ၸၼ့် ၵိုၵ်းၵိုင်ႇၵမ့်လုၼ်ၵၼ်။ ၵိင်ၸိူဝ်လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈ မၵ်းမၼ်ႈပိၼ်ႁူဝ်ပိၼ်ယွမ်ႇ မိူၼ်သိၼ်ႈၸၢမ် ယွၵ်ႈၵူၵ်းၵၢင်ႈတမ်ၶႄႈၼဝ်ၶလႈ လင်ႇတီလွပ်း လဝ်ႈၼုၼ်ထုၼ်းၵူး ပၼ်တၢမ်ႇၼွၵ်ႈ 93 ပီ ၶလႈ လႂ်းၸုတ်း 85 ပီ။

ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် SNLD ၼုၼ်ထုၼ်းၵူး လႂ်းၸုတ်းၼဝ်ၸၼ့် ႁွပ်ႈသင်ပေႃႈမႃးၵႂၢႃးႁူဝ်ၵႂၢႃးတႃ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ?။ SNLD ပိၼ်ပႃႇတီႇၵၢၼ်မိူင်း ႁတ်းထတ်းသၢင်လိလမ်ႈတွၵ်းသိူဝ်ႈ လွင်ႈၵမ်ႇ လိူဝ်ႈၵမ်ႇလွႆႈၵမ်ႇမိၼ်ႈလွၵ်းမိၼ်ႈလႂ်း ၵၼ် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၶိုင်ပွင်ပိူင်ႈတၢင်းလိူဝ်းၸၼ့် လိူဝ် သေပႃႇတီႇတီးမူဝ်းၼရေးသီး လိူဝ့်လႃတ်ႈ NLD

ထတ်းသၢင်ဝႄႈလွမ်းႁူၼ်ႈ NLD ႁူလ်းၶိူဝ်–ၸႆ သေတႃႉ လႆႈႁူႉဝႄႈၵမ်ႇၵီဝ်ႇၼွင်ႈၵၼ်သင်။ လႆႈ ငိၼ်းဝႄႈလိမ်မိူဝ်ႈ NLD ၵမ်ႇပႆႇတၵ်းသိင်သင် ၸၼ့်ႁူဝ်ပဝ်ႈၼုၼ်ထုၼ်းၵူးပေႃးပိုၼ်ၽၢဝ်ႇလႃတ်ႈ ၶၸႄင်းပွ့်သိင်ၸွၵ်ႈမိူင်းဝႄႈ– *“ၵႄႈလူဝ်ႈလုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈတိုၵ့်ယိပ်းမၼ်ႈယိူင်းမႆ 6 ၶႄႈ၊ လၵ်းၸမ်း 104 ၶႄႈ၊ ၽိၼ်တၢင်းပႆးမိူင်း 7 ၼၵ့်ၼွင်ၼဝ် ၵဝ်ၵၢင်လွႆမၢၼ်ႈတတ်းမၵ်းၽွႆႇလီဝ် ယူႇမိၵ်းမိၵ်း* (ၵမ်ႇယွမ်းလူတ်းယွၼ်ႇလီၵ်ႈလႂ်ႈ မူၼ့်ၶမႈလႄးလႄး) *ၸၼ့် ႁဝ်းၵေႃႈၵမ်ႇလၢင်ႈ ပႄးလွမ်းလႆႈ”*– ၸႆယူႇ။

ၽွင်းတိုၵ့်ၼဝ်ႈႁူမ်ႈ ပၢင်ၵုမ်လိူဝ့်လႃတ်ႈ မၢၼ်ႈ NC မိူဝ်ႈ 1993 ၸၼ့်ၵေႃႈ ၼုၼ်ထုၼ်း

“တွၼ်ႈတႃႇလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၸၼ့် ပေႃးတိၼၢင်ပိတ်ႈ ၵွင်ႇသၢၼ်းသုၵျီႉၵေႃႈ မိူၼ်တင်း ငမ်ၽတ့်ၼႃႈၵွမ်ပိတ်ႈလွင်ႈ တေႃႇသူႈပုၼ်ႈတီးမူဝ်းၼရေးသီး ၵိၵ်ႇသုၼ်ႇလႆႈႁူၼ်း။ ပေႃးတိၼၢင်ပိတ်ႈ ၼုၼ်ထုၼ်းၵူး လႂ်းၸုတ်း လဝ်ႈသိူဝ်ထီၼ်ႈ ၵိၵ်ႇ ၽူႈၸမ်းလိူင်ႈတႆး 7–8 ၵေႃႉၵေႃႈ မိူၼ်တင်းလွၵ်ႇငိုတ်ႈတီၵ်းတီတ်ႈႁူမ်ႇတိင်ပိတ်ႈ လွင်ႈတေႃႇသူႈ ပုၼ်ႈသုၼ်ႇလႆႈၵၢၼ်မိူင်း ၼွင်လုမ်းလၢဝ်းၼိူဝ်း 7 လေးမိူင်း”

(ၵၼ်ၵွင်ႇသၢၼ်းသုၵျီႉၵွၼ်ႁူဝ်)ၵေႃႈဝႄႈလႆႈ။ တီႈတီၵ်ႈမၼ်း မိူၼ်ၸၢင်ႇ SNLD တီပ်းတတ်း ၵမ်ႇသိုပ်ႇၼဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်လိူဝ့်လႃတ်ႈမၢၼ်ႈ NC တင်ႈၶတႃႇႁူဝ်ပီ 2005 မႄးၸၼ့် ၵမ်ႈၽွင်ႈယင်းၼွႆႈ

ၵူး လႂ်းၸုတ်းၼဝ် တုၵ်းယွၼ်းတၢင်ႇၶၸႄ ပုၼ်ႈ တႃႇသုၼ်ႇလႆႈလၢဝ်းၼိူဝ်း 7 မိူင်း ႁတ်းႁတ်း ႁၢၼ်ႁၢၼ် ၼိုဝ်းယမ်ၼိုၵ့်တွၼ်းလိူဝ် NLD – လိူင့်ၸင်ႇၸႂ်ႈပိၼ်လိုင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ်လီတ်ႈလၢင်ႇ ၵၼ်လုၵ့်တီႈလိၵ်ႈႁူမ်ႈမႆပၢင်လူင်ၵိူတ်ႇပိၼ်မႄး၊ ၸႂ်ႈမီး 8 လေးမိူင်း ၵၼ်လွတ်ႈလီဝ်းၽိင်ႇပိင်း ၵၼ်၊ ၵႃႇၸႄႇလိုင်ႈမိူင်း တၵ်းလႆႈလုၵ့်တီႈ ႁူၼ်းမိူင်းမႄး၊ ၵႃႇၸႄႇလိၵ်းလွမ်လိုင်ႈမိူင်း 3 ပိူင် (ၵႃႇၸႄႇပွင်မႆမီႈ၊ တီပ်းတတ်းတြႃး၊ ၽွင်း ငမ်း) ၸၼ့် ၸႂ်ႈႁူႈလေးမိူင်းၵုမ်းၵမ်ထၢင်ႇႁၢင်ႈ ႁင်းႁူလ်း၊ ၼိုင်းသၽႄးပႄးလီးမၼ်းၸၼ့် သၽႄး ၽွင်းတီၼ်းၶလႈ သၽႄးၽူႈတီၼ်းလၢဝ်းၼိူဝ်း ၸႂ်ႈပိၼ်ႁူၼ်းမိူင်းလိူၵ်ႈတင်ႈမႄးသေ မီးၵႃႇၸႄႇ ပိင်းၵၼ်လိူဝ်းၸၼ့်၊ ထိုင်တီႈ လႆၽွႆႇလႆလုမ်း ၵွၼ်ၵၼ်ယွမ်းႁပ့်ၵမ့်ထီမ်ယွင်ႈယေႃး။ လုမ်း မၢၼ်ႈ NLD ၸွၵ်ႈမိူင်းၵေႃႈ ယၢမ်ႈၵွၵ်ႇၶႄႈပိုၼ် ၽၢဝ်ႇဝႄႈ–*“လုမ်း SNLD ၸၼ့် ၵမ်ႇလွႆႈတိုၵ်း တေႃႇသူႈတႃႇၼိူဝ်းတႆးမိူင်းတႆးႁူလ်း၊ တၢင်တူဝ် ႁူမ်ႈပႄးတႃႇၵူႈလၢဝ်းၼိူဝ်းတင်းမိူင်းလႆႈလီလႆႈပိၼ် လႆႈထၢင်ႇႁၢင်ႈလွတ်ႈလီဝ်း ပူၼ့်လွတ်ႈၵွၵ်ႇတွႆႈ လဝ်ႈၵႃႇၸႄႇၸင်ႇၵၼ်သိင်ႈသိင်ႈ”*–ၸႆ မႄးယူႇ။

ႁူဝ်ပဝ်ႈၼုၼ်ထုၼ်းၵူးၸႆၵေႃႈ မိူၼ်ၸၢင်ႇ

Photo SNLD

မိူဝ်ႈလႂ်းၸုတ်း တင်း လႂ်းၽျႃႈ (ပႃႇတီႇႁူဝ်သိူဝ်) လူင်းသူၼ်းတုမ်ႁူၼ်းမိူင်း တီႈၵီင်းတုင်ၵွၼ်တၢင်းသုတ်း ၼိုင်းႁၢင်ပီ 1989 လႂ်းၽျႃႈ တိုၵ့်သပ်းလီင်းၶၸႄလွင်ႈ SNLD တီႈပွၵ့်ဝၢၼ်ႈၵီင်းလၢၼ်း

ပႃႇတီႈၶူဝ်သိူဝ်ၶလႈ SNLD ၸုၼ်ထုၼ်းၵူးၼႆႉ ၽႄႇထႅၵ်ႇလႅၵ်ႇၶၽၽေႃတ်ႇယၢၼ်ၵၼ်ၼမ်ႇလႆႈၶလႈ ၼင်ႇၶိူဝ်တေလၢင်ႈၽဵဝ်ႈယႃႉ SNLD လုလဵဝ်ၼၼ်ႉ လုမ်းသိူၵ်းမၢၼ်ႈလင်ႇတိလႄပ်းၽူႈၼမ်းလိူင်ႈတႆးပဵၼ်သႂ်ႉ မိူဝ်ႈ 8–9/2/05 (တီႈတူၼ်ႈတီး ၶလႈတႃႈၵုင်ႈ) 20–30 ၵေႃႉ၊ ပႆၢၼမ်ႇပေႃး–လဝ်ႈၼေႈတီႈမၢၼ်ႈၸဝ်သိုပ်ႇၵျွႆးၵျွႆးသေၶူပ်ႈယိုတ်းပဵတ်ႈၸွမ်းပၼီး (သူင်ႇမိူင်ႈၸူဝ်းသိင်ႇၸွင်ၽိုၼ်လိၵ်ႈလႆၢး) OCS မိူင်းၵျပၼ်းၵိင်ႇၶၽတႃႈၵုင်ႈ ၼၼ်လုၵ်ႈမေးၸုၼ်ထုၼ်းၵူးပဵၼ်လဝ်ႈၸွင်၊ ပဵၼ်လႆၢးပေႃႉလဵဝ်ပဵတ်ႈမေႈၸဝ်ႈ သုၼ်ႇတူဝ်ၼေႈၶိူၼ်းၽူႈၵွၼ်ၶူဝ် SNLD ။

ၵႂ်ပိဝ်–လၵ်းၵၢၼ်ယိူင်းၼၢၼ်း SNLD

လုပ်ႇသၼ်လင်လူင် SNLD ၵူလ်းမဝ်ႇၵႃး ၼၼ်ပႃႇတီႈပႆၢးမိူင်းလၢဝ်းၸိူဝ်း **11** လုမ်း ၶူမ်ႈၵၼ်ၵေႃႇတင်ႈမႃးလုမ်းၼူလ်းလီလၢဝ်းၸိူဝ်းၽွမ်ႉၶူမ်ႈ UNA (တင်ႈ **31.7.2002**) ၼၼ်ႉၵေႃႈ လႆႈဝႃႈမၼ်းလဝ်ႈ ပဵၼ်တပ်းမွၼ်းလွၼ်ႉၵဵၼ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၵေႃႈႁင်းမၼ်း။ တီႈၶိူၼ်းမၼ်းလဝ်ႈတႃႈၵုင်ႈၼႆႉ ၵႆႉပဵၼ်တီႈႁဵတ်းပၢင်ၵုမ်၊ တီႈႁဵတ်းပွႆးၸုၵ်းထူပ်းဝၼ်းယႂ်ႇဝၼ်းလူင်၊ တီႈႁပ်ႉၸဵၵ်ႇၼွၵ်ႈမိူင်း တေႃႇထိုင် UN, EU လိူဝ်းၼႆႉၵေႃႈႁင်းမၼ်း။ ၵေႃၶူမ်ႈသၢင်ႈလိူင်ႈတႆး SSJAC ၼၼ် SNLD တင်း

ၼၢင်းယိင်းတႆးလိူဝ်းပဵၼ်လုၵ်ႈလုမ်းၸဝ်ႈမႂ်ႇ SNLD မိူဝ်ႈပၢင်ပိုတ်ႇလုမ်းမႂ်ႇ

*လုၵ်ႈလုမ်းၸွမ်ႇမတီႇသူၼ်းတုမ်လေႈဝဵင်းၵဵင်းတုင် တိုၵ်ႉၵွၼ်ၵၼ်ၵၢဝ်ႇၵိၼ်ႇၶေႃႈၽွင်လႂ် တီႈလုမ်းပိုတ်ႇမႂ်ႇ ၼေႈလိူၵ်ႈတင်ႈ **1990***

မုၵ်ႉလုမ်းငမ်းယိၼ်လိူင်ႈတႆး SSPC [ၸွင်လုမ်းတႆးၵိုတ်းသိုၵ်းပွတ်းႁွင်, SSA-N+SSNA] ၶူမ်ႈၵၼ်ၵေႃႇတင်ႈမႃးလိမ်မိူဝ်ႈ **1996** ၼၼ်ႉၵေႃႈ ၸုၼ်ထုၼ်းၵူးသမ်ႉပဵၼ်ၶူဝ်ပဝ်ႈဝႆႉၵေႃႈႁင်းမၼ်း။ မိူဝ်ႈ SNLD, SSPC တင်းၽူႈၼမ်း**သီၼ်းၶူၼ်း မွႆႇလိူင်ႈတႆး** NGSS ၸဝ် **20–30** ၵေႃႉ ႁဵတ်းပၢင်ၵုမ်တီႈငဝ်ႈငုၼ်းသိင်ၵဵဝ်ႉမိူဝ်ႈႁၢင်ပီ **2004** သေလႆႈလွင်ၵၼ်ၸွတ်ႇၽွတ်ႈ**ၵေႃၵူဝ်းၵုမ်လဝ်ႈပႆၢးမေႃလိူင်ႈတႆး** SSICC ၼၼ်ႉၵေႃႈ ၽူႈၵွၼ်ၶူဝ်ပႃႇတီႈၶူဝ်သိူဝ် ၸဝ်ႈပႃးတူင်ႇတိုၼ်ႇလွမ်း ၵေႃႈႁင်းမၼ်း။ ပၢင်ၵုမ် NC မၢၼ်ႈၵေႃႈ SNLD ပိုၼ်ၽေႃဝ်ႇဝႃႈတေၼမ်ႇသိုပ်ႇၸိုၼ်ႈလွမ်း၊ သမ်ႉယၢမ်ႈထတ်းသၢင်ၽႄႇမႆႉၼမ်ႇၶဝႈတႃ ၵေႃႈႁင်းမၼ်း။ လိူဝ်းၼႆႉၼႆႉ လီယွင်ႈယေႃး ၼၼ်ၸဝ်လဝ်ႈငၢႆးမိူၼ် **မူတ်ႉၼၢင်းလီၼ်း** ယူႇၼႂ်းၵူင်ႈမိုဝ်းလိင်းသေလီႈၸူပ်းႁတ်းႁတ်းႁၢၼ်ႁၢၼ် ၼၼ်ႉယူႇ။

ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ လီမႃးထတ်းသၢင်တူၺ်း ၼိူင်းၵွၼ်ႇႁူဝ် SNLD ဢၼ်သိူဝ်တႃႇၵေႃႈ သိူဝ်လၢင်ႉသိူဝ်လႆႈ [**ၸၢႆးၼွၵ်ႈမိူင်းဢူ**] ပုတ်ႈတၢင်း– ၶိုၼ်းၸဝ်ႈလႆႈၵပ်ႉၵၢၼ်းမၢၼ်ႈၸၢင်းၶၢၼ်ႇၽွင်ႈ။

ဝၢႆးသေ ၶုၼ်ထုၼ်းဢူး ၸၢႆးၶုတ်း ဢိၵ်ႇ ၸၢႆးလႃႉဢွင်ႇ ၼဝ်ႈတႃႇဢူးၸဝ် လႆႈထုၵ်ႇတိ လႅပ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ၽူႈၵွၼ်ႇႁူဝ်ၸဝ်ႈငုၼ်းႁူဝ်သိူဝ် ဢၼ်မီးတၢင်းလၢတ်ႈမီးလၢဝ်ႈလႆႈၶႂ်ႈလၢင်ႈ (ဝႃႈ လႆႈပွင်ပိၼ်ႇ)ၵေႃႈၶမ်ႉပေႃးၶိုၼ်ႈၵိုတ်းၽႂ်–ၵမ်ႈၽွင်ႈ ၶိုၼ်ႈဝႃႈၼၼ်ႉ။ ႁူဝ်ပဝ်ႈမၵ်ႉသၢၵၢၼ်ယၢမ်းလိူဝ် ပဵၼ်လုင်းမူဝ်ၵီႈ (ၸၢႆးမူဝ်းၵျီႇ) ဢၼ်ပဵၼ်ၽွင်းတႅၼ်းမိူင်းပၼ်ႇၵေႃႈ ပိုၼ်ႈၶမ်ႉပေႃးႁူႉၼၵ်း။ ယၢမ်းလိူဝ်ၽူႈၼမ်းၶႂ်ႈထိ **1** ၸၢႆးသူလၢႆႉၵျူး ၸလႈ ထိ **2** ၸၢႆးတိၼ်ႇလႃႇ (ပီႈဢၢႆႈၸၢႆးၶုတ်း)၊ ထိ **3** ၸၢႆးၼေႃးဢွင်ႇ (ႁူဝ်ပၢင်ႇမိူင်းၸၢင်ႇ)၊ ထိ **4** ၸၢႆးထုၼ်းလိင်ႇ (လိူင်းႁူမ်ႇၽေႃႉၵၢတ်ႉၵိူဝ် –မျိတ်ႇၵျီးၼေႊ) လိူဝ်းၼႆႉၵေႃႈ ၶမ်ႉသူႈလၢႆႈငိၼ်း လိူဝ်ႈသိုင်ၸဝ်ၼဝ်ႈ။

ၵေႃႈပွင်ၵၢၼ်ၸဝ်ႈငုၼ်း **35** ၵေႃႉ(**1990**) ၼႆႉၵေႃႈလုတ်ႇယဝ်ႉ **7–8** ၵေႃႉ။ လိူဝ်းလႆႈထုၵ်ႇ မိပ်ႉထွၼ်တူဝ်၊ ယွၼ်းဢွၵ်ႇ၊ ၵိုတ်းလိူဝ်ႈပေႃးပိူတ်ႈ ၵေႃႈၶႂ်ႈမီးၵိုမ်း **20** ။ ဢၼ်ယူႇၼွၵ်ႈမိူင်းမီး **4–5** ၵေႃႉ၊မိူၼ်ၼင်ႉၽူႈၼမ်းၶႂ်ႈႁူႈပွၵ်ႈ (ၸၢႆးတုလႅၼ်ႇ၊ ၸၢႆးဢွင်ႇမၢတ်ႈ၊ ၸၢႆးဝိၼ်းဖေႇ–ၽွင်းတႅၼ်းမိူင်းသူႈ)၊ ၶုၼ်သၢမ် (ႁူတ်ႉဢႃ) လိူဝ်းၼႆႉ။

ၸဝ်ႈငုၼ်း တီႈမူဝ်းၸေႊသီး လိူဝ်ႈၶိူဝ်းတႃႇ ဢၼ်ပေႃႉပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈမိူင်းတႃႇၵမ်ႈၼမ်ၼႆႉ ပဵၼ် ၶႂ်ႈ **20** ၸေႊဝိင်း၊ မီးၽွင်းတႅၼ်းသၢဝ်းပႃ ဢၼ်ႁူၼ်းမိူင်းၵမ်ႉထိမ်လိူၵ်ႈတင်ႈမႃး (ၸိၼ်ၼ ယိပ်းၵမ်လႆႈလိူင်ႇမ်း)ၸလႈ ပဵၼ် မုၵ်ႉလုမ်းပႃႇတီႇ ၵၢၼ်မိူင်း ဢၼ်တၢင်တူဝ်လိူဝ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈတၢႆး

ၸဝ်ႈလႆႈၽွင်းတႅၼ်း ပႃႇတီႇႁူဝ်သိူဝ် (SNLD MPs) လိၼ်းသုတ်း–

1.	ၶုၼ်ထုၼ်းဢူး	သီႇပေႃႉ **1**	(လႆႈထုၵ်ႇတိ **9/2/2005**)
2.	ၸၢႆးထုၼ်းဢွင်ႇ	လၢင်းၶိူဝ်း	(လႆႈထုၵ်ႇတႅၵ်ႈၵုမ်ႇထွၼ်တူဝ် **5/6/2004**)
3.	ၸၢႆးသွင်သီႇ	ၵျွၵ်ႉမႄး **2**	(လႆႈထုၵ်ႇတႅၵ်ႈၵုမ်ႇထွၼ်တူဝ် **6/4/2006**)
4.	ၸၢႆးၾႃႉ	ၵျွၵ်ႉမႄး **1**	(လႆႈထုၵ်ႇတႅၵ်ႈၵုမ်ႇထွၼ်တူဝ် **7/4/2006**)
5.	ၸၢႆးသႃႇထုၼ်းမျႃႉ	လၢႆးၶႃႈ	
6.	ၸၢႆးဢွၼ်ႇ	မိူင်းၵိုင်	
7.	ၸၢႆးတိၼ်ႇဝိၼ်း	ၼမ်ႉလၢၼ်	

သိုင်ႈၵမ်းလူႉသွႆႈ

1.	ၸၢႆးလိူၵ်ႉ	ၵုၼ်ႁိူင်း	
2.	ၸၢႆးလႃႉတိၼ်ႇ	မိူင်းယႆ	
3.	ၸၢႆးထုၼ်းတိၼ်ႇ	ၵေးသီး	
4.	ၸၢႆးၵျေႃႇလိူင်ႇ	မိူင်းတူၼ်	
5.	ၸၢႆးၸုၼ်ၵျီး	တၢင်ႉယၢၼ်း **1**	
6.	ၸဝ်ႈသႃႇတိၼ်ႉ	ပၢင်လွင်း **2**	
7.	ၸၢႆးတႃႇဢေး	ၼမ်ႉၶမ်း	(လူႉ **22/2/2005**)

Disqualified–လႆႈထုၵ်ႇတတ်းသုၼ်ႇ (မၢၼ်ႈၸိုၼ်းဢွၵ်ႇဢိတ်းမႂ်ႇမီးလိူၵ်ႈတင်ႈၶမ်ႉယွမ်းၵပ်ႉ)

1.	ၸၢႆးထုၼ်းၵျေႃႇ	လွႆလႅမ်
2.	ၸၢႆးဢုတ်ႉ	မွၵ်ႈမႆႈ
3.	ၸၢႆးဝိၼ်းဖေႇ	မိူင်းသူႈ(ယူႇမိူင်းၼွၵ်ႈ)
4.	ၸၢႆးၸုၼ်ပွင်ႉ	မိူင်းၼၢႆး
5.	ၸၢႆးမူဝ်းၵျီႇ	မိူင်းပၼ်ႇ
6.	ၸၢႆးလႃႉဖေႇ	မူႇၸေႊ **1**
7.	ၸၢႆးမွင်ႇလေး	မူႇၸေႊ **2**
8.	ၸၢႆးထုၼ်းသႃႇ (ထုၼ်းဝိၼ်း)	တၢင်ႉယၢၼ်း **2**
9.	ၸၢႆးထုၼ်းလူႇ	သိၼ်ဝီ

ႁူမ်ႈ **23** ၵေႃႉၼႆႉ လူ **7** ၵေႃႉ၊ တိုၵ်ႉပဵၼ် MP **7** ၵေႃႉ (တူၵ်းၶွၵ်ႈ **1** ထုၵ်ႇတႅၵ်ႈၵုမ်ႇဢွၵ်ႇ **3** ၵိုတ်း **3**)၊ လႆႈထုၵ်ႇတတ်းသုၼ်ႇ **9** ၵေႃႉ။

ဢိင်ၼိူဝ်လၵ်ႉႁိူၼ်းၵေႃႉၼိူၵ်ႈဝႆႉႁူဝ်ၶမ်ႉမီးမပ်ႉၸၢတ်ႈႁိူၼ်း ယွၼ်ႉလၵ်ႉၼႄႈတီႈမၢၼ်ႈလွၵ်ႇငိုတ်ႈၸလႈ ႁူၼ်းၼူမ်ႉလုၵ်ႈလုမ်း SNLD ၸဝ်ႈႁူမ်ႈၼိူင်းၵၢၼ်ၵေႃႉသၢင်ႈလုမ်းမႂ်ႇ တီႈဢွင်ႈလိၼ်ပဝ်ႉ ဝၢၼ်ႈသူၼ်တၢၼ် (ပွၵ်ႉ 3) ဝဵင်းၵဵင်းတုင် လၢင်ႉလႆႈပိုတ်ႉလုမ်းမႂ်ႇ။ (ဝႃႈပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈၵၢၼ်ႇပႃႇတီႇၼူၵ်ႉယုင်း NLD)

ပေႃးတိူၵ်ႈၵၼ်တင်း ၽူႈဢွၼ်ႁူဝ်လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်းမၢင်ၵေႃႉမၢင်လိူဝ်း
(မီးႁွင်ႈ/ႁူၼ်း/ငိုၼ်းယူႇ,ၵေႃႈ သမ်ႇႁူဝ်ၸေႃႇယုပ်ႈၽၢၼ်ႈၸီႈယၢၼ်ႈ လိူဝ်လိူဝ်းတိၼ်လႆႈမိူဝ်းပဝ်ႇ) လိူင်
လုမ်းငဝ်ႈငုၼ်းၶွပ်ႇသိူဝ် SNLD ၼႆႉ ၵမ်ႉလိူမ်ႈၵိူဝ်လိူင်ႉၼင်ႇ,ပိူၼ်ႈ၊ ၵေႃႉငိူၼ်ႈၵိုၵ်းပိုၼ်း 18 ပီ၊ ႁူၼ်းၵၼ်ၽိၵၼ်၊
ဝႆႉၵႂႃႇၶၼ်ၼမ်ႉၼၵ်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ၊ ဝူၼ်ႉလၢတ်ႈၵႂၢတ်းသၢင်ႈလွမ်းပုၼ်းၽွၼ်းႁူႉလၵ်း၊ မိူၼ်သင်ႇလၵ်းငိူၼ်ႈၶိုဝ်း၊
လုပ်ႈသိၼ်းလိူဝ်းႁုၼ်ႈမႂ်ႇ,ၶဝ် လီသႂ်ႇ,လႂ်သိုပ်ႇ,ပုတ်ႈၵမ်ႉ,သုတ်ႈၵမ်ႉ,ႁူၼ်း။

Photo SNLD

*ပၢင်တင်ႈပၢႆႉတူဝ်လိၵ်ႈလုမ်းမႂ်ႇ, SNLD ၸေႉဝီင်းတီႈဝၢၼ်ႈပႃႇ,မၢၼ်ႈ (ပွၵ်ႈ **5**) ၵီင်းတုင် ဝၢႆးပၢင်လိူၵ်ႈတင်ႈ **1990***

ပတ်းပိုၼ်ႉတိူၵ်ႉ,တိူၵ်ႉ,လိူင်းလိူင်း ၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။ မိူၼ်တင်းပိူၼ် လူင်ပွင်လိူင်ႈၵေႃႉငဝ်းမိူင်းတၢႆး ၵေႃႈဝႃႈလႆႈ။ ၸတေႃႈၼႆႉ ၽွင်းလိူၵ်ႈတင်ႈၼၼ်ႈ **1990 ၼၼ်ႉ လွမ်းဝၢၼ်ႈၵိူင်,ၼၼ်ႈပိုၼ်ႉတီႈလုမ်း မိူၵ်,ႁွင်ႈၶဝ်ယိပ်းၵုမ်းၵမ်ႈၼမ်– ဢၼ်လုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈတတ်းမၵ်းပိၼ်ၼေႃႈလိၼ်လမ်ၼၼ်ႉႁူၼ်းမိူင်း ၵမ်ႉ,မီးသုၼ်,လႆႈလိူၵ်ႈတင်ႈတွတ်ႈသိူင်၊ ယွၼ်ႉ လဝ်ႈၼေႃႈတီႈမၢၼ်ႈၶဝ်ၵမ်ႉ, ၵႂၢတ်းပၼ်ဝႂ်ၵပ်းတူဝ် လိူမ်လႂ်လႂ်မႃး။]**

ၽူႈဢွၼ်ႁူဝ် SNLD ၶဝ်လဝ်ႈၼႆႉ ႁူႉဝႆႉ လိူမ်ပိုင်းဝႃႈ ၵႃႈလူဝ်ႈၵႂၢတ်းၵၢၼ်မိူင်းတႃႇ,လိူဝ်ႉ လၢတ်ႈ၊ ၼၼ်ႈတူင်,မႄႈမီးလုမ်းလဝ်ႈၵႃႇ,ၼေႃႇ,သိုၵ်း ၼႆႉ လိူဝ်းၶလႈၼၢၼ်း ဝၼ်းၼိုင်ႈလဝ်ႇလဝ်ႇ၊ လၢင်ႈ ၶဝ်ႈၶွၵ်ႈ၊ လၢင်ႈလႆႈထုၵ်,မိပ်,ၸိၼ်းၵမ်ၵိၼ်းတိ လွပ်းၵုမ်းၶင်၊ လႆႈၽၢတ်,လုၵ်ႈၽၢတ်,မေးၼၵေႃႈ၊ ၶဝ်ယင်းၵၢတ်းၵၢတ်းၵၢၼ်ၵၢၼ်ၶဝ်ႈပၢင်တိုၵ်းသိုၵ်း ၼမ်ႇလႆးတေႃႇ,သူႈမႃး *(ဢမ်ႇၽွင်ႈမၢင်ၵေႃႉတေၶိုၼ်ႈ ဝႃႈ–လိူပ်ႈၵၢင်ႈငိူဝ်ႈၶဝ်၊ ယွမ်းၵႂၢတ်းငူးလိူမ်ပႂ်ႉထႃႈ ၶွၼ်ႉ–ၼႆသေတႃႉ)*ၼၼ်ႉလီလႆႈယွင်ႈယေႃးၼပ်ႉ ယမ်မၵ်းမႄႈၵိုၵ်းပိုၼ်း။

ပေႃးတိူၵ်ႈၵၼ်တင်း ၽူႈဢွၼ်ႁူဝ်လုမ်း ၵိုတ်းသိုၵ်းမၢင်ၵေႃႉမၢင်လိူဝ်း *(မီးႁွင်ႈ/ႁူၼ်း/ငိုၼ်းယူႇ,ၵေႃႈ သမ်ႇႁူဝ်ၸေႃႇယုပ်ႈၽၢၼ်ႈၸီႈယၢၼ်ႈ လိူဝ်လိူဝ်းတိၼ်လႆႈမိူဝ်းပဝ်ႇ)*လိူင် လုမ်းငဝ်ႈငုၼ်း ၶွပ်ႇသိူဝ် SNLD ၼႆႉ ၵမ်ႉလိူမ်ႈၵိူဝ် လိူင်ႉၼင်ႇ, ပိူၼ်ႈ၊ ၵေႃႉငိူၼ်ႈၵိုၵ်းပိုၼ်း **18** ပီ၊ ႁူၼ်းၵၼ် ၽိၵၼ်၊ ဝႆႉၵႂႃႇၶၼ်ၼမ်ႉၼၵ်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈ၊ ဝူၼ်ႉ လၢတ်ႈၵႂၢတ်းသၢင်ႈလွမ်းပုၼ်းၽွၼ်းႁူႉလၵ်း၊ မိူၼ် သင်ႇလၵ်းငိူၼ်ႈၶိုဝ်း၊ လုပ်ႈသိၼ်းလိူဝ်းႁုၼ်ႈမႂ်ႇ,ၶဝ် လီသႂ်ႇ,လႂ် သိုပ်ႇ,ပုတ်ႈၵမ်ႉ,သုတ်ႈၵမ်ႉ,ႁူၼ်း။

ၽူႈတႅမ်ႈ,ၶွၵ်ႈ
(16/9/06)

Photo SNLD

*ပၢင်ၵုမ်လူင်ပတ်းပိုၼ်ႉပွၵ်ႈထိ **2***
ပၢင်ၵုမ် EC, CC ၶလႈ ပၢင်ၵုမ်ၶွမ်ႇ,မတီ,သူၼ်းတုမ်ႁူႈၸေႉဝီင်း–တီႈလၢႆႈသိူဝ်ႈ

ဢမေႊရိၵၢၼ်းၵီးသူၼ်းပၼ်ၶႃမိူင်းမၢၼ်ႈ ဢဝ်ႇ,ၵႃႉၶဝ်ႈ UN လူင်ၼႆႉ

ဢမေႊရိၵၢၼ်းၶၢင်ႈၵုၼ်းၵီးသူၼ်း ၼႂ်းဢၼ်ပၼ်ၶႃမိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) ထိင်ႈ ၶဝ်ႈလူင်သိပ်ႇထိမ်းပိူဝ်ႈၼႆႉ။ မၼ်း လွင်ႈမီးသိင်ပၼ်ၵႅင်းလၢႆလၢႆမိူင်းၵမ့်ထိမ်၊ဝၢႆးသေ ယၢမ်ႈၶၢတ်,သိင်ပၼ်ၵႅင်းယွၼ်ႇၶၶ,တင်းၵတ်ႉသျိူဝ်း သၢၼ်ၶတ်းမိူဝ်ႈႁူဝ်ပီ 2006 ပူၼ်ႉမႃး။ လိၵ်ႉမ်ႈ ဝႆႉငဝ်းလၢႆးမိူင်းမၢၼ်ႈပိၼ်ၽေးတေ, လွင်ႈႁူမ်, လူမ်ႈၵူႈမိူင်းမိူင်း။

လၢဝ်းၶိူဝ်း ဢိၵ်, ဢဝ်ၽွႆးၽဝ်ဝၢၼ်ႈၵူၼ်း မွၵ်ႈ 240 ဝၢၼ်ႈ။ မၼ်းလဝ်ႈလႆႈဢဝ်လွင်ႈၼႆႉတၢင်, ယိုၼ်ႈထိုင် ဢၢႆႈတၢႆႈမၼ်းတီႈၵွၼ်ႇဝၢႆႇသိလၢႆႈ ၶိုၼ်ႈ ၽွင်းတၢင်ၵရီးသ် တီႈလုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) တွၼ်ႈတႃႇ,ဢဝ်ပၼ်ၶႃလွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ ဢဝ်ႇ,ၵႃႉၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ် (UN) ၶဝ်ႈလူင်သိပ်ႇထိမ်းပိူဝ်ႈၼႆႉ၊ ႁွပ်ႈဝႆႉငဝ်းလၢႆးၵၢၼ် မိူင်းၶလႈလွင်ႈပူၼ်ႉပိၼ်သုၼ်,လႆႈၵူၼ်း ၶဝ်ႈမိူင်း ၶတ်းလွင်ယူ,ၼႆႉ ပိၵ်ႉသမ့်လႆႈထုၵ်,မၢင်မိူင်းသၢၼ် ၶတ်းသေတႃႇ တိုၼ်းယိုင်းဢၢၼ်းတွၼ်ႈတႃႇ, ၼႂ်းမီးလွင်ႈဢဝ်ႇ,ၵႃႉပၼ်ၶႃမိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) ၼႆယဝ့်။

လၢႆးငၢၼ်းလၢတ်ႈပႃးဝႆႉ– ႁွပ်ႈဝႆႉၶွင်,သီ,ႁူမ်,လူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉတင်းမူတ်း 15 မိူင်းၼႆႉ မီးတၢင်းႁၼ်ထိုင်ပိၵ်,ပိူင်ႈဢမ်,မိူၼ်ၵၼ်၊ မၢင်မိူင်းႁၼ်ထိုင်ဝႆႉ ထုၵ်,လီဢဝ်ပၼ်ၶႃ ဢၼ် ပိၼ်ၽေး တေ,လွင်ႈၵတ်းယဵၼ်ၶလႈ လွင်ႈႁူမ်, လူမ်ႈၵူႈမိူင်းမိူင်းၶဝ်ႈလုမ်ႈၾႃႉ ဢဝ်ႇ,ၵႃႉၶဝ်ႈ UN လူဝ်သေတေဢဝ်ပၼ်ၶႃ လွင်ႈသုၼ်,လႆႈ ၵူၼ်း မိူင်းမၢၼ်ႈ။

ၵျွၼ်း ပူဝ်းလ်တၼ်း
(John Bolton)

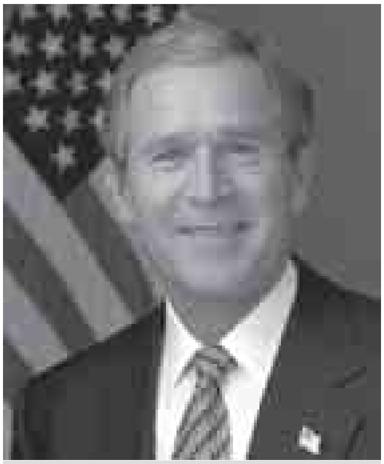

ၵျွတ်ႉၵျ် ပုတ်ႉသျ် (George W. Bush)

ဝၢႆးသေၵီးသူၼ်းပၼ်ၶႃ ၸဝ်ႈၶလီး ယိူဝ်း ၵီးၵၼ်း ၶဝ်ႈဢဝ်ႇ,ၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶွင်,သီ,ႁူမ်,လူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UNSC) လႆႈယဝ့်၊ ပူၼ်ႉမႃးဢမ်,ၶိူင်လၢဝၼ်းၼႆႉ ဢမေႊရိၵၢၼ်း တိုၵ်ႉၶၢင်ႈၵုၼ်းၶတ်းလွင်ၵီးသူၼ်း ဢဝ်ပၼ်ၶႃမိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၵ်းပိူင်ပိၼ်တၢင်းၵၢၼ် တွၼ်ႈတႃႇ,ဢဝ်ႇ,ၵႃႉၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶွင်,သီ,ႁူမ်,လူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UNSC) ထိင်ႈၶဝ်ႈလူင်သိပ်ႇထိမ်းပိူဝ်ႈၼႆႉ ၼႆယဝ့်။

ၵျွၼ်း ပူဝ်းလ်တၼ်း (John Bolton) ၽွင်းတၢင်ဢမေႊရိၵၢၼ်း တီႈလုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) လၢတ်ႈ မိူဝ်ႈ **1/9/06** ပူၼ်ႉမႃး ဝႆႉ–ဢိင်ႁူဝ်ႁုပ်ႈလၢႆးငၢၼ်းမိူဝ်ႈလူင်တီႈသိမ်း ပိူဝ်ႈ ပီ **2005** ပူၼ်ႉမႃးၶွင် ဢိပရႁိမ်း ၵမ်းပႃႈရီႈ (Ibrahim Gambari) ၵိမ်ၽူႈၸမ်း ၶဝ်ႈၵူႈလွင်ႈလွင်ႈၶွင်လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) ဝႆႉ လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵုမ်းၶင်ၸၵ်ႉၵၢၼ်မိူင်းတူၵ်း ၶွၵ်ႈၸမ်ထိုင် **1,147** ၵေႃႉ ၶလႈ ၽိဝ်ႈမူၼ်ႉ မၢၼ်ႈပိၼ်ၽေးတေ,လွင်ႈၵတ်းယဵၼ်ၶလႈလွင်ႈႁူမ်,လူမ်ႈၵူႈမိူင်းမိူင်းၶဝ်ႈလုမ်ႈၾႃႉ။

လူဝ်သေၸၼ်ႉ ၵျွၼ်းပူဝ်းလ်တၼ်းလၢတ်ႈ ဝႆႉမိူဝ်ႈလိဝ်ၼႆႉ ယုမ်,ယမ်ဝႆႉ ဢမေႊရိၵၢၼ်း မီးသိင်ပၼ်ၵႅင်း (လၢႆလၢႆမိူင်း) ၸမ်ပိင်းပေႃး တွၼ်ႈတႃႇ,ၵမ့်ထိမ်ပၼ်ၵႅင်း ၼႂ်းဢဝ်ပၼ်ၶႃမိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈဢဝ်ႇ,ၶဝ်ႈပၢင်ၵုမ်ၶွင်,သီ,ႁူမ်,လူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ (UN) ယဝ့်၊ ဝၢႆးသေမိူဝ်ႈလူင်မေႊပူၼ်ႉမႃး ဢမေႊရိၵၢၼ်းလႆႈႁူၼ် ယွၼ်,ပိတ်ႈ ယွၼ်ႉမီးမၢင်မိူင်း လူင်ႉၸင်,ၶၶ, တင်းၵတ်ႉသျိူဝ်း ဢၼ်ပိၼ်မိူင်းလုၵ်ႈလုမ်း မၼ်ႈၵိုမ်း (ၶဝ်ႈ **5** မိူင်း) ၶွင်,သီ,ႁူမ်,လူမ်ႈလၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉသၢၼ်ၶတ်း။

လူင်ႉႁိုဝ်ၵေႈလီ ၵျွၼ်း ပူဝ်းလ်တၼ်း လၢတ်ႈဝႆႉ–ယင်းပႆႇမီးၽိုၼ်တွၼ်ႈတႃႇ,ၵီးသူၼ်း ၼႂ်းမီးၵၢၼ်တိုတ်ႉတိမ်ႈၶေႃႈလႆႈလွင် လွင်ႈဢဝ်ပၼ်ၶႃ မိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈၶဝ်ႈ လၢတ်ႈလိူင်ႈလုမ်ႈၾႃႉၵမ်း လိဝ်၊ ၵူလ်းလၢတ်ႈဝႆႉ ဢၼ်မၼ်းလဝ်ႈတူင်ႉၸိူင်

ၵိဝ်,ၵပ်းလွင်ႈၼႆႉ မိူဝ်ႈလူင်ၵေႃႈၵသ် ပူၼ်ႉမႃး လွမ်လိူင်ႈမိူင်းဢမေႊရိၵၢၼ်း **ၵျွတ်ႉၵျ် ပုတ်ႉသျ်** လႆႈလူင်းလၢႆး မိုဝ်းၶဝ်းမၢႆမီးတေ,ဢၢ,ယု (ၶုမ်ႈသပိတ်ႈ) ၵႅတ်ႉပိတ်ႈပၢႆးမၢၵ်ႈမီးမိူင်းမၢၼ်ႈ၊ တွၼ်ႈတႃႇ,ၶၸဝႆႉ ဢမေႊရိၵၢၼ်းမီးလွင်ႈမႆႈလူင် လွမ်းလွၵ်းပိူင်ၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းမိူင်းမၢၼ်ႈၶတ်ႉၶတ်ႉ– ၼႆယဝ့်။

AFP/Reuters
(Manager 3.9.06)

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **15/9/06** ၼႆႉ UNSC လႆႈ တိပ်းတတ်း ဢဝ်မိူင်းမၢၼ်ႈၶဝ်ႈပိၼ်ႁူဝ်ၶေႃႈ ဢဝ်ႇ,ၵုမ်ၵျ, လူလ်ႈသိင်ၵမ့်ထိမ် **10** သၢၼ်ၶတ်း **4** ဢမ်,ၵွၵ်,သိင် **1** ။

ႁွၼ်းၶေႃ

တပ်ႉသိုၵ်းထႅမ်ႈၸုပ်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ လူင်ပွင်ၸိုင်ႈ "ထၵ်ႇသိၼ်"

ဝႂ်ႈသေငဝ်ႈလၢႆးၵၢၼ်မိူင်းမိူင်းထႆး သုၵ်ႉ ယုင်ႈဢူၼ်ဢၢၼ်သိုပ်ႇၵၼ်မႃး ၶၢဝ်းတၢင်းလႆၢ လိူၼ်၊ ၼႂ်တ်းၸွႆႈႁူၼ်းမိူင်း၊ ႁူၼ်းၼႂ်တ်းၵၢၼ်မိူင်း/ ၵၢၼ်သိုၵ်း တီႈၵႂႃႇၵၼ်ပီၼ် လႆၢၽႆၢႇ၊ လႆၢလုမ်း၊ ႁွပ်ႈၵမ်ႈၽွင်ႈၶၼ်လီၶႃၼ်ႉလႆ၊ မၢင်လိူဝ်းဢမ်ႇ ၶၼ်လီ ဢမ်ႇၶႃၼ်ႉလႆႈၼိူဝ်ၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈ မိူင်းၶွင်လူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ဢၼ်ဢွၼ်ၸူဝ် လူလၢႆႈ "ထၵ်ႇသိၼ် ၶျိၼ်းၼဝတ်း"။

ၼႂ်တ်းၼၼ်သေ မိူဝ်ႈၵၢင်ၶိုၼ်း ဝၼ်းထိ **19/9/06** တပ်ႉသိုၵ်းၵိတ်ႇၶၶဝၢၼ်ႈမိူင်း **3** တပ်ႉ တပ်ႉလိၼ်/ၼမ်ႉ/လူမ်း ဢိၵ်ႇတင်းတပ်ႉၸူမ်ႇလူမ်ႈ ၼွႆးမိူင်း (ပလိၵ်ႈ) ဢၼ်ၵွမ်သိုၵ်းလူင်သူၼ်ထိ ပုၼ်း ယႃႉ ရတ်းၵလိၼ်း ဢွၼ်ၸူဝ်သေ ၸူမ်ႈၵၼ် ၶဝ်ႈၸုပ်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ လူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ဢၼ် မီးငဝ်ႈငုၼ်းၵမ်ၵၢၼ်ယဝ်ႉယူႉၼွႆးဝႅင်းလူင်မိူင်းႁွၵ်ႉ၊ လွင်ႈၼႆႉဢဝ်ပီၼ်ၶႃဝ်ႉလိူဝ်းလင် ၵွတ်ႉတူဝ်ႈႁူၺ်ႉ လုမ်ႈၽႃႇ။

လွင်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈၵၼ်ၵမ်းၼႆႉ ဢမ်ႇ မီးလွင်ႈတိုၵ်းတေႃးလုသုမ်းလိူတ်ႈယႂ်ႉလုတ်ႈသင်၊ လႆႉၶၢဝ်းယၢမ်းမွၵ်ႈ **4–5** လူဝ်ႈမူင်းႁူလ်း လုမ်း ၽူႈၶဝ်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈၶဝ် ၸုပ်ႈယိုတ်းလႆႈ ပိုၼ်ႉတီႈဝႅင်းၵုင်းထိပ်ႈ (မိူင်းႁွၵ်ႉ) ၸလႈ ဝႅင်း ၼမ်းၸွမ်းတင်းသဵင်ႈ၊ ဢဝ်လုမ်းသိုၵ်းၶိုၵ်ႉတွၼ်း ၸလႈလူတ်ႉထင် (Tank Car) ၼပ်ႉပႃၵ်ႇ, ၶဝ်ႈဝီတ်ႉ လွမ်ႉတိူၵ်ႈႁွင်ႈၵၢၼ်လူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ၸလႈ ႁွင်ႈၵၢၼ် ဢၼ်ၶိုၵ်ႉၶမ်ႇႁူႈတီႈ။ ၽႆၢႇၼိုင်ႈ ႁွပ်ႈဝႃႈမိၼ်ႈၽွင်း ၽူႈၼမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ၵွမ်ၽွင်းလူင် ထၵ်ႇသိၼ် ၶျိၼ်းၼဝတ်း ဢိၵ်ႇလုမ်းလိူဝ်းၵမ်ႈၽွင်ႈ တိုၵ်ႉ ဢွၵ်ႇတၢင်းႁူၺ်ႇမီးယူႇတီႈမိူင်းဢမေႇရိၵၼ်ႇ ပိူဝ်ႈ တႃႇၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်လူင်လၢတ်ႈၸိုင်ႈလုမ်ႈၽႃႇ UN ဢမ်ႇလႆႈၶၢင်ႈၼႂ်ၼ်း တူဝ်ႈတၼ်းၸလႈ လင်ႇဢမ်ႇမီးလွင်ႈတိုၵ်းယိုဝ်းၵၼ် ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၽူႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ လႆႉလိူဝ်ႈလုမ်းဝႃႈ "လုမ်းၸမႈပွင်ၵၢၼ်ၽွင်းငမ်း လူလၢႆႈလွၵ်းလႆၢး တီႈမူဝ်ႇၶရေႇသီႇ ဢၼ်မီးလဝ်ႈၶျေၶမ်းပီၼ် လဝ်ႈလွမ်" လွင်ႈတၢင်းသမ်ႉ ယွၼ်ႉႁွပ်ႈၶၼ်ဝႃႈ– ၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းၶွင်လူင်ပွင်ၸိုင်ႈ ဢမ်ႇ သိုဝ်ႈသုဝ်၊ ၼႂ်တ်းၶႃၽွၼ်းလီတႃႇလုမ်းလိူဝ်းၵမ်ႈ ၼမ်၊ ၸူမ်ႇငမ်းမူႇလုမ်းၼႂ်တ်းၵၢၼ်လွတ်ႈလီဝ်းယဝ်ႉ/ လီၵ်ႉ တေႃႇပေႃးဢမ်ႇလၢင်ႈၼႂ်တ်းၵၢၼ်လႆႈလွတ်ႈ လွတ်ႈလီဝ်းလီဝ်း၊ သၢင်ႈလွင်ႈတီၵ်ႇယႂ်ႈၼွႆးလိူဝ်ႉ လၢတ်ႈ ဢၼ်ဢမ်ႇတွၼ်ႉယၢမ်ႈမီးမႃးသေပွၵ်ႈ ၼွႆးမိူင်းထႆး လိူဝ်ၼၼ်ႉလုမ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈၵႂႃႇၼႂ်တ်း ၵႂႃႇလၢတ်ႈလူမဝ်လဝ်ႈမုၼ်ယဝ်ႉၶုၼ်ၶျေၶမ်း ဝႃႈၼႆ။

မိူဝ်ႈလီဝ်မိူင်းထႆးတူၵ်းယူႇတႂ်ႈလွင်ႈၽွင်း ငမ်း ၶွင်လုမ်းသိုၵ်းၽူႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈၸလႈ မီးသိုၵ်းပႃးၶိူင်ႈႁွင်ႈၵၢင်, ၶၢင်ႈၼႂ်ၼ်းတူဝ်ႈတၼ်း တူင်ႉၼိုင်ႁူၺ်ႇႁူႈတီႈ၊ လိူဝ်ၼၼ်ႉ ပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်း (Constitution) ဢၼ်တိုတ်ႉတီမ်ႈမိူဝ်ႈပီ **1997** တႃႇၽွင်းငမ်းပီၼ်တီႈမူဝ်ႇၶရေႇသီႇလွတ်ႈလီဝ်း ၵေႃႈ လႆႈထုၵ်ႇပူတ်းထွၼ်ပႅတ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃႈလုမ်း ၽူႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈၶဝ် ပိုၼ်ၽႄဝ်ႇဝႃႈ–တေ ဢဝ်တပ်ႉသိုၵ်းယိပ်းၵုမ်းၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်း မွၵ်ႈ **2** ဝူင်ႈႁူလ်း၊ ဝႂ်ႈသေတိုတ်ႉလၼ်ပိူင်ငဝ်ႈ ပိုင်းမိူင်း တႃႇလႆႉလူဝ်ႈၶၢဝ်းယဝ်ႉတူဝ်ႈယဝ်ႉ တေ ၶိုၼ်းမွပ်ႈၵၢၼ်ၽွင်းငမ်းပၼ်တီႈ လုမ်းလူင်ပွင် ၸိုင်ႈလူဝ်ႈၶၢဝ်း ဢၼ်တေပူၵ်ႇတင်ႈမႂ်ႇၶိုၼ်းယူႉ။

မိူင်းထႆးၼႆႉတင်ႈၸတ,ပီ **1904** မႃးမီးလွင်ႈ ၸုပ်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ တႃႇလီၵ်ႈလႆၢႈလွၵ်းပိူင် ၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်း (Revolution) **1** ပွၵ်ႈ၊ ယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈတႃႇလီၵ်ႈလႆၢႈၽူႈၼမ်း/ပေႃႈလ သီႇ (Coup D'etat) **8** ပွၵ်ႈ ၸလႈမီးလွင်ႈလုၵ်ႉ ၽိုၼ်ႉတႃႇဢၢင်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ (Rebellion) **12** ပွၵ်ႈ၊ ၼွႆးၵႃႈလိူဝ်ႈၼႆႉလွင်ႈယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ ပွၵ်ႈၼႆႉ ပီၼ်ဢၼ်တီတ်ႉယဵၼ်ၶိပ်ႈလီပ်ႈလိူဝ်ပိူၼ်ႈ၊ ႁွပ်ႈဢမ်ႇမီးလွင်ႈတိုၵ်းတေႃးသုမ်းလိူတ်ႈၼိူဝ်ႉ ဢိၵ်ႇႁူၼ်းမိူင်းတင်းၼမ်ၶၼ်လီလွမ်း ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပိုၼ်းၵိပ်ႈၽူႈၼမ်း လူင်ပွင်ႈၸိုင်ႈ ၸလႈ ၽူႈၼမ်းယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ

ထၵ်ႇသိၼ် ၶျိၼ်းၼဝတ်ႉ ၵွမ်ၽွင်းလူင် (ဢၼ်လႆႈထုၵ်ႇယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ) ၵိူတ်ႇမိူဝ်ႈ **16/7/1949** တီႈဝႅင်းၵိင်းမႆႇ၊ ယဝ်ႉႁႅၼ်းၼႂ်ၼ်း ၽူႈမီးလၼ်ႉပလိၵ်ႈ (တမ်ႇၼူတ်ႇ) လုပ်ႈ **26** ပီ **1963**၊ ယဝ်ႉလၼ်ႉလွမ်ၽႆၢႇလွင်ႈၽိင်ႇပိင်းႁူၼ်း ၽိတ်းပိူင် (Criminal Justice) သေၶႃပ်ႉဝႂ်တွၵ်ႈ တိူဝ်ႉ Ph.D တီႈမိူင်းဢမေႇရိၵိူဝ်ႉ၊ ၸတ,ၼႂ်တ်း ၵၢၼ်မိူင်းမိူဝ်ႈ **1998** ၸလႈ လႆႈၶပ်ႉလိူၵ်ႈပီၼ် လွမ်ၽွင်းလူင်ပွၵ်ႈထိ **1** မိူဝ်ႈ **9/2/2001** ပွၵ်ႈထိ **2** မိူဝ်ႈ **9/3/2005** ႁူမ်ႈၶၢဝ်းတၢင်း ၽွင်းငမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်း **5** ပီပႆၢ **6** လိူၼ်။

လွမ်သိုၵ်းလူင် သူၼ်ထိ ပုၼ်းယႃႉရတ်း ၵလိၼ်း ၽူႈဢွၼ်ၸူဝ်ယိုတ်းဢမ်းၼႃတ်ႈ ၵိူတ်ႇ မိူဝ်ႈ **2/10/1946**၊ ၸတ,ပီ **1968–1999** ယဝ်ႉၵၢၼ်ၼႂ်ၼ်းလွင်ႈၵၢၼ်သိုၵ်း/ၵၢၼ်တိုၵ်း/ဝၢင်း ၽႅၼ်/ၵၢၼ်ၶၢင်ႈၼႂ်ၼ်း ဢိၵ်ႇၵၢၼ်သိုၵ်းလႆၢလႆၢ လွင်ႈ။ ပီ **1969** ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်တိုၵ်းၽဵဝ်ႈမူလ်ႉ ၶွမ်ႇမိဝ်ႇၼိတ်ႉ၊ ပီ **1970** ၶဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်တိုၵ်းၼႂ်း မိူင်းဝီတ်ႉၼၢမ်း (Vietnam) သိုပ်ႇမႃးတေႃႇထိုင် ပီ **2002** လႆႈၶဝ်ႈႁူမ်ႈၼႂ်းၽႅၼ် တႃႇၵိတ်ႇၸၶ လိူဝ်ႉလၢတ်ႈၸလႈ လႆႈၶပ်ႉပုတ်ႈတၼ်းၼႂ်င်း လၼ်ႉ ၵၢၼ်တင်းၼမ်၊ ၼွႆးပီ **2005** လႆႈၶပ်ႉတၼ်း ၼႂ်င်းပီၼ် ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉလိၼ်တင်းပိုၵ်း။

သွႆႉၸုပ်ႈပိုၼ်
ဢလွင်းၶီဝ်းၶျေ

Photo by Thai website

Photo website

ၸုမ်း SACSUCS ဝႃႈ– သိုၵ်းမၢၼ်ႈ တင်း ၸုမ်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ ဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်း

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **28/8/06** ပူၼ်ႉမႃး ၸုမ်းၶၢဝ်ႇမိၸ်ႉၸိမ (Mizzima) ဢွၵ်ႇၶၢဝ်ႇဝႃႈ တႅဝ်း ႁူမ်ႈတႃႇ ၵိုတ်းယိုတ်းဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်း ဢေးသျူဝ်းၸီင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းဢွၵ်ႇ SACSUCS (Southeast Asia Coalition to Stop the Use of Child Soldiers) လၢႆးငၢၼ်းဝႃႈ ၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတင်းၸုမ်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉတွပ်ႇထိင် ဢမ်ႇယွမ်းႁပ်ႉ လွင်ႈတၢင်းၶၢၼ်း/တီလွပ်းဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်း။ ႁူလ်ႉႁႂ်ႈ ၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈတင်း ၸုမ်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉ လၢႆလၢႆၸုမ်း 2 ၽၢႆႇၼႆႉ မီးလုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်းတင်းၼမ်ၼင်ႇၵၼ်ၼႆယဝ်ႉ။

ၵီႈဢၼ်ႇၵပ်းလွင်ႈၼႆႉမိူဝ်ႈ **23/8/06** ပူၼ်ႉမႃး ယွၼ်ႉၽူႈၼမ်း ၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လွမ်သိုၵ်း တီႈသိူင်ႇပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႃႈ–လွင်ႈဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်းၼၼ်ႉ တပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈႁုမ်းႁမ်လႆႈယဝ်ႉၶလႈ မိူဝ်ႈလိူဝ်ၼႆႉတပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ဢမ်ႇမီးယဝ်ႉ ဝႃႈၼႆ။

ၽူႈႁပ်ႉသၢင်ႇ ၸုမ်း (SACSUCS) ရႂ်းဢႅၼ်းသီးလ်ဝိူဝ်းရီးယူဝ်း (Ryan Silverio) ဝႃႈ–ဢၼ်ၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ လွင်ႈဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်းၼၼ်ႉ တပ်ႉသိုၵ်မၢၼ်ႈႁုမ်းႁမ်လႆႈယဝ်ႉသေ မိူဝ်ႈလိူဝ်ၼႆႉတပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ဢမ်ႇမီးယဝ်ႉ ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉဢမ်ႇၸႂ်ႈ။ ပေႃးၶဝ်မီးၸႂ်ၸီတ်ႈၸၢင်ႇ ယွမ်းႁပ်ႉဝႃႈဢမ်ႇမီးၸတႉလိူင် တၢၵ်းလႆႈပၼ်ႁဝ်းႁူႉႁူတ်ႇတူလ်း–ဝႃႈၼႆ။

ပၼ်းလႃး ၵေႃႉပီၼ်လုၵ်ႈၸုမ်း (SAC SUCS) ဢၼ်ယိပ်းၼႄႈတီႈ ၽၢႆႇမိူင်းမၢၼ်ႈ (Burma Focus) ၵေႈလၢတ်ႈဝႃႈ– ၼႂ်းလိုင်ႈ မိူင်းႁူမ်ႈတုမ်မၢၼ်ႈတင်းမူတ်း မီးသိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမွၵ်ႈ **70,000** ၵေႃႉ။ ဢၼ်တီႈဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇႁဵတ်းသိုၵ်းၼႆႉ လိူဝ်သေၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈယဝ်ႉ ၼႂ်းၸုမ်းတပ်ႉသိုၵ်းလၢဝ်းၶိူဝ်း လိူဝ်းယိပ်းၵွင်ႈၵၢင်ႇလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉၵေႈမီးသိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမွၵ်ႈ **4,000** ၵေႃႉ။ *(ပွင်ႇဝႃႈၼႂ်းတပ်ႉသိုၵ်းမၢၼ်ႈ မီးသိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမွၵ်ႈ 66,000 ၵေႃႉ)*။

ပၼ်းလႃး သိုပ်ႇလၢတ်ႈထိင်ႈဝႃႈ–ၼႂ်း ၸုမ်းလုၵ်ႉၽိုၼ်ႉမီးသိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမွၵ်ႈ **4,000** ၵေႃႉၼၼ်ႉ ၸုမ်း KNU, KNPP,SSA-S ၶဝ် တွပ်ႇထိင်ဝႃႈဢမ်ႇမီး။ ႁူလ်ႉႁႂ်ႈ KNU တင်း KNPP ၶဝ် ၶၼ်းလိူဝ်ပိူၼ်ႈယူႇ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈတင်း ၸုမ်းသုၼ်ႇလႆႈႁူၼ်း ဢၼ်ႁဵတ်းၵၢၼ်ၼႂ်းၸုမ်း NGO ၶဝ် မီးလွင်ႈဢုပ်ႇဢူဝ်းလိူၵ်ႈလၢႆႈၶေႃႈ မုၼ်းႁၼ်ၶလႈလႆႈႁူႉဝႃႈ KNU,KNPP သွင် ၸုမ်းၼႆႉႁူမ်ႈႁၼ် သိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမီးဢမ်ႇတီႈမ် **50** ၵေႃႉ။ SSA-S ၶဝ် ပိၵ်ႉသမ်ႉၶဝ်တွပ်ႇထိင် သေတႃႉၵေႈ ၶဝ်လိူပ်ႈမီးသိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇၼမ် လိူဝ်ပိူၼ်ႈ ဝႃႈၼႆ။

ၵီႈဢၼ်ႇၵပ်းလွင်ႈၼႆႉ ၽူႈၶၢၼ်ပၢၵ်ႇတပ်ႉသိုၵ်း လိုင်ႈတၢႆးပွတ်းၸၢၼ်း SSA-S ၸၢင်းၶိူဝ်းသိူၼ် လၢတ်ႈတီႈၸုမ်းၶၢဝ်ႇမိူင်းလွႆဝႃႈ–ၼႂ်းတပ်ႉသိုၵ်း SSA-S ၼႆႉ ဢမ်ႇတွၼ်ႉမီးသိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇ၊ မိူၼ် လိူင်ႉၼင်ႇၸုမ်း SACSUCS ၶဝ်လၢတ်ႈ၊ ပေႃး ဢမ်ႇယုမ်ႇၼႆႉၸုမ်း NGO မႃးလိူပ်ႈၼွၼ်းတူလ်း တီႈလွႆတၢႆးလိူင်း၊ ႁႂ်ႈလႆႈႁူႉဝႃႈ ၼွင်းသိုၵ်းႁဝ်းမီး ႁၢႆႈႁိူဝ်၊ သိုၵ်းလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမီးၶတႉ ဢမ်ႇမီးၶတႉ ၼႆၼၼ်ႉ တေလႆႈႁူႉယူႇၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ၸင်းၵလႃႉတီတ်ႉသျ ၵွႆလမ်တေႃႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈ

ၸုမ်းၶၢဝ်ႇ ၼိဝ်းဢီးရိူဝ်း (New Era) လၢႆးငၢၼ်း မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **5/9/06** ဝႃႈ–မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃးမွၵ်ႈ **2** ဝူင်ႈ ၼႂ်းၶမႈၼမ်ႉၸၢပ်ႉၽႅ ဢၼ်ၶိူၼ်ႈ ဝူင်ႈၵၢင်/ဢမ်ႇၼၼ်တတ်းၶိူၼ်ႈလိူၼ်လိၼ်မိူင်း ၸင်းၵလႃႉတီတ်ႉသျတင်းမိူင်းမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ မီးႁုၼ်ၽုတ်းဢွၵ်ႇမႂ်ႇထိင်ႈ **2** ႁုၼ်သေ ၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈဢဝ်တုင်းႁူႉပၵ်းဝႆႉ။

ၵီႈဢၼ်ႇၵပ်းလွင်ႈၼႆႉ ၸင်းၵလႃႉ တီတ်ႉသျဢမ်ႇႁၢၼ်ႉၵွႆသေတိူမ်ႈလိၵ်ႈသၢၼ်ၶတ်း ထိုင်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ။ ယွၼ်ႉၸုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ဢမ်ႇ တၢၵ်းသိူင်/ဢမ်ႇတူင်ႉတွပ်ႇၸိုၼ်းၶလႈ ၼွ်တ်းၼႄႈ ၸင်းၵလႃႉတီတ်ႉသျ ၶၢၼ်းၵွႆလမ် တေႃႇမၢၼ်ႈ ၶတႉၶတႉသေ ထိူမ်ၼွ်င်းသိုၵ်းလွမ်းလိူၼ်လိၼ် ၼမ်လိူဝ်ၵဝ်ႇ၊ ၽၢႆႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈၵေႈထိူမ်ၼွ်င်းသိုၵ်း ၼင်ႇၵဝ်ႇ။ တင်း **2** မိူင်းႁၢင်ႈသိုၵ်းတေႃႇၵၼ်ယူႇ ၼႆယဝ်ႉ။

မိူဝ်ႈဢွၼ်တၢင်း ၼႂ်းၶမႈၼမ်ႉၸၢပ်ႉၽႅၼႆႉ ယၢမ်ႈမီးႁုၼ်ၽုတ်းဢွၵ်ႇမႃး **6** ႁုၼ်။ ၸင်းၵ လႃႉတီတ်ႉသျ ၵေႈဝႃႈပိၼ်ၶွင်ၶဝ်၊ ၸုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈၵေႈဝႃႈပိၼ်ၶွင်မိူင်းမၢၼ်ႈ၊ ၽၢႆႇလွႆၵေႈဝႃႈ ပိၼ်ၶွင်မၼ်းၼႆသေ တင်းသွင်မိူင်းလႆႈၽိတ်း မေႃးထိင်ၵၼ်မႃးပွၵ်ႈၼိုင်ႈ။ ႁူလ်ႉႁႂ်ႈလိုၼ်းသုတ်း တီပ်းတတ်းဝႃႈပိၼ်ၶွင်တင်း **2** မိူင်း ၼႆၶလႈ ပၼ်ႁၢလွင်ႈၼႆႉၵတ်းယိၼ်ႁူႉ။

ၽူႈလိူပ်ႈၼွၼ်းၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ–မိူဝ်ႈ ၼႃႈမႃးတေပိၼ်ၶိူဝ်ၶတႉ တေလႆႈပႂ်ႉတူလ်းယူႇ။ သင်ဝႃႈၸုမ်းသိုၵ်း မၢၼ်ႈယွမ်းႁပ်ႉတူၵ်းလူင်းဝႃႈ ပိၼ်ၶွင်တင်း **2** မိူင်းၵေႈ ပၼ်ႁၢလွင်ႈၼႆႉ တေ ယိၼ်ၶိုၼ်းယူႇ၊ ပေႃးဢမ်ႇၼၼ် တင်း **2** မိူင်း ၸၢင်ႈပိၼ်သိုၵ်းတေႃႇၵၼ်ဝႃႈၼႆ။

New Era (5.9.06)

Photo website

ၶၢဝ်ႇသိုၵ်း

သိုၵ်းဝႃႉတူၵ်းယွၼ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၸိုၼ်းပိုတ်ႇလၢၼ်ႇလီၼ်လိၼ်မိူင်းၶႃႈ

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **15/8/06** ၽူႈၼမ်းၼႂ်း လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ **လွမ်သိုၵ်းတိၼ်းသိၼ်ႇ** ၵႂႃႇၶႄႇ ပၢင်သၢင်း ၶူပ်ႇထူပ်းၵုပ်ႇၵုမ်တင်း ၵေႃႉမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈ တပ်ႉသိုၵ်းမိူင်းဝႃႉၽွမ့်ၶူမ်ႈ (UWSA) **သီဝ်းမိၼ်ႇ လီၢင်** တင်းၵေႃႉမ်ၶူဝ်ပဝ်ႈ **ပူဝ်ႇလၢႆးၸမ်း**။ ၽွၵ်ႈတပ်ႉ သိုၵ်းဝႃႉတူၵ်းယွၼ်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶႂ်ႈပိုတ်ႇ ပၼ်လၢၼ်ႇလီၼ်လိၼ်ၸိုၼ်း ၵၼ်လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပိၵ့်ပိၵ်ႈမိူဝ်ႈ **26/3/06** ပူၼ်ႉမႃးၼၼ်ႉၶလႈ ၶႂ်ႈဝႃႉလႆႈၵွတ်းၵၢၼ်ၵႂႃႇၶၢမ်ႈ/မႂ်ႇ ငၢႆႈလူမ်မိူၼ်ၵဝ်ႇ ၼႆယဝ့်။

တူၵ်းလူင်းၵၼ်သင်၊ လွမ်သိုၵ်းတိၼ်းသိၼ်ႇၵေႈ မိူဝ်းၵႂႃႇတိၼ်လၢႆမိူဝ်းပဝ်ႇ– ၵူၼ်းၵႃႉၶလႈ လဝ်ႈၼႄႈတီႈဝႃႉပၢင်သၢင်းၸဝ် ၸႂ်ႈလၢတ်ႈၶၼ ၼင်ႇၼႆ။

လုမ်းၵိုတ်းသိုၵ်း တပ်ႉသိုၵ်းၵူလ်ႈလီ တီးမူဝ်ႇၶရေႇသီး လိူဝ့်လၢတ်ႈ (NDAA) ၵၼ် လၢႆးလိုၼ်းၵွၼ်ၶူဝ်ယိပ်းၵုမ်းၼႄႈလိၼ်မိူင်းလႃး ယွမ်းပၼ်ၶႂ်ႈပလိၵ်ႈၵူတ်ႇ ၵူၼ်းၸဝ်ႈမိူင်းၸွင်လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵႂႃႇၵူတ်ႇ ထတ်းၵူၼ်းၸဝ်ႈၵွၵ်ႇလွမ်းလီၼ် လိၼ်မိူင်းၶႃႈ–မိူင်းလႃး၊ ပၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈပိုတ်ႇ

တူဝ်တၢင်းလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ လွမ်သိုၵ်း တိၼ်းသိၼ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ–သိုၵ်းမၢၼ်ႈၵေႈၶႂ်ႈပိုတ်ႇ ပၼ်ၸိုၼ်းယူႇ၊ ၵူလ်းၵႃႈတပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉ (UWSA) တၵ်းလႆႈယွမ်းႁပ်ႉပၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈပူၵ်းတင်ႈ 3 ၶွင်ႈၵၢၼ် ၼႂ်းၼႄႈလိၼ်ပၢင်သၢင်း မိူၼ်ၼင်ႇ လုမ်းမိူင်းလႃး–

1. ၶႂ်ႈပလိၵ်ႈၵူတ်ႇ ၵူၼ်းၸဝ်ႈမိူင်း ၸွင် လုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၵႂႃႇပၵ်းလုမ်းၶွင်ႈၵၢၼ်ၵူတ်ႇ ၵူၼ်း/ၵုၼ်ႇသိၼ်ၸူဝ်းၸွင်ၸဝ်ႈၵွၵ်ႇ လွမ်းလီၼ် လိၼ်မိူင်းၶႃႈ–ပၢင်သၢင်း။

2. ပၼ်ပိုတ်ႇၶူင်းၵျိၼ်းသွၼ်လိၵ်ႈမၢၼ်ႈ ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ/ၸူးသွၼ်မၢၼ်ႈ။

3. ပၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈပၵ်းလုမ်းၶွင်ႈၵၢၼ် ၵေပ်းၸွၼ်ႇ ၼႂ်းၼႄႈလိၼ်ပၢင်သၢင်း–လိူဝ်းၼႆႉ။

ပၢင်ၵုပ်ႇၵုမ်ၵၼ်ပွၵ်ႈၼႆႉ ႁွပ်ႈတပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉ ၵမ်ႇၽွမ့်လႆႈလွင်ၶလႈ ၵမ်ႇမီးၶႄႈတေပ်းတတ်း

ၶူင်းၵျိၼ်း သွၼ်လိၵ်ႈမၢၼ်ႈၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ/ၸူးသွၼ် မၢၼ်ႈ၊ ပၼ်သိုၵ်းမၢၼ်ႈပူၵ်းတင်ႈပၵ်းလုမ်းၶွင်ႈ ၵၢၼ်ၵေပ်းၸွၼ်ႇ ၼႂ်းၼႄႈလိၼ်မိူင်းလႃး လိူဝ်းၼႆႉ ၶလႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈပၼ်ၵွတ်းၵၢၼ်ၵႂႃႇၶၢမ်ထၢင်ႇႁၢင်ႈ လွတ်ႈလီဝ်း။

ၽွၵ်ႈၸိူင်ႈတၢင်းၸိူင်ႈ လုမ်းလၢႆးလိုၼ်းၸဝ် ထၢင်ႇႁၢင်ႈၸုတ်းၶၢမ်ႈ/ထၢၼ်ႇၵိုၼ်/မိင်ႇၵၢႆႇၼိသ့် (Manganese) ၵၼ်ၵွၵ်ႇ ၼႂ်းၼႄႈလိၼ်မိူင်းလႃး သေ ၵဝ်လူတ့်တေႃႇတၢင်ႇ သူင်ႇၸဝ်ႈၶၢၼ်ႈ မိူင်းၶႃႈ ၸိုင်ႈဝၼ်းဝၼ်းၵမ်ႇယွမ်းပၢၵ်ႇလမ်း။ လိူဝ်ၼၼ်ႉၵမ်ႇၵႃႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈယင်း ပၼ်ပိုတ်ႇ ပၢင်လွင်း (ၸၢႆးသီးၼူဝ်ႇ) လွမ်းလီၼ်လိၼ် ၶႂ်ႈလုမ်းမိူင်းလႃးၵေပ်းၵိၼ်ၸွၼ်ႇထိင်ႈ။ ႁွပ်ႈလုမ်း မိူင်းလႃးမီးတႃလႆႈငိုၼ်းၼမ်ၶလႈ ငိုၼ်းလိူၼ် ၵူၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႇၸဝ် ၼိုင်ႈၵေႃႉလွၵ်းလႆႈ **300** ယွၼ်(ၶႃႈ)မွၵ်ႈ **1,500** ဝၢတ်ႇ(ထႆး)/ **52,000**

ပျူးမၢၼ်ႈ။ ငိုၼ်းလိူၼ်ၵူၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႇလုမ်းဝႃႉ ပၢင်သၢင်းလႆႈ **30** ယွၼ် မွၵ်ႈ **150** ဝၢတ်ႇ၊ မွၵ်ႈ **5,250** ပျူးမၢၼ်ႈၵူလ်းၼႆယဝ့်။

ၵူၼ်းၵႃႉတၢႆးမိူင်းၶႃႈၵေႃႉၸိူင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ ပိၵ့်သမ့်သိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပိၵ့်ၵၢၼ်ၵႃႉၶၢမ်ႈ/မႂ်ႇသၵ်း ၼႂ်းၼႄႈလိၼ်ပၢင်သၢင်း ၸဝ်ႈမိူင်းၶႃႈသေတႃႉ ၵေႈ ယင်းတိုၵ့်မီးမႂ်ႇၼႂ်းၼႄႈလိၼ်ပၢင်သၢင်းသူင်ႇ ၵွၵ်ႇၸဝ်ႈမိူင်းၶႃႈယူႇၵမ်ႈၽွင်ႈ။ ၵၢၼ်တေႃႇ တၢင်ႇမႂ်ႇၸဝ်ႈမိူင်းၶႃႈၼႆႉမီးလၢႆးမၼ်းမိူၼ်ၼင်ႇ–

1. တေလႆႈလၢႆႇၸွၼ်ႇတီႈလဝ်ႈၼႄႈတီႈ ၶႃႈ, တႃႇမႂ်ႇ **1** တၼ်း လွႆ **5,000** ယွၼ်၊

2. တၵ်းလႆႈတွၵ်ႇၸိူင်ႈမၢႆဝႃႈပိၼ်မႂ်ႇမိူင်း ထႆး/လၢဝ်း CO (Country of Origin) သေ လႆႈသိင်ႈၵႂႃႇလွႆႇလၢႆႇၼမ်။ ႁွပ်ႈၼၼ်ၸွမ်းပၼီး ယွႆႇၵူလ်းၵွတ်းလႆႈ၊ လိူဝ်းပိၼ် ၸွမ်းပၼီးၵွၼ်ႇ

ၸဝ်ၵမ်ႇၵွတ်းလႆႈ–ဝႃႈၼႆႉ။

တင်ႈၶတ, **26/3/06** ပူၼ်ႉမႃး တပ်ႉသိုၵ်း မိူင်းဝႃႉလႆႈထူပ်းလႃး တၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇပၼ်ႁၢ လွင်ႈငိုၼ်းတွင်းႁၢဝ်ႈၵိူင်း၊ ယွၼ်ႉလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တူၵ်းယွၼ်းလူင်ပွင်လိုင်ႈမိူင်းၶႃႈ, ယႃႇၶႂ်ႈႁပ်ႉသိုဝ့် ၵုၼ်ႇသိၼ်သူင်ႇၵွၵ်ႇတီႈ ၼႄႈလိၼ်ၽွင်းငမ်း တပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉၶလႈ လူင်ပွင်လိုင်ႈမိူင်းၶႃႈ, ၵိုတ်း ယိုတ်းၵၢၼ်သိုဝ့်ၵုၼ်ႇသိၼ်လိူဝ်းၵမ်ႇမီးဝႂ်ၸၢင့် တီႈလုမ်းသိုၵ်းမၢၼ်ႈသေ ၵွတ်းၶႂ်ႈၵုၼ်ႇသိၼ် တႃႇသူင်ႇၵွၵ်ႇၶၢၼ်ႈၼႄႈလိၼ်မိူင်းဝႃႉ မိူၼ်ၼင်ႇ ၶၢႆႈလၢႆလၢႆသီၼ်း ၵိုၵ်ႇမႂ်ႇသၵ်းလိူဝ်းတေပ်းယဝ့် ၵိုတ်းၸမ်တီႈဝိင်းပၢင်သၢင်းတင်းၼမ်။ ႁွပ်ႈ တပ်ႉသိုၵ်းဝႃႉထူပ်းတၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ လွင်ႈငိုၼ်း တွင်းၶလႈ ထိုင်မႃးဝၼ်းထိ **4/7/06** လုမ်းဝႃႉ လႆႈၵွတ်းပၢင်ၵုမ်မွပ်ႈပၢႆးမၢၵ်ႈမီးပၼ် **ဝူလ့်သီဝ်ႇ ၵင်း** ယိပ်းၵုမ်း။ ❑

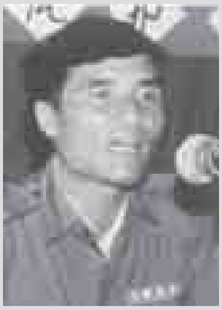
သီဝ်းမိၼ်ႇလီၢင်

ပူဝ်ႇလၢႆးၸမ်း

ဝူလ့်သီဝ်ႇၵင်း

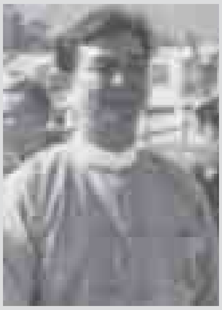
လၢႆးလိုၼ်း

တိၼ်းသိၼ်ႇ

ၶၢဝ်ႇပွတ်း

Photo : website

ႁူင်းပွႆ,သဵင် RFA မိူင်းဢမေႊရိၵ ပိုဝ်ႈပွႆ,ၵႂၢၼ်,သဵင်တႆး

ဝၼ်းထိ **25.8.06** ႁူင်းပွႆ,သဵင် RFA (Radio Free Asia) တီႈမိူင်းဢမေႊရိၵ ၶတ,ပွႆ,ၵႂၢၼ်,သဵင်ၽႃႈ,တႆး။

ႁူင်းပွႆ,သဵင် RFA လႆႈၵၢၼ်ပွႆ,သဵင်ၽႃႈ,မၢၼ်ႈၵူႊဝၼ်း ၵၢင်ၼႂ် **07.00–08.00** မူင်း ၶလႈ ၵၢင်ၶမ်ႈ **19:00–20:00** မူင်း တီႈ **22–16** မီ,တိူဝ်, ၼၼ်ႉ လႆႈလတ်းၵျၢၼ်းၶပ်းၶိုင်ပၼ်လၢဝ်းၶိူဝ်းၼႆႉမိူင်းမၢၼ်ႈ ၵ်ႈလႆႈၵႂၢၼ်,ၶၢဝ်,သဵင်ပဵၼ်ၽႃႇသႃႇတူဝ်ၵဝ်, ယၢမ်းၵၢင်ၶမ်ႈ ၼိုင်ႈဝၼ်း ၼိုင်ႈလၢဝ်းၶိူဝ်း တၢ, **5** မိၼိတ်ႉ လိူဝ်ႇၼင်,ၶၢင် (ဝၼ်းလၼ်)၊ ယၢင်းလီႈ (ဝၼ်းဢင်းၵၢၼ်း)၊ ယၢင်းၽိူၵ်, (ဝၼ်းပုတ်ႉ)၊ ၶျၢင်း (ဝၼ်းၽတ်း) ၶလႈ တႆး (ဝၼ်းသုၵ်း) လိူဝ်းၼႆႉ ၶတ,ဢဝ် **25.8.06** ၼႆႉမႃး ၽႃႇသႃႇတႆးၵေႃႈ လႆႈၵႂၢၼ်,သဵင်ၵူႊဝၼ်းသုၵ်း တၢ,ၶၢဝ်းယၢမ်း **5** မိၼိတ်ႉ ယူ,ယဝ်ႉ။

ဝၼ်းသဝ် ၶလႈ ဝၼ်းတိတ်ႉ ၶတႉပႆ,မီး၊ လၢဝ်းၶိူဝ်းဢၼ်ပႆ,ၵႂၢၼ်,သဵင်ၵေႃႈၵိုတ်းယူ, မွၼ်း တင်း ၸၢၼ်,။

ၵေႃ,ဢၢၼ်,ၶၢဝ်,ၽႃႈ,တႆးၼႆႉ ပဵၼ်လုၵ်ႈလုမ်းမႂ်, **လုမ်းၶၢဝ်,ၽူႈတွႆ,ႁွၵ်ႈ**–လႆႈယိီႈၽူင်း တင်း ၼၢင်းယေႈႁွမ်။

ႁွၼ်းၶေႃ **8.9.06**

မွမ်,လဝ်ႈၸိသ်ႉတိတ်, ၶလႈ ပေႃႈထဝ်ႈသုၼၼ်,တၢ,ၶမႈၵၢႆႉ

SHAN

ၵူၼ်းၶဝ်ႈႁူမ်ႈပွႆးပဵၼ်ထိုဝ်ယႆၶိုၼ်ႈလူ,ၶပ်ႉတၢမ်းၵုပ်းၶမ်း

SHAN

တႆးသၢမ်လေႊဝိင်း ၼႂ်းလေႊတွၼ်ႈၵိင်းမႆ, လတ်းၵျၢၼ်းပွႆးယွင်ႈယေႊ လဝ်ႈၵျေႃၶမ်းထႆးၼင်ႈၵျေႃ 60 ပီ

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **26/08/2006** လုမ်းတႆး ၶျႃႈပရူႊၵၢၼ်း၊ ၶမႈၵၢႆႉၶလႈမိူင်းၽွင် သၢမ်လေႊဝိင်း ၼႂ်းလေႊတွၼ်ႈၵိင်းမႆ, လႆႈႁူမ်ႈၵၼ် လတ်းၵျတ်းပၢင်ပွႆးယုၵ်ႉယွင်ႈၵူၺ်းလဝ်ႈမုၼ်ယႂ်ႇ, ၶုၼ်ၵျေႃၶမ်းမိူင်းထႆးငိုၼ်ႈၵျေႃၶုၼ်သိုပ်,ၵျၵ်ႈၵရီး တူၼ်ထူၼ်ႈ **9** ဢၼ်မိုၼ်ႈၼင်ႈၵျေႃတီႇမ် **60** ၶူပ်, တီႈဝၢၼ်ႈမႂ်,မွၵ်,လၢမ် ၵိူင်,တၢႈတွၼ်း လေႊဝိင်း ၶမႈၵၢႆႉၼၼ်ႉၶလႈ ပီႈၼွင်ႉတႆးလမ်ၵႆၵူ,မိုၼ်ႈ ႁူမ်ႈပၼ်ၵျိင်းၵၼ်မွၵ်ႈ **3** မိုၼ်,။ ပၢင်ပွႆးဢၼ်ၼႆႉ ယူ, တီႈၶူင်းၵၢၼ်လူင် (ၶူင်းၵၢၼ်ဝၢင်းၵျေႃၶမ်း) လွႆဢၢင်ၶၢင်ၶလႈလုမ်းတႆး **3** လေႊဝိင်းႁူမ်ႈၵၼ် ၶိုင်ပွင်။

ယၢမ်း **11:00** မူင်း မွမ်,လဝ်ႈၸိသ်ႉတိတ်, ၸတ်ႉၶျၢၸီး ၽူႈလတ်းၵၢၼ်ၶူင်းၵၢၼ်လူင် (ၶူင်းၵၢၼ်ၼႂ်းလဝ်ႈၵျေႃၶမ်း) လွႆဢၢင်ၶၢင် ၶလႈ လုမ်းလိူဝ်း ယုၵ်ႉတူဝ်ယေႊၶိင်း မႃးပိုတ်,ပၼ် ပၢင်ပွႆးယုၵ်ႉယွင်ႈၶပ်ႉတွၼ်ႈလဝ်ႈ မုၼ်ယႂ်ႇ,ၶုၼ်ၵျေႃၶမ်း ၼင်ႈၵျေႃတီႇမ် **60** ၶူပ်,ၼၼ်ႉသေ လုမ်းတႆး လႆႈတီႈလႆႈလုမ်း ၵႂၼ်ၵၼ်ၵူႈၶၼၼူၵ်ႉတူဝ်း လႆႈလိူင်း ဢိၵ်,တင်းၶၢႆႉၶိင်,ၽိင်ႈၶငႈလၢဝ်းၶိူဝ်း ၽွမ်ၵၼ်းတေႃ,ထိုင် **14:30** မူင်း ဝႆႈဝၼ်း လင်, ယဝ်ႉတူဝ်ႈလီငၢမ်း။ လိူဝ်ၼၼ်ႉသမ်ႉၵႂၼ်ၵၼ်ႁွမ်း တၢၼ်းငိုၼ်းတွင်းၶလႈ လႆႈငိုၼ်းမွၵ်ႈသိၼ်ယွမ်း ဢိတ်းဢိတ်း တွၼ်ႈတၢ,ဢဝ်လူ,ထိုင်ၶူင်းၵၢၼ် လဝ်ႈၵျေႃၶမ်းၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ပၢင်ၶွၼ်းတၢၼ်းငိုၼ်းတွင်း

တႃႇၸမ်းၶေႃႈၵုမ်းႁွင်းမူးဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႈ

ပေႃးထိုင်ဝၼ်းထိ **25/10/06** တေမႃးၼႆႉ လႆႈသိၼ်တီႈၶၢဝ်ႇယူႇတီႈမိူင်းဢမေႊရိၵၼ်ႊ US တေႃၶွၼ်ႇၶူဝ်ၼမ်း ၼေႃႇၶွၼ်းလူႇတၢၼ်းငိုၼ်း (ထွတ်ႉဢထိၼ်) တီႈဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႉ ၶူင်ႇသီၾုမ်း ဝဵင်းၵဵင်းမႆႇ၊ တွၼ်ႈတႃႇၸမ်းၶေႃႈ ၵုမ်းႁွင်းမူး (လေႊတီး) ၸလႆႈၼူဝ်းၼွင်ဢဝ်ႇ ၼၼ်ႉဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႈ။ ၾူႈလုၵ်ႉၾၵ်ႉသေဢမ်ႇဝႃႈ သၢင်ဝႃႈ မီးလွၵ်ႉသတ်ႉထႃႇ ၾိူၵ်ႇလိုၼ်ႈၼၢဝ်သွၵ်ႉ ၼွႆႈႁူမ်ႈလူႇႁူမ်းတၢၼ်းၶေႃႈ လႆႈ ၼႆယဝ်ႉ။

ၵၢၼ်ၸမ်းၶေႃႈၵုမ်းလုမ်းလႃး ႁွင်းမူး (လေႊတီး) ဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႈၼႆႉ မူဝ်ႈမွၵ်ႈ **100** ပီ ပႆႇပူၼ်ႉမႃး လဝ်ႈၼၢင်းမူဝ်လႆ ပဵၼ်ၵူၼ်းလႃႇတိ လၢင်းၼိူဝ်း (မိူင်းတႆး) ၶၢၼ်ပဵၼ်လွႆႉၼၢင်း လဝ်ႈၶိၼ်းထေႃးဝ ဝိၸၺယၼ ၼူၼ်း (ၸုၼ်မိူင်း ၵဵင်းမႆႇ) ၼၼ်ႉ လႆႈၼိုၼ်းၸမ်းၶေႃႈၵုမ်းယဝ်ႉ ပွၵ်ႈၼိုင်ႈ၊ မူဝ်ႈလဵဝ်လႆႈမႃး **120** ပီ။

ဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႈၼႆႉ ပူၵ်းတင်ႈမႃးလႆႈမွၵ်ႈ **400** ပီ။ လဝ်ႈႁွၼ်းဝတ်ႉလိူဝ်းယၢမ်ႈၼင်ႈဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႈ ဢႃႈပူၼ်ႉမႃးႁၢၼ်ႉတေႃႇထိုင် လဝ်ႈၼူးၶိၼ်းတႃး ယၢမ်းလဵဝ်မီး **6** တူၼ်။ တီႈဝတ်ႉပႃႇပဝ်ႈၼႆႉ မူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး **500** ပီၼၼ်ႉ ယၢမ်ႈပဵၼ်တီႈတင်ႈ ႁေႃလဝ်ႈႁေႃၸမ်း (လဝ်ႈၵိုဝ်းၼႃး)။ ဝႆႈမၼ်း လဝ်ႈၼွၼ်းၸၽးယဝ်ႉၶေႃႈ ပိုၼ်ႉပွႆႇပိတ်ႈၸလႆႈ ၶဝ်ယဵၼ်းပဵၼ်လဝ်ႇပဵၼ်ယုမ်းပႃႇယႃႈပဝ်ႈႁူႇ ပိတ်ႈ(ပဝ်ႈ–ပဵၼ်လိုဝ်ႈတူၼ်ႈယိူဝ်ႈႁၢၵ်ႈယႃႈၼိူဝ်း ပိူင်ၼိုင်ႈ) ဝႆႈၼၼ်ႉမွၵ်ႈ **100** ပီၶေႃႈ ဝၢၼ်ႈတႆး ၶၢၼ်မီးႁွမ်းႁူမ်းၼၼ်ႉ ယွၼ်းၶဝ်တီႈ လဝ်ႈ ႁေႃၸမ်းၵဵင်းမႆႇသေ ၶေႃႇသၢင်ႈဝတ်ႉမႃး– ဝႃႈၼႆ။

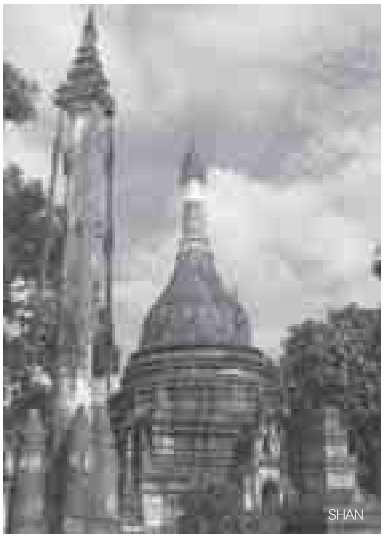

သူၼ်သတ်းၵဵင်းမႆႇလၵ်းပွႆးတႆးပွႆႉပႃးသတ်းထိူၼ်ႇ

ဝၼ်းထိ **16–17/9/06** တီႈသူၼ်သတ်း ၵဵင်းမႆႇ လႆႈမီးၵၢၼ်လၵ်းၶွၼ်းပၢင်ပွႆးႁွင်ႉၾိင်း တႆး။ **ထၼၾတ်း ၾူင်းၾမွၼ်း** ၾူႈပွင်ၵၢၼ် ယိပ်းၵုမ်းသူၼ်သတ်း ၵဵင်းမႆႇ ႁူမ်ႈပႃးတင်း **ၼၢင်းၸုူးသီး ၸုဝ်းဝႃးထိၼ်း** ၾူႈလၵ်း လႆႈၵၢၼ်ႁူင်းပွႆႇသိၼ်တႆး ဝဵင်းၵဵင်းမႆႇ ၶွၼ်ႁူဝ် ၶွတ်းပၢင်ပွႆး ၶၢၼ်ႁွင်ႉလိုဝ်ႈဝႃႈ– *"ၼွၼ်းသိုတ်း လၢဝ်းတႆး ပိူဝ်ႈတႃႇပွႆႉပႃးသတ်းထိူၼ်ႇ"* ၼႆယဝ်ႉ။

ၾူႈလၵ်းပၢင်ပွႆးၼဝ် ၾိတ်ႈမွၵ်ႇၾူႈႁွင်ႉ ၵႂၢမ်းလိုဝ်ႈသိၼ်လိုဝ်းလင်မိူၼ်ၼင်ႇ **လႆႈလိူင်းႁၢၼ်** တင်း **လႆႈႁၢၼ်လဵင်း** ၵူႈႁွင်ႉၵႂၢမ်း။တင်း **2** ဝၼ်း ၼႆႉ ၾွႆႇႁွင်ႉၵႂၢမ်းပၢၼ်ဢဝ်ႇၼဝ်ၶေႃႈ လဝ်ႇမူၼ်ႈ တူၼ်ႈလွၵ်ႉပၼ်ပီႈၼွင်ႉတႆးလိူဝ်းႁူႇ ၼဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ပွႆး ၼင်ႇဢဝ်ႇ။

ၼႂ်းပၢင်ပွႆးၼႆႉ လဝ်ႈၼေႃႈတီႈႁွင်ႈၵၢၼ်ၾွႆႇ လၵ်းႁႃၵၢၼ်ၸလႆႈပႆႈယူႇလီၶေႃႈ ႁူႇတင်ႈသုမ်ႉ ပွႆႉပၼ်တၢင်းႁူႉတီႈၶွင်းၵၢၼ်ၼၢမ်းမိူင်းလၢဝ်းတႆး ၵဵဝ်ႇၵပ်းၾွႆႇၶွင်းၵၢၼ်ၸလႆႈပႆႈယူႇလီၼင်ႇဢဝ်ႇ။ လိူဝ်သေၼၼ်ႉမီးပႃးၼဝ်ႈၾၵ်းတႆး ဢႃႈၼၼ်ထုၵ်ႇ ၼၢဝၢၼ်ႇ **10** ဝၢတ်ႇ။

လႆႈလိူင်းႁၢၼ် တူင်ႉတၵ်ႉၵူၼ်းမႃးၼဝ်ႈပွႆး

ထၼၾတ်း ၾူင်းၾမွၼ်း လၢတ်ႈၸၼ လွင်ႈလႆႈလၵ်းၶွၼ်းပၢင်ပွႆးပွၵ်ႈၼႆႉဝႃႈ–ပိူဝ်ႈတႃႇ ဢမ်ႇလွႆႈၵၢၼ်ၵဵဝ်ႇမိူင်းၸလႆႈ ထိမ်ပၼ်တၢင်းႁူႉ တၢင်းႁၼ်ၶွင်းၵၢၼ်ၼၢမ်းမိူင်းလၢဝ်းတႆး ၵဵဝ်ႇၵပ်း လွင်ႈပွႆႉပႃးသတ်းထိူၼ်ႇ။ လွင်ႈတၢင်းလႆႈလၵ်း ပၢင်ႁွင်ႉၵႂၢမ်း(ၼွၼ်းသိုတ်း)တႆးၼၼ်ႉ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈ ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈၼႂ်းလေႊတွၼ်ႈၵဵင်းမႆႇ မီးၶွင်းၵၢၼ် ၼၢမ်းမိူင်းလၢဝ်းတႆးၼမ်ၸလႆႈ ၾွႆႇၼိုင်ႈၶေႃႈ ၶွၵ်ႈၼဝ်မီးၼၢဝ်းယၢမ်းလိုဝ်ႈယင်ႉ ဝၼ်းလိုဝ်ႈၵၢၼ် ဝၼ်းတိတ်ႉၸလႆႈဝၼ်းသဝ်။ တွၼ်ႈတႃႇၶွင်းၵၢၼ် ၼၢမ်ႈမိူင်းတၢင်, လၢဝ်းၼိူဝ်းၶေႃႈမီးၾိၼ်ဝႆႉဝႃႈ ပေႃးၾွင်းဝၼ်းလွႆးဢထူင်း(လိူၼ်သိပ်းသွင်မူၼ်း) တေမႃးၼႆႉ ၶၢၼ်းလၵ်းႁူမ်ႈၵၢၼ် **7** လၢဝ်းၼိူဝ်း မိူၼ်ၼင်, ယၢင်း၊ လႃးႁူႇ၊ မိဝ်ႉ၊ ၶၢႃးၼႃႇ၊ လီးသေႃး၊ ယဝ်ႉ ၸလႆႈ တႆး ထိင်ႈၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ၽႅဝ်ပိုၼ်းၽႅဝ်ၶၢဝ်းလိူင်ႈတႆး

ၵူးတီၶၼ်ႉၶေႃး

ၽူႈႁူမ်ႈၵေႃႉတင်ႈမိူင်းႁူမ်ႈတုမ် တွၼ်ႈၸိုၵ်ႉယိုၼ်ႉၵိုၵ်းၽၢၵ်ႈလွမ်သိုၵ်းဢွင်ႉသၢၼ်း

လိုဝ်ႈ	ပႃႉၶေႃး
ဝၼ်းၵိူတ်ႉ	**1916** တီႈသီမ်းပိူဝ်ႇ **9** ဝၼ်း
တီႈၵိူတ်ႉ	ပွၵ်ႉၸွင်သႂ်ၵၼ်ႉတႃႇ၊ ဝဵင်းယွင်ႁူလႆႈ
ပေႃႈၸမႈ	ၶူးဝဵင်း (လုင်းဝႆး–တႆးၵိၼ်းတႅင်ႉ၊ ၵိမ်ဢမၢတ်ႈ လဝ်ႈၽႄႉမိူင်းယွင်ႁူလႆႈ ၸလႈတေႃႉတွႆႉ (ဢင်းသႃး–လၢဝ်းၸွင်)
ပီႈၸွင်ႉ	ၸွင်ႉယိင်း–တေႃႉမျႃးယိၼ်ႉ (လု–**1934**)
ၸႃႈၵိုၼ်း	ၵူပ်ႉၵူႈတင်းတေႃႉၶေႃးတိၼ်ႉ မိူဝ်ႈ **31.10.1934** (သိင်ႈမုၼ် **22/9/2004**)
လုၵ်ႈလၢင်း	လုၵ်ႈယိင်း **1** ၵေႃႉ–ၶိၼ်ႉၸေႉဝိၼ်း (ၵိူဝ်) မႃႉမွင်း (လု **1998**)

ပႃးပလႃႉ ၸလႈ ဢၢၼ်မိူင်း

ၸဝ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းလၼ်ႉငဝ်ႈ တီႈဝၢၼ်ႈႁၢႆးယႃႈ– ၸႂ်းၸွင်ႁၢႆးယႃႈ မွၵ်ႈ **1923–1924** သေသိုပ်ႉၸဝ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းယွင်ႁူလႆႈ တေႃႉလၼ်ႉ 4။

1928 ၸဝ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းလၼ်ႉၵၢင်တီႈယွင်ႁူလႆႈ

1931 ၸဝ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းၸရိတ်ႉသွၼ်ဢၢင်းၵိတ်ႉ တီႈႁူင်းႁဵၼ်းပိုၼ်ၸၽႄႈ သႃႇသၼႃၸပ်ႉတိတ်ႉသျိ (ႁူင်းႁဵၼ်း ABM)

1934 ပိၼ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းလၼ်ႉလွမ်တႃႈၵုင်ႈ၊ ႁူမ်ႈၵေႃႉတင်ႈလုၵ်ႈႁဵၼ်းလၼ်ႉလွမ်လိူင်ႈတႆး (SSSA)

1936 ၸဝ်ႈႁူမ်ႈၸၼၢင်လွႆသၢၼ်ၸတ်းၸုၼ်ၸႃႈၽိူၵ်ႉ လူင်ပွင်လိူင်ႈ ဢၢင်းၵိတ်ႉတီႈတႃႈၵုင်ႈ လွမ်းလုမ်းလုၵ်ႈႁဵၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ။

ၸတႉတင်ႉႁူင်းလူလိၵ်ႈသႂ်လႅင်း(ဢလိၼ်းယွင်ႉ) တီႈဝဵင်း ယွင်ႁူလႆႈ။

1940 လႆႈႁပ်ႉတီးၵရီႊ (ပရိၼ်ႊယႃႊတရီႊ) B.A လူလႆႈၸမ်ႉၵတ်ႉ ၶိၼ်ႉၽေသႃမၢၼ်ႈ။

1942 သိုၵ်းၵျပၼ်ႊၸဝ်ႈယိုတ်းမိူင်းတႆးမိူင်းမၢၼ်ႈ ၽွင်းသိုၵ်း လုမ်ႈၽႄႉပွၵ်ႈသွင်။ ပိၼ်ႁူဝ်ပဝ်ႈ လုမ်းၵူၼ်းၸုမ်ႉၶေႃးသျိူဝ်း တီႈတူၼ်ႈတီး။

1945 ၸဝ်ႈႁူမ်ႈၸႂ်းဢၢၼ်လုၵ်ႉၽိုၼ်ႉသၢၼ်ၸတ်း တိုၵ်းတေႃးၵျပၼ်း ၽူႈၸၢၵ်ႈမိူင်း။

1946 ၸဝ်ႈႁူမ်ႈပၢင်ၵုမ်ပၢင်လူင်ပွၵ်ႈထိ **1 (20–28/3/1946)**။ ဢွၼ်ၸွတ်ႉၽွတ်ႈလုမ်းၵူၼ်းမိူင်းလိူင်ႈတႆးလွတ်ႈလိဝ်း SPFL (ၡပလ) ဢၼ်တုၵ်းယွၼ်းတႃႉႁူမ်ႈဢၢဝ်ၵွၼ်းၶေႃၵိုၵ်းလွမ်း မိူင်းမၢၼ်ႈ။

1947 တူင်ႉၸိုင်သူၼ်းတုမ်လုမ်းၶူလႆးလီၸလႈ ႁူလႆးလၼ်ၵူၼ်းမိူင်း ၸၼၢင်လွႆတီႈတူၼ်ႈတီး တႃႉၵမ်ႉထိမ်လွမ်သိုၵ်းဢွင်ႉသၢၼ်း ၽွင်းမၼ်းလဝ်ႈတိုၵ်ႉဢုပ်ႉၵုမ်သိတ်ႈၵႃႈသိတ်ႈႁူဝ် လူင်ပွင်လိူင်ႈ မိူင်းဢၢင်းၵိတ်ႉတီႈလၼ်ႊတၼ်း (မိူဝ်ႈ **26/1/1947**)။ လူင်းလၢႆးမိုဝ်းလွမ်းလိၵ်ႈႁူမ်ႈမၢပၢင်လူင်(**12/2/1947**)

1948 တေႃႉသူႈတုၵ်းယွၼ်း တႃႉသုၼ်ႉလႆႈသုၼ်ႉပိၼ်ၵူၼ်းမိူင်းလိူင်ႈတႆး ဝႆးလႆႈၵွၼ်းၶေႃတီႈၸုၼ်ဢၢင်းၵိတ်ႉ။ လိုဝ်ႈယင်ႉဢၢၼ်မိူင်းသေ ၸဝ်ႈႁၢပ်ႉဢၢၼ်တီႈလၼ်ႉလွမ်တႃႈၵုင်ႈ။

1958 တိမ်ႈပွင်ႈၵၢမ်းဢွၵ်ႉၸႂ်းၽိုၼ်လိၵ်ႈတႆးၸုမ်ႉ (ၸွင်မုၵ်ႉလုမ်း ယုၵ်ႉယွင်ႈ လိၵ်ႈလၢႆးလၼ်ႉလွမ်တႃႈၵုင်ႈ) ထတ်းသၢင်လွင်ႈ မိူင်းတႆး လုတ်ႈႁၢမ်းလုသုမ်းသုၼ်ႉလႆႈဢၢၼ်မိူင်းယွၼ်ႉၸုၼ်မၢၼ်ႈ ဢမ်ႉႁဵတ်းလွမ်းၶေႃႈလႆႈလွႆပၢင်လူင်။

1971 လႆႈထုၵ်ႉတိင်ႉတင်ႈလိူၵ်ႈဢဝ်ႁႅဝ်ႈၸဝ်ႈပႃးၸႂ်းၸွမ်ႉမသျိၼ်ႉ တိုတ်ႉ တိမ်ႈပိူင်ငဝ်ႈပိုင်းမိူင်းတႃႉလိူင်ႈ မိူင်းသူဝ်ႊသျေႊလိတ်ႉမၢၼ်ႈ။

1977 လိုဝ်ႈယင်ႉပူတ်းဢၢၼ်ၸူးသွၼ် ဢွၵ်ႉလၼ်ႉလွမ်တႃႈၵုင်ႈ (**9/4/1977**)

1978 လႆႈထုၵ်ႉလိူၵ်ႈတင်ႈပိၼ်ၽူႈတၢင်တူဝ်ၵူၼ်းမိူင်း လေႊဝဵင်း ယွင်ႁူလႆႈ။ လႆႈထုၵ်ႉတိင်ႉတင်ႈပိၼ် လုၵ်ႈလုမ်းၸွင်ႉသီႉလိူင်ႈမိူင်း (လုမ်းၵိူဝ်းၵုမ်လူင်ပွင်လိူင်ႈ သူဝ်ႊသျေႊလိတ်ႉ ၸွင်လွမ်သိုၵ်း ၸေႉဝိၼ်း) တင်ႈၸတႉ **2/3/1978–9/11/1981**)

1982 လုၵ်ႉတႃႈၵုင်ႈပွၵ်ႈမႃးယူႉတီႈၵိုၼ်းတူၼ်ႈတီး ပွၵ်ႉလဝ်ႈလၢမ်ႉထုၼ်း ႁိမ်းသိၼ်ႈတၢင်းလူင်ၵၢင်ဝဵင်း။

1995 သုတ်းမုၼ်မိူဝ်ႈဢႃႉယုလႆႈ **79** ပီ မိူဝ်ႈ **16/10/1995**။

ပလိၵ်ႈထႆးတီႈလႅပ်းၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈၶႃမ်ႈမိူင်း မိူင်းမၢၼ်ႈ ဢၼ်ပႆႇပၢၵ်ႈၵေႃႉ

www. komchadluek

▲ လၢင်ႉၶႄႈတီႈပလိၵ်ႈထႆး တီႈလႅပ်းၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈ တီႈၸူင်းႁၢႆးဢူႈမီႈလၼ်ႉပလိၵ်ႈ သၢမ်ၾၢင်း

လိၵ်ႈၾိုၼ်ၶၢဝ်ႇထႆး ၸူမ်းၸုတ်ႈလိူဝ်ႈ ၵႂၢမ်း၊ ၶၢဝ်ႇၵဵဝ်ႇၵပ်းလၢင်ႉၶႄႈတီႈထႆးၶဝ် တီႈၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈ ၶႃမ်ႈမိူင်းဝႃႈ– ဝၼ်းထိ 27/8/06 တီႈၸူင်းႁၢႆး ဢူႈမီႈလၼ်ႉပလိၵ်ႈ သၢမ်ၾၢင်း ၶေႇဝဵင်း သၢမ်ၾၢင်း ၶေႇတွၼ်းၸွမ်းပထူမ်ဢၼ်ၼႆႉ မီးၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈၶႃမ်ႈမိူင်းလၢဝ်းၶိူဝ်းယၢင်း တင်း မၢၼ်ႈ ႁႃႉၼွၵ်ႈပၢင်ပွႆးမၢတ်ႇမိူဝ်းၶူင်ႉၸုၼ် ၵၢၵ်ႇ၊ ပၢင်ၸၼ်ႇၶိူင်ႈ၊မၢၵ်ႇ၊ဢၼ်မူၼ်းၵၼ်ၸလႂ်ႈ မီးၵူၼ်း ၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈတင်းမူတ်းႁႃႉၶဝ်ႈႁူမ်ႈ မွၵ်ႈမိုၼ်ႉပႆ။ လၢင်ႉၶႄႈတီႈပလိၵ်ႈထႆးၶဝ် ထၢင်ႇထိုမ်သေ ႁႃႉ လွပ်ႇတူၺ်းလႆႈၸူႉဝႃးပၼ်ၵူၼ်းၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈၶႃမ်ႈမိူင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ)ဢၼ်ၸလႂ်ႈယၢမ်းဝႃးဝၼ်း 15:00 မူင်း ဢၼ်ႉ လႆႈႁႃႉဝဵတ်ႇလွမ်ႉၶဝ်ႈတီႈလႅပ်းၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈလႆႈ 674 ၵေႃႉဢၼ်ယဝ်ႉ။

ၽွင်းလၢင်ႉၶႄႈတီႈပလိၵ်ႈထႆး တိုၵ်ႉၶဝ်ႈတီႈ လႅပ်းဢၼ်ႉ ၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈၶႃမ်ႈမိူင်းတင်းသဵင်ႈ ၵႂၢၼ် ၵၼ်တူၵ်းလွၵ်ႈတိုၼ်ႇ လုၵ်ႉၶိုၼ်ႈလိၼ်းပႆႈၵေႃႉၶူး

www.manager

လၢင်ႉၶႄႈတီႈသိုၵ်းထႆး ၼၼ်းၶေႇတွၼ်းတၢၵ်ႇတီႈလႅပ်း ၵူၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ လၢၵ်ႉၶဝ်ႈမႃးၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈၼၼ်းမိူင်းထႆး တီႈၼၼ်းထိုၼ်ႉတီႈၼိုင်း

ၵေႃႉတၢင်း။ ၼၼ်းၵူၼ်းၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈ 674 ၵေႃႉ လိူဝ်းပလိၵ်ႈထႆးတီႈလႅပ်းလႆႈဢၼ်ႉ ၵမ်ႈၽွင်ႈၵေႃႈ မီးဝႆႉၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈထုၵ်ႇ၊မၼ်ႈၶဝ်ႈတြႃး လွမ်းမႆႇမီး တၢင်းၵႃၼ်ႈမိူင်းထႆး၊ ၵမ်ႈၽွင်ႈၵေႃႈၵမ်ႇမီးသင်။ ၵမ်ႈၽွင်ႈသမ်ႉ ပၼ်ႈလုၵ်ႉၼွၵ်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ လိူဝ်း မႃးၶိုၼ်းလၼ်ႉလွမ် လႆႈလႆႈတီႈ ၼၼ်းမိူင်းထႆး။

လၢင်ႉၶႄႈတီႈပလိၵ်ႈထႆးလၢတ်ႈဝႃႈ–ဝႃးသေၵူတ်ႇ ထတ်းယဝ်ႉ လိူဝ်းမီးဝႆႉၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈထုၵ်ႇ၊မၼ်ႈၵေႃႈ တေပွႆႇ၊ၶိုၼ်း၊ လိူဝ်းၵမ်ႇမီးဝႆႉသင်သမ်ႉ တေသူင်ႇ ပွၵ်ႈမိူဝ်းၶိုၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ၊ လိူဝ်းမီးဝႆႉၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈ ထုၵ်ႇ၊မၼ်ႈသေ ၶႃမ်ႈၵႂၢၵ်ႇ၊ၽွၵ်ႈပိုၼ်ႉတီႈၼွၵ်ႈဝႆႉ ၵေႃႈ တေသူင်ႇပွၵ်ႈမိူဝ်းၶိုၼ်းဢၼ်ႉၵဝ်ႇဝႃႈဢၼ်။

ၵဵဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈလႆႈလၢတ်းၼွၵ်ႈၼၼ်း ပၢင်မၢတ်ႇ မိူဝ်းၶူင်ႉၸုၼ် တင်း ၸၼ်ႇၶိူင်ႈ၊မၢၵ်ႇ၊ဢၼ်မူၼ်းဢၼ်ႉ ၸၢႆးၸိူင်ႈ သုၵ်ႈ၊ၵရိုႆး (လၢဝ်းမၢၼ်ႈ) လၢတ်ႈ ဝႃႈ–ၵၢၼ်ၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈၶႃမ်ႈမိူင်း ၸွမ်းတုမ်ၵၼ် ဝၼ်းမိူဝ်းၼၼ်ႉ ပဵၼ်ပၢင်ၾိင်ႈထုင်းၶိုတ်ႈႁွႆးမၢတ်ႇမိူဝ်း လၢဝ်းၶိူဝ်းယၢင်းမီးပီလႂ် 2 ပွၵ်ႈ၊ ပွၵ်ႈထိၼိုင်ႈ လိူၼ်ၵျၼ်းၼဵဝ်းရီး 8 ဝၼ်း ၸလႂ်ႈ ပွၵ်ႈထိ 2 လိူၼ်ၵေႃးၵသ်ႉတ် 8 ဝၼ်း၊ လိူၵ်ႈၼွၵ်ႈဝၼ်းလႂ် ၵေႃႈလႆႈၸလႂ်ႈ လိူၵ်ႈဝၼ်းထိ 27/8/06 ၼႆႉ၊ မိူဝ်ႈ ပူၼ်ႉမႃးၵေႃႈ လႆႈလၢတ်းၼွၵ်ႈလွမ်းဝၢင်းမၢၵ်ႇ၊ဢၼ် ၸူင်းႁၢႆး ၼၼ်းၶေႇတွၼ်းၸွမ်း ပထူမ်မႃးယဝ်ႉ 14 ပွၵ်ႈ၊ ၶႄႈတေၼွၵ်ႈတီႈပွၵ်ႈၼႆႉၵေႃႈ လႆႈယွၼ်း ၶႃင်ႉတီႈ လၢင်ႉၶႄႈတီႈပလိၵ်ႈလၼ်ႉသူင်ထႆးသေ လၢင်၊ၼွၵ်ႈ၊ ၵၢမ်၊ၶူၼ်ႉဝႃႈ တေလႆႈထုၵ်ႇ၊ပလိၵ်ႈထႆး တီႈလႅပ်းလိူင်ႉဢၼ်–ဝႃႈဢၼ်။ လၢင်ႉၶႄႈတီႈထႆး သိုပ်ႇ ထၢမ်ဝႃႈၵၢဝ်ၸိုၼ်းတီႈလွႆမႃးလွႆႉလၢႆႇ၊ၼွၵ်ႈဢၼ်ၸလႂ်ႈ မၼ်းလၢႆးတွပ်ႇ၊လၢတ်ႈဝႃႈ–လႆႈမႃးတီႈလုၵ်ႈလုမ်း ၵၢၼ်မီးမွၵ်ႈ 70,000 ၵေႃႉ ၶူမ်ႈၵၼ်ၵမ်ႉလွႆႈ ဢၼ်ယဝ်ႉ။

ပၢင်မၢတ်ႇၶႄႈမိူဝ်း တင်းၸၼ်ႇၶိူင်ႈ၊မၢၵ်ႇ၊ဢၼ် မူၼ်းဢၼ်ႉ ၼွၵ်ႈၵႃၼ်ႈလိူဝ်းမႃးၶဝ်ႈၶူမ်ႈမွၵ်ႈ 10,000 ဢၼ်ႉ ၵမ်ႈဢၼ်မ်ၶီ၊လုတ်ႉၶသ်ႉ (လုတ်ႉသႂ်ႇ) မႃး လႆႈလႆႈ။ လၢတ်ႈၼွၵ်ႈလိင်ႉလူၶဝ်ႈဢၼ်မ်ႉတၢင်းၵိၼ် တီႈမ်ထူၼ်း။ လိူဝ်သေဢၼ်ႉ လုမ်းၵူၼ်းၶဝ်ႈၸၼ်ႇၶိူင်ႈ၊ မၢၵ်ႇ၊ဢၼ်ၵေႃႈလႆႈသိင်းၵူႈၶဝ်ႈၸၼ်ႇၶိူင်ႈ၊ဢိုင်ႈလုမ်း

လွၵ်ႈ **250** ဝၢတ်ႇ၊ ပေႃးလုမ်းလွၵ်ႈပေႃႈၵေႃႈ တေလႆႈ သူးငိုၼ်းမွၵ်ႈ **10,000** ဝၢတ်ႇ။

ၸဝ်ႈသိုၵ်းလူင်ပလိၵ်ႈထႆး **ၽေႃတ်ႇသၼွင် ၸုၼ်းယၢဵတ်ႇ**လၢတ်ႈဝႃႈ– ၸဝ်ႈၵဝ်ႇပီၼ်ၵေႃႉ ပၼ်ၶၢင်ႈၶွႆႈၸွႆႈဝၢင်းမၢၵ်ႇၼင်ႁူင်းၶိူၼ်းၽူႈမီးၸၼ်ႉ ပလိၵ်ႈ တၢႇၸၢၼ်ႉသိူင်ႇမၢၵ်ႇၼင်။ ႁွပ်ႈဝႃႈ **ထၼ သိတ်ႇ, ၼီဝ်သၵၢတ်ႇ**, ၵၼ်ပီၼ်ႁူၼ်းမၢၼ်းတိတ်း တေႃႇလၢတ်ႈဝႃႈ မၼ်းပီၼ်ႁူၼ်းထႆး ၶိူတ်းၵၢၼ် ႁူင်းငၢၼ်းတီႈၼိုင်ႈ၊ တေယွၼ်းၸွႆႈဝၢင်းမၢၵ်ႇၼင် တၢႇၸၢၼ်ႉသိူင်ႇမၢၵ်ႇၼင်မူၼ်း၊တေမီးႁူၼ်းၶိူင်းငၢၼ်း ၵူလၢႆးၵေႃႉၵူလၢႆးသေႈၸဝ်ႈႁူမ်ႈမွၵ်ႈ **200** ၵေႃႉ ၼႆသေၸင်ႇပၼ်။ ၵမ်ႇႁူႉဝႃႈတေပီၼ်ႁူၼ်းၶိူင်း ၵၢၼ်ၸၢမ်ႈမိူင်း (မိူင်းမၢၼ်ႈ) ဝႃႈၼႆ။

မိူဝ်ႈလီဝ်ၸဝ်ႈၼေႃႈတီႈပလိၵ်ႈထႆးတိုၵ်ႉၸွပ်ႇ ထၢမ်ၶလႇၶျႃတိလႅပ်း ထၼသိတ်ႇ, ၼီဝ်သၵၢတ်ႇ, (ႁူၼ်းၵၼ်တိတ်းတေႃႇၸွႆႈဝၢင်းမၢၵ်ႇၼင်မူၼ်း ႁူင်းၶိူၼ်းၽူႈမီးၸၼ်ႉပလိၵ်ႈ) ၵၼ်လီၼ်ႈပႆႈ လွတ်ႈႁၢႆႇ ၽွင်းၸဝ်ႈၼေႃႈတီႈပလိၵ်ႈထႆးၸီတ်ႈလွမ်ႈ ၸဝ်ႈတိလႅပ်းၼၼ်ႉ တၢႇပၼ်တၢမ်ႇတၢင်းၽိတ်း မၼ်းလႆႈယူႇၼႆယဝ်ႉ။

ၽွၼ်ႇၼိုင်ႈတၢင်းၼိုင်ႈ မိၼ်းၼီတ်ႉၵျႃဝ်း ၵွၼ်းလႆး (manager online) ၵွၵ်ႇၸၢဝ်ႇဝႃႈ မိူဝ်ႈ **27/8/06** ၼႆႉ ၸဝ်ႈၼေႃႈတီႈ သိုၵ်းထႆး ၼွၼ်းလေးတွၼ်ႈတၢၵ်ႇလႆႈငိၼ်းၸၢဝ်ႇဝႃႈ တေမီး ႁူၼ်းမိူင်းမၢၼ်ႈလၵ်ႉၸဝ်ႈမႃးၶိူတ်းၵၢၼ်ၼႂ်းမိူင်းထႆး ၼႆသေ လႆႈၸိသင်ႇၵၢဝ်ၶိူင်းသိုၵ်းမွၵ်ႈ **50** ၵေႃႉ ႁၢႆႇပွႆႇၶၢႆႉတၢင်းၼွႆးထိုၼ်ႇ။ ယူႇၸူဝ်ႈၼိုင်ႈလႆႈၶၼ် ႁူၼ်းမွၵ်ႈ **100** ပၢ လုၵ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈပႆလတ်းထိုၼ်ႇ ၸဝ်ႈမႃးၼွႆးလိၼ်ထႆး။ ယၢမ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်ႈၼေႃႈတီႈ လႆႈၵွၵ်ႇၶႆႉတိလႅပ်း လႆႈၼၢင်းယိင်း **38** ၵေႃႉ၊ ႁူၼ်းၸၢႆး **49** ၵေႃႉ။ (ပီၼ်ႁူၼ်းၸၢဝ်းၼိူဝ်း ယၢင်း တင်း မၢၼ်ႈ) လိူဝ်လိူဝ်းၼၼ်ႉၵွၼ်ၵၼ် လီၼ်ႈပႆႈလွတ်ႈႁၢႆႇ။

ဝႆးသေၸဝ်ႈၼေႃႈတီႈထႆး ၸွပ်ႇထၢမ်ႁူၼ်း လိူဝ်းလႆႈထုၵ်ႇတိလႅပ်းယဝ်ႉ လႆႈႁူႉဝႃႈ– ႁူၼ်း လၵ်ႉၸဝ်ႈမိူင်းလႆႈၸႂ်ႇ ငိုၼ်းပၼ်ႁူၼ်းသူင်ႇတၢင်း ၵွၼ်ၸဝ်ႈမိူင်းထႆးၵေႃႉလွၵ်ႈ **12,000–30,000** ဝၢတ်ႇ။ မၢင်လိူဝ်းၵေႃႈၸပ်းတၢင်းပီၼ် ၽွင်းမႃး လွမ်းတၢင်းမိူၼ်ၼင်ႇတၢၸီပ်း၊ ၼၢဝ်ယုင်းၶလႈ ယွမ်ၶိူင်ႈႁွပ်ႈၵိုပ်းၸဝ်ႈၸၢဝ်းတၢင်း **3–4** ဝၼ်း ဝႃႈၼႆ။

ႁူပ်ႈၸၢဝ်ႇထႆး **(27/8/06)**

ထႆးတေၵွၵ်ႇပၼ်ဝႂ်ၵပ်းတူဝ်ၶိူင်းငၢၼ်းၸၢမ်ႈမိူင်း တင်း ႁူၼ်းပႆႈၽေး

လုမ်းၸၢဝ်ႇ, DPA မိူင်းၵျႃဝ်းမၼီး လၢႆး ငၢၼ်းမိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **31/8/06** ပူၼ်ႉမႃးဝႃႈ– လူင်ပွင်လိူင်ႈမိူင်းထႆး တင်း ၵၢၼ်းထူဝ်းၼီး ယူဝ်းႁူးထိူဝ်းရေးသ် ႁူဝ်ၼေႃႈလုမ်းလၢတ်ႈလိူင်ႈ တၢႇၵမ့်ထိမ်ႁူၼ်းပႆႈၽေးႁူႈမိူင်းမိူင်း(UNHCR- United Nations High Commissioner for Refugees) လႆႈႁူပ်ႉထူပ်းၵုပ်ႇၵူဝ်းၵၼ်သေ ထႆးလႆႈတူၵ်းလူင်း တၢႇၶိူတ်းဝႂ်ၵပ်းတူဝ် ပၼ် ၶိူင်းငၢၼ်းၸၢမ်ႈမိူင်း လိူဝ်းၸဝ်ႈၶိူတ်းငၢၼ်ၼႂ်း မိူင်းထႆးၵိၵ်ႇႁူၼ်းပႆႈၽေး။ ႁူးထိူဝ်းရေးသ် လၢတ်ႈဝႆးသေလႆႈႁူပ်ႉထူပ်းၵုပ်ႇၵူဝ်း လူင်ပွင် လိူင်ႈထႆး ၼင်ႇၼႆ။

ၵီဝ်ႇၵပ်းလွင်ႈၼႆႉ ၵီမ်ၽွင်းလူင် ၽွၼ်ႇၼႂ်း မိူင်းၵေႃႉၼိုင်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ– ၶဝ်းလႆႈလီင်ႉႁူၼ်း ပႆႈၽေးၼႂ်းပၢင်သဝ်း ႁူၼ်းပႆႈၽေး လွမ်းလီၼ် လိၼ်ထႆး–မၢၼ်ႈမႃးၸၢဝ်းတၢင်း **15** ပီယဝ်ႉ၊ ၶတႇၵၢဝ်ၼႆႉႁၢႆႇ ပေႃးတေလႆႈသိုပ်ႇလီင်ႉၸဝ်ႁၢႆႇ ထိင်ႈ **15** ပီလိူင် ပီၼ်ၵၼ်လီၸွႆႈလီၵ်ႉၶေႃးၸူမ် လွမ်းၸဝ်ၶတႉၶတႉ။ ယွၼ်ႉၸဝ်ၵမ်ႇမီးဝႂ်ၵပ်းတူဝ် သေ ၵမ်ႇမီးသုၼ်ႇလႆႈၶိူတ်းငၢၼ်တၢင်းၼွၵ်ႈ ၶလႈ လႆႈယူႇၼႂ်းပၢင်သဝ်း ပွႆႉၵိၼ်ႁၢႆႇဝၼ်းလွၵ်ႈ ဝၼ်းၼၼ်ႉတိၵ်းတိၵ်း၊ ႁိူင်မႃးၸၢင်ႈၶိူတ်းၶွႆႈၸဝ် ၵမ်ႇမေႃၶိူတ်းၵိၼ်ငၢၼ်သင်သေ ၵဝ်ၽဝေႃးၸဝ် ပီတ်ႈလႆႈႁၢႆႇ၊ လိူဝ်သေၼၼ်ႉထႆးၵေႃႈ တေသုမ်း ၶိူင်းငၢၼ်ၸဝ်ႁၢႆႇတိၵ်းတိၵ်း ဝႃႈၼႆ။

မိူဝ်ႈလီဝ်ႁူၼ်းပႆႈၽေး ၼႂ်းပၢင်သဝ်း ႁူၼ်းပႆႈၽေး **9** တီႈ လွမ်းလီၼ်လိၼ်ထႆး–မၢၼ်ႈမီးမွၵ်ႈ **150,000** ၵေႃႉ။ ၶိူင်းငၢၼ်ၸၢမ်ႈ မိူင်းၸၢဝ်းမိူင်းမၢၼ်ႈ လိူဝ်းၸဝ်ႈၶိူတ်းငၢၼ်ယူႇ ၼႂ်းမိူင်းထႆးသေ ပၼ်လိူဝ်ႈသိင်မီးဝႂ်ၶိူတ်းငၢၼ် ထုၵ်ႇ, မိၼ်းလွမ်းမႃးမီးမိူင်းထႆးမီးမွၵ်ႈ **5–6** သႅၼ် ၵေႃႉ။ လိူဝ်းၵမ်ႇပၼ်လိူဝ်ႈသိင်၊ ၵမ်ႇလႆႈၶိူတ်း ဝႂ်ၶိူင်းငၢၼ်သေ ၶိူတ်းငၢၼ်ၽိတ်းမႃးမီးမိူင်းထႆး မီးၵမ်ႇယွမ်းမွၵ်ႈ **8** သႅၼ်ၵေႃႉ။

ပႆႈဝူၼ်ႉၵၼ်တေၶိူတ်းပၼ် ဝႂ်ၶိူင်းငၢၼ် ၸၢမ်ႈမိူင်း တင်း ႁူၼ်းပႆႈၽေးၼႆႉ လုၵ်ႉမႃးတီႈ တူဝ်ထူပ်းတၢႇၶၼ်ပႆႈဝူၼ်ႉ ၸွင်ၵမေးရိၵၢဝ်း။ ႁွပ်ႈဝႃႈမိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး ၵမေးရိၵၢဝ်းယၢမ်ႈတိလႅပ်း ၸၢဝ်းၸိူဝ်းပိုၼ်ႉမိူင်းၸဝ်သေၶိူတ်းပၢင်သဝ်းၵုမ်းၸင် ၸဝ်ဝႆႉ၊ ၵမ်ႇပွႆႇပၼ်ၸဝ်ႁၢႆႇလွၵ်ႈသေ လီင်ႉၸဝ်ႈၸဝ် တိၵ်းတိၵ်း။ ႁိူင်ၼၢၼ်းဝႆးမႃး ယွၼ်ႉႁူၼ်းလိူဝ်း ၼႆႉ ၸဝ်ၵုမ်ႇပွႆႉၵိၼ်ႁူလႆးၶလႈ ၵဝ်ၵမ်ႇမေႃၶိူတ်း ၵိၼ်ငၢၼ်သင်၊ ငၢၼ်ၵၼ်ပူႇမွၼ်ႇၼၢႆးယႃႈၸဝ် ၵွၼ်ၶိူတ်းမႃးၵေႃႈ လူမ်ၶၢႆႁၢႆႇတင်းၼမ်။ ၶိူတ်းၶွႆႈမိူင်းၵမေးရိၵၢဝ်း လႆႈတူၵ်းသုမ်းၽွင်ႈ ထုင်းၶိူတ်ႈၶွႆး ႁူၼ်းၸၢဝ်းၼိူဝ်း ႁူလႆးၵမ်ႇၵႃး လႆႈတူၵ်းသုမ်းပႃးၶိူင်းငၢၼ်ႁူၼ်းလိူဝ်းၸဝ်မႃး ၼႆယဝ်ႉ။

DPA (31.8.06)

ၶိူင်းငၢၼ်ၸၢမ်ႈမိူင်း ၵၼ်ႁၢႆႇတၢင်ဝႂ်ၶိူတ်းငၢၼ် တီႈၵိင်းမႄႈ

ၶၢဝ်ႇတၢင်ႈတၢင်ႈ

မုၼ်းလဝ်ႈမၢၼ်ႈႁူပ်ႈယိုတ်းတီႈလိၼ်ႁူၼ်းမိူင်း

မုၼ်းလဝ်ႈမၢၼ်ႈလိုဝ်ႈ ၵူးၵေႃးဝိတ သီလ ထမ်ႇမၵူၼ်းတႃႇတေႃးယၵျွင်း ၵၼ်မီးတၢင်း တူဝ်းဝီင်းၵိင်းတုင် (ၸႄႈၵိူင်ႇၵိင်းၽွင်း)ၼၼ်ႉ ၵဝ်ၵမ်းၼၢတ်ႈၽူႈႁွၼ်းတိူင်းသိုၵ်းသၢမ်လိၼ်ႇ (ၵိင်းတုင်)သေ ႁူပ်ႈယိုတ်းၵဝ်တီႈလိၼ်(သူၼ်မႂ်ႇ သူၼ်ၶႃႈ)ႁူၼ်းမိူင်း–ဝၢၼ်ႈပၢင်မၢၵ်ႇၽႆး တႃႇ 100 ၵေႃးၶိူဝ်း။ တေၵဝ်ၵႅတ်းသူၼ်ၽူၵ်ႇ ၼီင်ႈ/လႃႇ၊ တွၼ်ႈတႃႇ ၵဝ်ၵႅတ်းငိုၼ်းတိုၼ်း ဝႄႈပူၵ်းပွင်ဝတ်ႉ/ၵျွင်းမၼ်းလဝ်ႈ။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉလႆႈၶၢဝ်ႇဝႃႈ ပေႃးၵႅတ်းသူၼ် ၼီင်ႈ ၵၼ်မၼ်းလဝ်ႈႁူပ်ႈယိုတ်း တီႈလိၼ် ႁူၼ်းမိူင်း ဝၢၼ်ႈပၢင်မၢၵ်ႇၽႆးယဝ်ႉ၊ တေၵႂႃႇႁူပ်ႈ ယိုတ်းၵဝ်တီႈလိၼ်ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းလိမ်းၸႄႈၵိူင်ႇ မိူင်းလိမ်းထိင်ႈ။ မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃးၵမ်ႇၵိူင်ၼႆႉ မၼ်း လဝ်ႈၵဝ်ၵမ်းၼၢတ်ႈသိုၵ်းသေၵႂႃႇမႃးဝႆႉ တီႈလိၼ် ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းလိမ်း လႆၢပၢၵ်ႇၵေႃးၶိူဝ်းယဝ်ႉ ဝႃႈၼႆ။

မုၼ်းလဝ်ႈမၢၼ်ႈတူၼ်ၼႆႉ ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၵွၼ် ၵၼ်ႁွင်ႉမၼ်းလဝ်ႈဝႃႈ မုၼ်းလဝ်ႈတိင်းမူး။ ႁူၼ်း ဝၢၼ်ႈၽွင်ၽွင်ၵေႃႈႁူဝ်ယမ်မၼ်း၊ ပႃးလိမ်မုၼ်းလဝ်ႈ တႆး/မၢၼ်ႈၶဝ်လူးႁွၼ်ႇ ၼႆယဝ်ႉ။

ဝၢၼ်ႈပၢင်မၢၵ်ႇၽႆး ယူႇၸႄႈၵိူင်ႇယၢင်းၶႃႈ ငေႊဝီင်း ၵိင်းတုင် (ၽႆၢႇလၢၼ်း လွႆပၢင်ႁႂၢႈ) ၼိူဝ်သီၼ်ႈတၢင်းလူင် တႃႈၶီႈလိၵ်း–ၵိင်းတုင်။

လိူင်းတႆး–သူင်ႇၶၢဝ်ႇ (7/9/06)

သိုၵ်းမၢၼ်ႈတိၵ်းၶၢၼ်းငိုၼ်းႁူၼ်းမိူင်း ၸမႃးသိူဝ်ႇတၢင်း

မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 27/8/06 ပူၼ်ႉမႃး ၽူႈႁွၼ်း တိူင်းသိုၵ်းသၢမ်လိၼ်ႇ (ၵိင်းတုင်) ၵိမ်လွမ်ၶၢၼ် မိၼ်းၵွင်ႇလႆႇတင်း ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉလုမ်း (ပိဝ်ႇၶျႇမူး) တႃႈၶီႈလိၵ်း လဝ်ႈသိုၵ်းလူင် မျၼ်ႉၶၢၼ်ႇ ႁူႇထတ်းသၢင်ၵၢၼ်ႁူၼ်း/သိုၵ်း/ၽႆၢႇၽွင်းငမ်း ၶဝ် တီႈပုင်ႇပႃႇၶမ်သေယဝ်ႉ လိသင်ႇလဝ်ႈၼႄႈတီႈ ၸႄႈပိုၼ်ႉတီႈၶဝ်ဝႆႉ ႁႂ်ႈၸမႃးႁုပ်းႁုမ်းသိူဝ်ႇယၢင်တၢင်း လူင် ၶိမ်းႁွမ်းပုင်ႇပႃႇၶမ်တၢင်းယၢဝ်းမွၵ်ႈ 5–6 လၵ်း။

ငိုၼ်းတႃႇလွႆႉလႆႇ ၵႃႈၸမႃးတၢင်း သိူဝ်ႇ ယၢင်ၼၼ်ႉ သမ့်တိၵ်းၶၢၼ်းၵိပ်းၼိူဝ်ႁူၼ်းဝီင်း ပုင်ႇပႃႇၶမ်တင်း 5 ပွၵ်ႈ လင်ႁိူၼ်း 1,000 ပႆ။ လိၵ်ႇၵႅတ်းသၢမ်ၵၢၼ်း(ထၢၼ်ႈ)၊ တီႈၵေႃႇသုတ်း ႁူၼ်းၽၢၼ်ၵၢၼ်းလိၵ်ႉ တေလႆႈသႂ်ႇၼိူင်ႈႁိူၼ်းလွႆ 15,000 ပျႃး၊ လၼ်ႉႁူၼ်းၶၢၼ်းလွႆၵၢၼ်းၵၢင် ၼိူင်ႈႁိူၼ်းလွႆ 30,000 ပျႃး၊ ႁူၼ်းမီးၵၢၼ်းယႂ်ႇ 50,000 ပျႃး။ ၸႄႈ 2 ဝူင်ႈၵိၵ်ႈလိူၼ်သိပ်ႉထိမ်း မိူဝ်ႈၼႆႉ ႁႂ်ႈၵိပ်းလႆႈသိင်ႈသိင်ႈ၊ ငိုၼ်းလိူဝ်းၼႆႉ တေၵဝ်ႁူႇလွႆႉလႆႇပိၼ် ၵႃႈသႆး/ မၢၵ်ႇၶိုၼ်/ ယၢင်မၢၵ်ႇတွႆး (ၵၢတ်ႈတၵျူႇၵျီး) ၵိၵ်ႇ ၼမ်ႉမၼ်း လူတ်ႉလုမ်းၵႅတ်းတၢင်း။

သိၼ်ႈတၢင်းလူင် ၵၼ်တေၸမႃးႁုပ်းႁုမ်း ၼႆႉ မီး 2 သိၼ်ႈမူၼ်ၼင်ႇ– လုၵ်ႉပုင်ႇပႃႇၶမ် ၶိုၼ်ႈႁူႇၽႆၢႇႁွင်ႇ ထိုင်ဝၢၼ်ႈတႃႈႁူင်ႈတၢင်းယၢဝ်း 3 လၵ်း (လွမ်းတၢင်းၵႃႈလုၵ်ႉ BP1–မိူင်းတူၼ်) ၸလႈ လုၵ်ႉပုင်ႇပႃႇၶမ်လူင်းႁူႇ လိင်ႇလၢၼ်း ဝၼ်းၵွၵ်ႇ ထိုင်ဝၢၼ်ႈသူၼ်ႁုလ်ႇ တၢင်းယၢဝ်း 1 လၵ်းပႆၶိုင်ႈ ၼႆယဝ်ႉ။

ၽူႈလိပ်ႈၵႅၼ်းၶဝ်ထတ်းသၢင်ဝႃႈ–လုမ်း သိုၵ်းမၢၼ်ႈၶဝ်ၸတ်ႉ လိသင်ႇလႆလႆႁူလ်ႈ၊ ၵိပ်း ငိုၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ ၶဝ်ယင်းတွၼ်ၵိၼ်လွမ်းႁွၼ်ႇ။ ၵၼ်ၶဝ်ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇၵွၵ်ႇၸႄႈၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇ/ထီႉဝီႉ ဝႃႈ ပိၼ်လူင်ပွင်လိုင်ႈသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ပူၵ်းပွင်ပၼ် လွင်ႈမိုၼ်ႈယႂ်ႇၽဝေႃႇႁူၼ်းမိူင်းၼႆၼၼ်ႉ တီႈၸတ်ႉ မၼ်းပိၼ်ၵႅင်းငိုၼ်းၵႅင်းတူဝ်ႁူၼ်းမိူင်းလႆႈႁိုဝ်ႉ ယၢပ်ႇၵႅတ်းမႃးလွၼ်ႉလွၼ်ႉလဝ်ႈၵႃႇၼႄႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈ ၶဝ်သမ့်ၵဝ်လိုဝ်ႈသိင်သေ ပိုၼ်ၽၢဝ်ႇပိတ်ႉလိၼ် ၼွၵ်ႈမိူင်း/ၸႄႈမိူင်း–ၼႆယဝ်ႉ။ ❑

သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁုၼ်ၵိူင်း တိႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၶင်ၶွၵ်ႈ ၵဝ်ပူႇၵၢင်ႇၶႃႈလႆႇ

လိၵ်ႇၶၢဝ်ႇမိူင်းတႆးပွတ်းလၢၼ်းပွင်ႇမႃး ဝႃႈ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ 10/8/06 ၵိင်ၼိူဝ်ၶေႃႈလိ သင်ႇ ၽူႈႁွၼ်းတပ်ႉလုမ်း–ပိဝ်ႇၶျႇမူး လဝ်ႈသိုၵ်း လူင် ဝိၼ်းသူလ်ႇ ၵၼ်ပၵ်းလုမ်းသိုၵ်းတီႈ ႁုၼ်ၵိူင်းသေ သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁုၼ်ၵိူင်း တပ်ႉ ၶမယ 524 ၵိၼ်ၶိူင်းမွၵ်ႈ 30 ႁူႇတီႈဝၢၼ်ႈလိူဝ်းမီး ပွတ်းၽႆၢႇၵွၵ်ႇၼမ်ႉပၢင်၊ လိင်ႇလၢၼ်းဝၼ်းၵွၵ်ႇ ဝီင်းႁုၼ်ၵိူင်း၊ ႁူႇတိလွပ်းႁူၼ်းလူင်ဝၢၼ်ႈ 3 ၵေႃႉ –1. လုင်းတိၼ်ႇၵွင်ႇ ပူႇၵၢင်ႇဝၢၼ်ႈပၢင်ႇ ၵိူင်ႇဝၢၼ်ႈပၢင်ႇငေႊဝီင်းႁုၼ်ၵိူင်း၊ 2. လုင်းဝိ ငေႇယ ဝီင်းၼၢင်း၊ 3. လုင်းပေႃႇ ဝၢၼ်ႈၵေႃႈ (ဝၢၼ်ႈၵႃးၶႃႇ)၊ လိၸၼ်းဝႃႈသူင်ႇၶၢဝ်ႇ/ၶဝ်ႈၼမ်ႉ တၢင်းၵိၼ်ပၼ်ႁူၼ်းထိူၼ်ႇ/သိုၵ်းတႆး ဝႃႈၼႆ ၵဝ်ႁူႇပေႃႉထုပ်ႉလိတ်ႈထၢမ်ယဝ်ႉ ယိတ်ႈသႂ်ႇၶွၵ်ႈ တေႃႇမိူဝ်ႈလိဝ်။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ သမ့်ႁူႇတိလွပ်းပူႇၵၢင်ႇ ဝၢၼ်ႈပႃႇလဝ်း ၵိူင်ႇၵႃလိ လိုဝ်ႈလုင်းၶိူင်မေႇထႃႇ ၸလႈၽူႈမႆဝၢၼ်ႈၼမ်ႉၶၢမ်း လိုဝ်ႈလၸေးပိင်ႇလႃႇ သွင်ၶႃႇႁူႇလွမ်း။ ၶႃႇ 2 ၵေႃႉၼႆႉၸႄႈဝီင်းၵေႃႈ ၵမ်ႇထိုင်ၸႄႈၶွၵ်ႈၵေႃႉၵမ်ႇႁၼ်ႁူႇသႂ်ႇၵဝ်ၶႃႈလႆႇ ပိတ်ႈ တႆၢႁိုဝ်လိပ်းႁိုဝ် ၵမ်ႇႁူႉ။ ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈ ၸႄႈတူင်ႇတၢင်ႇၵမ်းၼမ်ၸတ်ႉ ထတ်းသၢင်ဝႃႈ– သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိပ်ႈၵဝ်ႁူႇၶၢမ်တႆၢပိတ်ႈယဝ်ႉ–ၼႆ။

ၼႄႈတေပိၼ်ၼၼ်ႉ ပူၼ်ႉမႃးမွၵ်ႈ 7–8/8/ 2006 မီးၶၢဝ်ႇဝႃႈ သိုၵ်းမၢၼ်ႈႁူႇတိလွပ်းလႆႈ ႁူၼ်းၵေႃႉၼိူင်ႈ ၼုင်ႈၶူဝ်းၶိဝ် ပႃးႁွင်ႈပွတ်း ပိုၼ်ဝိူဝ်း လိုဝ်ႈဝႃႈလႆးမိၼ်ႇၵိယ ၵႃႇယုမွၵ်ႈ 35။ သိုၵ်းမၢၼ်ႈလိၸၼ်းဝႃႈ ပိၼ်ႁူၼ်းထိူၼ်ႇ/ သိုၵ်းတႆးမႃးၶျၵဝ်ၶၢဝ်ႇ/ၵိပ်းၶဝ်ႈၼမ်ႉတၢင်းၵိၼ်ၼႆ သေ ပေႃႉထုပ်ႉလိတ်ႈထၢမ်တေႃႇထိုင်ၶမ်တႆၢပိတ်ႈ။ လုၵ်ႉတီႈၼၼ်းသေလၢမ်းထိုင်မႃးတေႃႇသိုၵ်းမၢၼ်ႈ တိလွပ်းလုင်းတိၼ်ႇၵွင်ႇပူႇၵၢင်ႇဝၢၼ်ႈပၢင်ႇ တင်း လုင်းဝိငေႇယ ဝီင်းၼၢင်းၸလႈ လုင်းပေႃႇ ဝၢၼ်ႈၵေႃႈ (ဝၢၼ်ႈၵႃးၶႃႇ) ၶဝ်ႁူႇႁုမ်းၶင်သႂ်ႇ ၶွၵ်ႈ ၵိၵ်ႇလုင်းၶိူင်မေႇထႃႇတင်း လၸေးပိင်ႇလႃႇ ၵၼ်ၶႃႈလႆႇႁူႇပိတ်ႈၼၼ်ႉၼႆယဝ်ႉ။ ❑

ႁၢပ်ႈၼၢင်ႈလုမ်ႈၾႃႉ

24/8/2006

မိူင်းဢိသရီႈယလ်ႈသင်ႇသိုဝ်ႉၶိုဝ်းလမ်ၼမ်ႉ တီႈမိူင်းၵျူဝ်ႈမၼ်း ဢၼ်လႅဝ်ႉမႃၵ်ႇၸိဝ်ႈၸလီးယိူဝ်ႈထိင်ႈ **2** လမ်း၊ မိၼ်ႈငိုၼ်း **1,300** တေႃႈလိူဝ်ႈ တွၼ်ႈတႃႇဝႆႉၵိတ်ႇၸၸတူဝ်ၵဝ်ႇ၊ လွင်ႈသင်ႇသိုဝ်ႉၵမ်းၼႆႉ ဝႃးသေမိူင်းဢိရၼ်း ဢၼ်ပဵၼ်ၽူႈၵဵၼ်ဢိသရီႈယလ်ႈ လႆႈတွပ်ႇထိင်ၶေႃႈတုၵ်းယွၼ်းလုမ်ႈၾႃႉ တႃႇၵိုၵ်းၵိုတ်းယိုတ်း လွင်ႈၵဵတ်းမႃၵ်ႇၸိဝ်ႈၸလီးယိူဝ်ႈ၊ ဢိသရီႈယလ်ႈ ပဵၼ်မိူင်းၶွမ်ႇၵိင်းၸိူင်ႈၵွင်ႈၵၢင်ႇ ဢၼ်လၢင်ႈၵဵတ်းၵိုၵ်ႉႁၢၼ်းလုသုမ်းၼမ် (WMD) ထိ **6** ၸွင်လုမ်ႈၾႃႉၼႆယဝ်ႉ။ *AP*

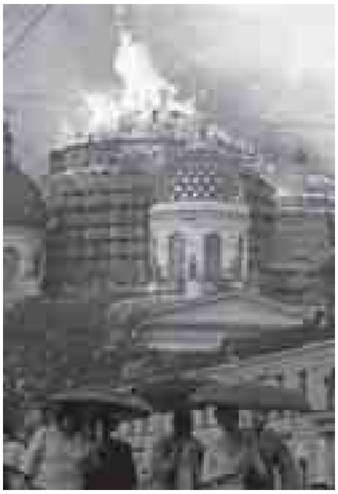

25/8/2006

ၽွင်ႈမႆႈမၵျူဝိၵျၢၵ်ႈ ဢႃႇယုၼပ်ႉၶူဝ်ပၢၵ်ႇပီ ဝိင်းသိၼ်ႉပီးတိူဝ်ႉသၶိုၵ်ႉ လိုင်ႈမိူင်းရတ်ႉသျူဝ်း၊ ၵဵတ်းၶိူဝ်ႈလင်မုင်းမၵျူဝိၵျၢၵ်ႈလုၵ်ႉၼမ်၊ မၵျူဝိၵျၢၵ်ႈ ၼႆႉပဵၼ်ဢၼ်ယႂ်ႇသုတ်းၼႆႉလုမ်ႈၾႃႉ၊ ၵေႃႇသၢင်ႈမိူဝ်ႈပီ **1835** (ပၢၼ်ၵျေႃၸမ်းတိုၵ်ႉၶိုင်း) ၸလႈၶွင်းၵုပ်ႉႁူၼ်းၸဝ်ႈယူႇလႆႈထိုင် **3** ၵိင်ၵေႃႉ။ ဢွၼ်တၢင်းၼႆႉယၢမ်ႈပဵၼ် တီႈလၼ်လွႆႈႁူၼ်းမႄး တွင်ႈတဝ်းဢိဝ်ႇမိူင်းၸတႉၸတႉ ၼႆယဝ်ႉ။ *Agency*

2/9/2006

ၸိူင်ႈမိၼ်တၢင်ႇႁူၼ်းၸွင်မိူင်းဢီးရၼ်းလမ်းၸိုင်ႈ၊ မီးႁူၼ်းၸီႇတင်းသိၼ်ႈ **148** ၵေႃႉ ၵိုင်ႇၵၢင်ႇ ဢဝ်မႃၵ်ႇလေႃႉမၼ်းတိၵ်ႇ မိူဝ်ႈၽွင်းတိုၵ်ႉဢၢင်ႈလူင်းသူင်ႇႁူၼ်းတီႈၸူင်ႇၶိုဝ်းမိၼ် မိူင်းမၢသျူႉၵဵတ်ႉ (Mashhad)၊ လေႃႈလိၼ်ႈလႆႈပူၼ်ႉၸူင်ႇၶိုဝ်းမိၼ်တူၵ်းတၢင်းလိၼ်ႈ၊ ၽွႆးလုၵ်ႉၶုပ်ႇမႆႈ ႁူၼ်းတၢႆထင်တီႈ **29** ၵေႃႉ၊ ၶိုဝ်းမိၼ်လမ်းၼႆႉၵဵတ်းၼႆႉမိူင်းရတ်ႉသျူဝ်း၊ ပဵၼ်သိၼ်းဢၼ် ၵႂႃႇၵိုတ်ႇပဵၼ်လွင်ႈၵျၢႉလႃႉ ဝႃႈၼႆ။ *AP*

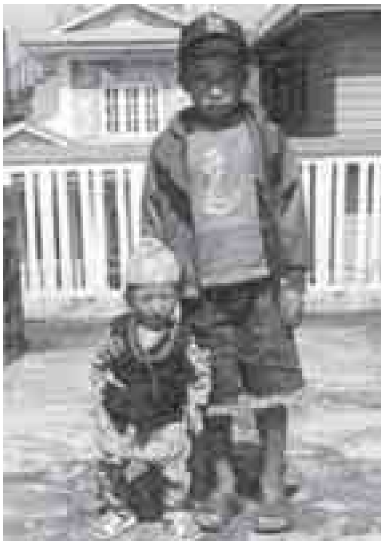

1/9/2006

ၵဝ်ႇငဝ်ႈၸၢႆးလိၼ်းတၵျူး (KF) ၸၼတူဝ် လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလၢႆး ၸိူဝ်းၼေးပၢလ်း (ၼီႇပေႃး) ဢႃႇယု **14** ပီ လိုဝ်ႈထၢႆးၽေႃႉ မၢႆးၵၢႆး (Thapa Magar)၊ ဢၼ်ပဵၼ် ႁူၼ်းဢိၵ်းပွၵ်းသုတ်း ၼႆႉလုမ်ႈၾႃႉ၊ မီးတၢင်းသုင် **50** သိၼ်း cm ႁူလ်း၊ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလၢႆးၵေႃႉၼႆႉမီးၶိုၼ်းယူႇတီႈ ၶေႇတွၼ်ႈၸိင်းလူး (လိင်ႇၶွင်ႇဝၼ်းတူၵ်း မိူင်း ၼေးပၢလ်း)။ မိူဝ်ႈလိဝ် ပပ်ႉလိၵ်ႈဢၼ်လိုဝ်ႈယိူဝ်ႈ ၵိၼ်းၼီသိူဝ်ႈပုၵ်ႉ (မၢႆၵိမ်းၵိုၵ်းပိုၼ်း) ဢဝ်ၵျၢင်ႈ မၼ်းလၢႆးသိူဝ်ႇဝႆႉယဝ်ႉ ဝႃႈၼႆ။ *AFP*

4/9/2006

သတိပ်ႉ ဢိူဝ်းဝိၼ်း ဢႃႇယု **44** ပီ၊ ၽူႈၵတ်ႉၸိၼ်ႇၽွႆႇလိုပ်ႈ/လမ်း/တီလွပ်းသတ်းၵျႃႉ မိူၼ်ၼင်ႇငိုၵ်ႈ/သိူဝ်/ငူးလိူဝ်းၼႆႉ ဢၼ်လိုဝ်ႈသိင် လိုဝ်းလင်တူဝ်ႈလုမ်ႈၾႃႉ၊ ထုၵ်ႇပၢၽျွၢင်လိမ် ပၢင်ႇလႆႇ တိင်းလၢႆးၼေးဢူၵ်း ၵိမ်းၶူဝ်လွႆ (မိူဝ်ႈ ၽွင်းတိုၵ်ႉထႆႇ VDO ၼႆႉၼမ်ႉပၢင်ႇလႆႇတႃႇၼႆႈၸၼ လွင်ႈသတ်းၼႆႉၼမ်ႉ) လႆႈသိင်ႈလွႆႁူႇ၊ ၵဵတ်းၶိူဝ်ႈ ႁူၼ်းတင်းလုမ်ႈၾႃႉယိၼ်းသေးလၢႆမွင်လွႆလွမ်း ၸတႉၸတႉ။ *AFP*

5/9/2006

ဝၢႆးသေတိူၵ်ႈငဝ်ႈငုၼ်းသုၼ်ၵၢၼ်ၵႃႉလုမ်ႈၾႃႉ (World Trade Center) ဢိင်းဢိဝ်ႉယွၵ်ႈ မိူင်းဢမေႊရိၵ 2 လင် ႁူၼ်ႈပၼ်းမိူဝ်ႈ **11.9.01** ယွၼ်ႉၼမ်ႉမိုဝ်းၽူႈၵေႃႉၵၢၼ်ႁၢႆႉဢမ်ႇပေႃးႁိူင်၊ ၼွင်းပိုၼ်ႉတီႈႁူၼ်းၶွၼ်ႈ (ၶူင်ႇ ၵၢင်ပၢင်ႇႁူင်းသျင်း) ဢိင်းလူင်ပိူၼ်ႈၵျိင်း မိူင်းၸၢ, လႆႈၵေႃႉသၢင်ႈ ႁွင်ႈၽၢႆႇၸႅၵ်ႇၵၼ်ႈမၢၵ်ႈႁွင်ႈ တႃႇၸႅၵ်ႇၵၼ်ႈလွင်ႈၵေႃႉၵၢၼ်ႁၢႆႉ။ ႁွင်ႈၽၢႆႇၼႆႉ ၼၵ်း **15** တၼ်း ၵႂႃႇၶိုၼ်းၵေႃႉသၢင်ႈပိူတ်ႈသိူၼ်ယူၼ် (မွၵ်ႈ 4 လၢၼ်ႉ ဝၢတ်ႇ)၊ မိူဝ်ႈလိဝ်လႆႈပိုတ်ႇၵႂႃႇယဝ်ႉဝႃႈၼႆ။ *Xinhua*

5/9/2006

ၶွမ်ႊပၼီႊၸၢၼ်းၸႅတ်ႉ (Airbus) ၶွင်ဢမေႊရိၵၼ်း လႆႈလၢမ်းမိၼ် ၶိူင်ႈမိၼ်တၢင်ႇႁူၼ်း သိၼ်း A380 ဢၼ်ပိၼ်ၶိူင်ႈမိၼ်တၢင်ႇႁူၼ်းယႂ်ႇသုတ်း ၼႂ်းလုမ်ႈၾႃႉပွၵ်ႈဢွၼ်တၢင်းသုတ်း၊ ၶိူင်ႈမိၼ်လမ်းၼႆႉ တၢင်ႇႁူၼ်းလႆႈ တင်းမူတ်း **474** ၵေႃႉ၊ မိူဝ်ႈလိဝ်မီးၶွမ်ႊပၼီႊသႂ်ၵၢၼ်မိၼ်လႂ်လႂ်မိူင်း လႆႈသင်ႇသိုဝ်ႉၶိူင်ႈမိၼ်သိၼ်းၼႆႉယဝ်ႉ **159** လမ်းဝႃႈၼႆ။ *BBC*

7/9/2006

TVမိူင်းဢီႊရၼ်ႊၸၼ်ႁွင်ႈမၢၵ်ႈ(Guided Bomb)ၸိုဝ်ႈQassed ၼမ်ႉၼၵ်း **2,000** ပွၼ်ႊ(ပွင်ႇ) ဢၼ်ၸႂ်ႉတိုဝ်းဢွၵ်ႇလူလၢႆႈတပ်ႉသိုၵ်းဢီႊရၼ်ႊ၊ ၽွင်းလူင်ၽွၼ်ႉႁိၵ်ႉၸၢဢီႊရၼ်ႊလၢတ်ႈဝႃႈတပ်ႉသိုၵ်းဢီႊရၼ်ႊတေလၢမ်းယိုဝ်း ၼႂ်းၶၢဝ်းဢမ်ႇႁိုင်ၼႆႉဝႃႈၼႆ၊ ၵိဝ်ႇလူလၢႆႈလွင်ႈၼႆႉ လုမ်ႈၾႃႉပိၼ်ဢၼ်မႆႈၸႂ် ၵွမ်းၸႅတ်ႉၸႅတ်ႉ၊ ႁွပ်ႈဝႃႈမိူဝ်ႈ **26.8.06** ဢီႊရၼ်ႊလႆႈလၢမ်းယိုဝ်းမၢၵ်ႈလူင် ၸိုဝ်ႈၼူႊၸ် Noor ယဝ်ႉပွၵ်ႈၼိုင်ႈ။ *Reuters*

6/9/2006

ၸဝ်ႈယိင်းၵိၵူဝ်ႉ မေးၸၢင်းၸဝ်ႈၸၢႆး ၸဝ်ႈႁေႃသိၼ်မိူင်းၵျပၼ်ႊ ၵိူတ်ႇလိင်ႉလုၵ်ႈၸၢႆးပိၼ်ၵေႃႉႁိူၵ်ႈဢွၼ်တၢင်းသုတ်း ၼႂ်းလႅဝ်ႈ **40** ပီပႆ။ ႁူၼ်းမိူင်းႁူမ်ႇလူမ်းယုၵ်ႉယွင်ႈဢဝ်ၵူင်ႇမုၼ်ၸွမ်းၸႅတ်ႉၸႅတ်ႉ၊ ၼႆႉပိၼ်ပွၵ်ႈႁိူၵ်ႈ ဢွၼ်တၢင်းသုတ်း ဢၼ်လုၵ်ႈၸဝ်ႈႁေႃသိၼ်မီးလုၵ်ႈၸၢႆးၸလႈ ၶုၼ်ၸၢႆး ဢွၼ်, ႁိုဝ်သ ႁိုဝ်တူဝ်ႉ ၼႆႉတေလႆႈပုတ်ႈၸင်ႈႁၢင်ႈႁေႃပိၼ်ၵေႃႉထိ **3** သိုပ်ႇ ၵေႃႉပိၼ်လုင်း(ပီႈဢၢႆႈပေႃႈ)ဢိၵ်ႇတင်းဝၢႆးသေပေႃႈမၼ်းၸဝ်ႈ။ *Reuters*

7/9/2006

ၽူႈတိၼ်းဝၢတ်ႈၽႅၼ်ႁၢင်ႈ တိူၵ်ႈၵုတ်ႉ ၸိုဝ်ႈယႂ်ႇ **3** ၵေႃႉ မိူင်းဢမေႊရိၵ ၸၼ်ႁၢင်ႈ တိူၵ်ႈၵုတ်ႉၵၢၼ်ၵႃႉလုမ်ႈၾႃႉ (World Trade Center) လင်မႂ်ႇ ဢၼ်တေႁဵတ်းလူင်ပွင်ၸိုင်ႈ လိူၵ်ႈသၢင် တွၼ်ႈတႃႇဢဝ်ၵေႃႉသၢင်ႈပုတ်ႈတိၼ်းတိူၵ်ႈၵုတ်ႉၵဝ်ႇၽေႃၸၽ ဢၼ်ထုၵ်ႇၶိူင်ႈမိၼ် လေႃႇၽေႃႇႁူၼ်ႈပၼ်း မိူဝ်ႈ **11.9.2001** ယွၼ်ႉၼမ်ႉမိုဝ်း ၽူႈၵေႃႉၵၢၼ်ႁၢႆႉလုမ်းပိၼ်းလႅးတိၼ်း။ *Reuters*

[illegible]

When one is strong-willed
A bed of rock is transformed into a field of rice

คนมีใจมั่นแกร่ง เปลี่ยนแปลงป่าหินเป็นทุ่งนา

စိတ်ခိုင်မာတဲ့လူအတွက်၊
ကျောက်မြေကွက်–လယ်ကွင်းအဖြစ်ပြောင်း

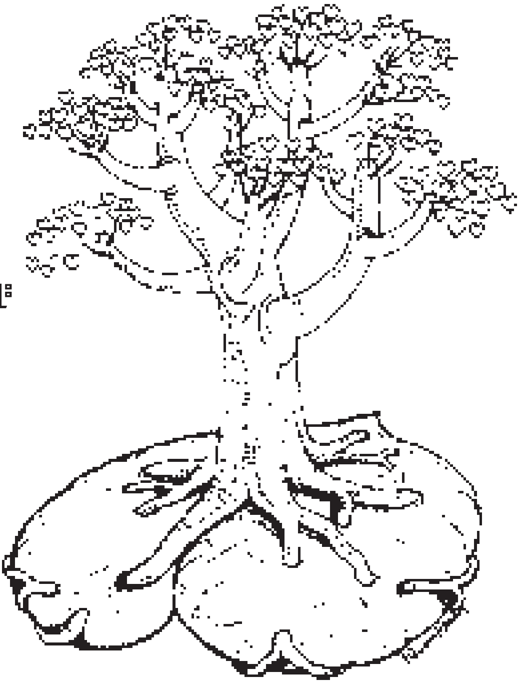

ၵႂၢမ်းတႅတ်ႈ

ဢိင်းၵလိတ်ႈ	ထႆး	သိုင်ၵွၵ်ႉ	တႆးဝႃႈလဵဝ်ႈ	မၢၼ်ႈဝႃႈ
Anti	ต่อต้าน	တေႃႉတၢၼ်ႇ	တေႃႉတၢၼ်း	ဆန့်ကျင်
Art	เชิง (ၵႂၢမ်းၵဝ်ႇ)	ၶိူင်း	လိူင်း	အနုပညာ
Artifice	ชั้นเชิง	ၶျၢၼ်ႇၶိူင်း	လၢၼ်ႇလိူင်း	ပရိယာယ်
Assemble	รวบรวม	ႁူပ်ႉႁူမ်း (ႁူ+ဝပ်ႉ ႁူး+ဝမ်း)	ႁူပ်ႈလူမ်း	စုရုံး
Assign	มอบหมาย	မွပ်ႉမၢႆ	မွပ်ႈမၢႆ	တာဝန်ခွဲဝေ၊ သတ်မှတ်
Assure	รับรอง	ရပ်းႁွင်း	ႁပ်ႉႁွင်း	အာမခံချက်ပေးသည်
Atrocity	ความโหดร้าย	ၸၢမ်းႁူတ်ႉႁၢႆႉ	လွင်ႈႁူတ်းႁၢႆႉ	ရက်စက်မှု
Attendant	ผู้รับใช้	ၽူႉရပ်းၸႂ်ႉ	ၽူႈႁပ်ႉၸႂ်ႉ	အမှုတော်ထမ်း၊ အပါးတော်မြဲ
Attention	การเอาใจใส่, ความสนใจ, การเอาอกเอาใจ	ၵၢၼ်းဢဝ်းၸႂ်းသႂ်ႇ၊ ၸၢမ်းသူၼ်ၸႂ်း ၵၢၼ်းဢဝ်းဢူၵ်ႉဢဝ်းၸႂ်း	ၵၢၼ်ဢဝ်ၸႂ်သႂ်ႇ, လွင်ႈသူၼ်ၸႂ် ၵၢၼ်ဢဝ်ဢူၵ်းဢဝ်ၸႂ်	အာရုံစိုက်မှု စိတ်ပါဝင်စားမှု အရေးထားမှု
Attention	การแต่งตัว	ၵၢၼ်းတႅင်ႇတူး+ဝႃး	ၵၢၼ်တႅင်ႇတူဝ်	ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ အဝတ်အစား

ရေးလာတဲ့ပေးစာ

အယ်ဒီတာ ခင်ဗျား

ရှမ်းပြည်တပ်မတော် SSA-S ကို အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် နအဖ စစ်အစိုးရက မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာမှာ ကြေငြာခဲ့ခြင်းဟာ **"မစားရတဲ့အမဲသဲနဲ့ပက်"** လိုက်ခြင်းဘဲဖြစ်တယ် ဆိုတာကို အများပြည်သူတွေသိအောင် သျှမ်းသံတော်ဆင့်ကတဆင့် ဖော်ပြပေးစေလိုပါတယ်။

ဗိုလ်မှူးကြီး မိန်းစင့် နဲ့အဖွဲ့ဟာ SSA-S ကခွဲထွက်ပြီး ၁၆–၇–၀၆ ရက်နေ့ကလဲချားမှာနအဖရဲ့ "ဥပဒေဘောင်အတွင်းဝင်ရောက်" ခဲ့တာအားလုံးအသိပါ။ ဒါပေမယ့် **"မင်းမှာသစ္စာ လူမှာကတိ"** ဆိုတဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကို နအဖက မစောင့်ထိန်းခဲ့တဲ့အတွက် ဩဂုတ်လ အစောပိုင်းမှာပ`ဗမကမိန်းစင့်နဲ့အဖွဲ့ တောပြန်ခိုသွားခဲ့ပါတယ်။ ဒီအပေါ် မကျေနပ်လို့ နအဖသန်းရွှေစေခိုင်းတဲ့အတိုင်း ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနဗိုလ်ချုပ်မောင်ဦးက မျက်နှာပြောင်တိုက်ပြီးအခုလိုကြေငြာခဲ့ခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ သူများမျက်ချေးကိုသာမြင်တတ်ပြီး၊ ကိုယ့်မျက်ချေးကိုမမြင်တဲ့ နအဖရဲ့ တိုင်းရင်းသားအပေါ် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာချိုးဖောက်မှုများကို စ၊ လယ်၊ ဆုံး ဖော်ပြရမယ်ဆိုရင် ဆုံးနိုင်ဖွယ်ရှိမယ်မထင်ပါဘူး။"**ပြည်ထောင်စု**သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်"ဆိုတဲ့ နိုင်ငံမှာ ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ သျှမ်း စတဲ့ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံနေထိုင်ကြပြီး၊ လွတ်လပ်ရေးကြီးရရှိအောင်အတူတကွလက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်ခဲ့တာပါ။ ဒါပေမယ့်အခွင့် အရေးတန်းတူညီမှုလုံးဝမရရှိကြပါဘူး။ ဗမာကလွဲလို့ကျန်တဲ့ တိုင်းရင်းသားတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ ရိုးရာဝတ်စား ဆင်ယင်မှုက အစ မိမိဘာသာစာပေသင်ကြားရေးအဆုံး လက်နက်အားကိုးနဲ့နအဖရဲ့ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းကိုခံနေရတာ အားလုံး အသိဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင်တိုင်းရင်းသားတို့ရဲ့သမိုင်းဆိုင်ရာ အထောက်အထားများဖြစ်တဲ့ **ကျိုင်းတုံ–ဟော်နန်း** ကိုဖျောက်ဖျက်ပစ်တာမျိုးဟာ နအဖရဲ့လူမဆန်တဲ့ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုလုပ်ရပ်တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။အောက်တိုဘာလမှာ ပြန်လည်ကျင်းပမဲ့ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံမှာ နအဖက တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေကိုဘန်းပြပြီး သူတို့စိတ်ကြိုက်ရေးဆွဲမယ့်အခြေခံမူကြမ်းရေးဆွဲတဲ့ အပေါ် သမိုင်းတရားခံ မဖြစ်အောင် မတက်ရောက်ကြတာကမှ ကောင်းလိမ့်ဦးမယ်လို့ယူဆပါတယ်။ နအဖနဲ့သူ့လူတွေ နှစ်သက်သလို ရေးဆွဲတဲ့ အခြေခံမူကြမ်းဟာလည်း ဘယ်တော့မှအောင်မြင်မှုရမယ်လို့မထင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အမှန်တရားကိုမြတ်နိုးသူ၊ တရားမျှတမှုကိုလိုလားတဲ့တိုင်းရင်းသားအားလုံး ပူးပေါင်းလက်တွဲပြီး စစ်အာဏာရှင်တွေ အမြန်ဆုံးကျဆုံးစေဖို့ တော်လှန်တွန်းလှန်ကြပါစို့ လို့တိုက်တွန်းရင်း စစ်မှန်တဲ့ **"ပြည်ထောင်စု ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ"** ထူထောင်ဖို့ လူတိုင်းမှာ တာဝန်ရှိတယ်လို့ တင်ပြလိုပါတယ်။

စာချုပ်မြို့တော်ကသျှမ်းအိုးစည်သံ
(ရှမ်းပြည်) ၆–၉–၂၀၀၆

ပြည်သူပိုင်မြေရောင်းစားတဲ့ဗိုလ်ချုပ်

လွန်ခဲ့သော ၂၀၀၄–၂၀၀၅ခုနှစ်ကလားရှိုးတိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်မြင့်လှိုင်သည် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း သိန္နီမြို့တောင်ဖက်ရှိ ဆွန်ခဲ၊ နားမွန်း၊ တိုင်ယက်ရပ်ကွက် အရှေ့ဖက်မိုင်းယန်းအထိ၊ တောင်ဖက်တွင် ဟိုတုန့်ရွာအထိ၊ ၄င်းတို့ကြားရှိမြေဧက (၂၀၀) ခန့်အပါအဝင်မြေများကို ကျပ်သိန်းငါးထောင်ဖြင့် တရုတ်လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများထံ ရောင်းစားခဲ့သည်။

၄င်းပြင် သိန္နီမြို့တောင်ဖက်ရှိ ဆွန်ခဲ၊ နားမွန်း၊ ဆိုင်းခေါ်၊ နမ့်ဟူးတောဝ်စသောရွာသားများ၏လယ်ဧက (၂၀)ခန့်ကိုပါအပြီးတိုင်သိမ်းယူပြီး လယ်ပိုင်ရှင်အား တစ်ဧကလျှင် စပါး(၃)တင်းနှုန်းဖြင့် ပြန်လည်အငှါးချပေးကာ စကခ(၁၆) သို့သွင်းပေးရပါသည်။ အဆိုပါ တရုတ်ထံရောင်းစားပြီးသောမြေနေရာတွင် တရုတ်လူမျိုး မိသားစုအလိုက်အိမ်ထောင်စု (၃၀၀) မှ (၃၀၀၀) အထိ မကြာမီအလုံးအရင်းတို့ပြောင်းရွှေ့လာကြတော့မည်ဟု သတင်းထွက်နေပါသည်။ ❑

ဘိန်းဖြူ ရာဘစိတ်ကြွဆေးတွေဖမ်းမိ

၂၇၊ ၇၊ ၂၀၀၆ ရက်နေ့မှာ တရုတ်ပြည် ယူနန်ပြည်နယ် ဟော်ဆွန်ဆိုင်းရွာဇာတိ အသက် (၄၀) တရုတ်လူမျိုး တွမ်ဆင်းဆွန်ဆိုသူဟာ လားရှိုးမြို့ ရပ်ကွက်(၄) ရေကန်လမ်းမှာနေထိုင်ရာက အခုထိုင်းနိုင်ငံမဲဆိုင်မြို့ကိုရောက်နေပြီး သူနှင့်အတူစိတ်ကြွဆေးပြားတစ်သိန်း၊ဘိန်းဖြူ (၁၇) ကီလိုကို ကွတ်ခိုင်ကားလမ်းမပေါ်မှာဖမ်းဆီးရမိလိုက်တယ်။ သူနေတဲ့လားရှိုးကအိမ်ကို နအဖမူးယစ်အာဏာပိုင်တွေ သွားရောက်ရှာဖွေတော့ စိတ်ကြွဆေးပြားနှစ်သောင်း၊ ဘိန်းစိမ်း(၄)ပိဿာခွဲ ထပ်မံသိမ်းဆည်းရမိပြန်တယ်။ အခုအဲဒီအိမ်ကို နအဖကချိတ်ပိတ်ထားလိုက်ပါပြီ။ တရုတ်နိုင်ငံက ဗမာမူးယစ်ရဲတပ်ဖွဲ့ကိုလက်တို့သတင်းပေးလိုက်လို့သာ ခုလိုဖမ်းဆီးလိုက်နိုင်တာဖြစ်တယ်လို့ မျက်စိကြီးနားကြီးရပ်ကွက်ကဆိုပါတယ်။ နို့မို့ရင် နအဖက ခုထိမျက်စိမှိတ်မီးစိမ်းပြ လွှတ်ထားဦးမှာပဲလို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ❑

ဗမာပြည်ကို ဘာလာလုပ်တာလဲ ?

Manager

ဗမာ ဗိုလ်ချုပ်သန်းရွှေဟာ နားထင်ကို ပရုတ်ဆီလိမ်းရင်း၊ ခေါင်းကုတ်ရင်း ကြောင်တိကြောင်တောင်နဲ့ လေးထောင့်မျက်နှာ ထိုင်းခေါင်းဆောင်ကြီး နေပြည်တော်ဆီ လျှပ်တပြက်လာသွားတာကို စက္ကန့်ပိုင်းလောက်ပဲတွေ့လိုက်ရတယ်။ဘာတွေပြောလို့ပြောမှန်းလည်း မသိလိုက်ဘူး။ နောက်တခေါက်လာပြီး အတိအလင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဘွင်းဘွင်းကြီးထပ်ပြော၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရေးအလုပ် ပူးပေါင်းလုပ်ဖို့လား? အတိုးမဲ့ ငွေချေးဖို့လား? ဒွိဒိုးကြီးရှင်းပြစေချင်တယ်။

ကြားဖြတ်မောင်ခို ဝန်ကြီးချုပ်တာဝန်ယူပြီးနောက်ပိုင်း အခုလိုဗမာပြည်ကို ဖနောင့်နဲ့တင်ပါး တသားတည်းကျအောင် တက်သုတ်နှင်ကြွမြန်းခဲ့တာဟာ သူငါအများသံသယတွေပွားပြီး ဝေဖန်သံတွေသောသောညံစေခဲ့တယ်။ အချို့ပညာရှင်တွေကတောင် ဒီခရီးစဉ်ဟာ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာပုဂ္ဂလိက အသပြာစီးပွားရေးအတွက် ဦးစားပေးတယ်လို့ဆိုတယ်။ ဒီမိုကရက်ပါတီ ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ်ကတောင်မှ ဒီခရီးစဉ်ဟာ မောင်ခိုကြားဖြတ်ရာထူးရှင်နဲ့ သူ့ရဲ့အပေါင်းပါ အလိုတော်ရိတွေ ထုတ်ဖော်ပြောကြားတဲ့စကားတွေနဲ့ မကိုက်ညီ မဆီလျော်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။

အကြောင်းကတော့ ကြောင်တိကြောင်တောင်နဲ့ဂယောင်ခြောက်ခြား ဗျာပါဒပွားပြီး အလျင်စလိုဖြစ်လွန်းလို့ ကားတန်းကြီး အက်ဆီးဒဲန့်ကြုံတော့ လုံခြုံရေးကိုယ်ရံတော်တွေ ဒဏ်ရာရ သောကရောက်ကုန်ကြတယ်။ ကြည့်ရတာတစ်စုံတစ်ရာမလုံမလဲသလိုအကဲပိုလှတယ်။ ကမ္ဘာ့အမြင်မှာ ငြိုငြင်ညစ်ညူးစွာ မျက်စိစပါးမွေးစူးခံရသူ ဗမာစစ်အုပ်စုနဲ့ ပလဲနံပသင့်လွန်း ဖက်လဲတကင်းဖြစ်နေတာဟာ အပြစ်အနာအဆာ စွန်းထင်းစေပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ယာယီကြားဖြတ်မောင်ခိုဝန်ကြီးချုပ်အနေနဲ့ အရှိကိုအရှိအတိုင်း အမှန်ကိုအမှန်အတိုင်းလုပ်စေချင်ပါတယ်။ မဟုတ်ရင် ဗမာထိပ်သီးကြီးတွေလိုဘဲ အာဏာရှင် ဒီအဲန်အေသွေး ညစ်ထေးစွဲ ကပ်လာပြီလားလို့ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။

မျက်စိကြီး၊ နားကြီးရပ်ကွက်က အတွင်းသတင်းတွေရဲ့ ဖွင့်ချချက်မှာ “ထိုင်းခေါင်းဆောင်ကြီး ဗမာပြည် သွားလာပြီးနောက်ပိုင်း နအဖ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးက အခုတလော မသဲမကွဲခေါင်းခဲနေရတယ်။ ပရုတ်ဆီနှိုက်ပြီး နားထင်နှစ်ဘက်ကို လက်မနဲ့နှိပ်နယ်နေရတယ်။ ဗမာပြည်ကို ထိုင်းခေါင်းဆောင်ကြီး ဘာလာလုပ်တာလဲဆိုတာ အတွေးမပေါက် စိတ်နောက်ကျိနေရတယ်။ စကားပြန် တပည့်ကျော်ကိုမေးကြည့်တော့လည်း လိုရင်းကိုလက်ဆုပ်လက်ကိုင်မပြနိုင်။ စက္ကန့်မိနစ်ပိုင်းလေး ရေသောက်ချိန်တခဏသာ ကော်ဖီဖျော်တောင်မပြီးသေး၊ ဟင်းလေးအိုးက အသားငါးတွေတောင်မကျက်၊ တဒင်္ဂအတွင်း ချက်ခြင်းပြန်သွားကြလေပြီ။

အဲဒါကြောင့် တကယ့်ကိုဝေဝါးထွေပြားနေတုန်း အတွေးလုံးထွေးနေဆဲဖြစ်ရတယ်။ ထိုင်းခေါင်းဆောင်တွေ လာဆွေးနွေးခဲ့တာဟာစီးပွားရေးကုန်သွယ်မှုလား၊ ဂြိုလ်တု တယ်လီဖုန်း ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေးလား၊ မူးယစ်ဆေးဝါးကိစ္စလား၊နောက်ထပ်ပိုက်ဆံချေးဖို့လား၊ တိကျရေရာမှု ပီပီပြင်ပြင်မတွေ့ရပါဘူး။ တဝက်တပျက် ရေငုံနှုတ်ပိတ်မယုတ်မလွန်ပြောနေတုန်း အီးနံ့မပြယ်ခင်မှာ တက်သုတ်နှင်ရှာလေပြီ။

ဖူ့ကျတ်ကဏ် အွန်လိုင်း (၈–၈–၀၆)

စစ်သားကောင်းခံယူချက်

- ❑ စစ်သားကောင်းဗီဇမှန်ကန်မှု၊ စစ်သားကောင်းပီသမှု၊ တကယ့်စစ်သားကောင်းခံယူချက်ထားရှိမှု စတာတွေကို အခိုင်အမာဆုပ်ကိုင် ထားရမယ်။
- ❑ ပိုက်ဆံချမ်းသာပြီးမကောင်းတဲ့လူ (စိတ်ထားယုတ်ညံ့သူ) ကိုအဝေးကခွါကြဉ်ရှောင်ဖယ်ရမယ်။
- ❑ အမျိုးသားရေးနဲ့တိုင်းပြည်ဟာမြင့်မြတ်တဲ့အရာဖြစ်တယ်။ ဘယ်သူမဆိုမိမိနောက်လိုက်အပေါင်းပါအတွက်ဖြစ်စေ၊မိမိကိုယ်ကျိုးရရှိဖို့ မတရားတဲ့အကျိုးအမြတ်အတွက်ဖြစ်စေ၊ မိမိအုပ်စုအတွက်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းပြည်ကိုမောင်ပိုင်စီးလုပ်ဖို့ စဉ်းစားရုံဘဲစဉ်းစားပါစေ၊ နောက်ဆုံးမှာ ပျက်သုဉ်းကျဆုံးမှုနဲ့ မုချရင်ဆိုင်ရမယ်။

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရဲင်(မ်) တင်ဆူလာနွန် (ဘုရင့်တော်ဝင်အမတ်ချုပ်) ၃၁၊ ၈၊ ၀၆

ထတ်ဆင်ရဲ့ဗမာပြည် လျှပ်တပြက်ခရီးစဉ်

ဖိချိုယန်း ဥရထောင်း (မတိချန်း သတင်းစာ) ၄–၅/၈/၀၆

၂–၈–၀၆ ရက်နေ့က နအဖရဲ့ပျဉ်းမနားမြို့တော်ကို နေ့ချင်းသွားရောက်ခဲ့တဲ့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ထိုင်း ဝန်ကြီးချုပ်နဲ့ အဖွဲ့ရဲ့ပြောကြားချက်တွေဟာ ဗမာစစ်အုပ်စုအတွက် ပြောခွင့်ရပုဂ္ဂိုလ် ပုံစံဟုတ်မဟုတ်ဆိုတာ သူတို့ရဲ့ရှင်းလင်းချက်တွေအပေါ် အကဲခတ်နိုင်ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် ပျဉ်းမနားနေပြည်တော်ကို သွားခြင်းအားဖြင့် ထိုင်းအတွက်ဘယ်ဟာ ဘယ်လိုအကျိုးအမြတ် တွေရခဲ့သလဲ? စစ်ရေးဆိုင်ရာလား၊ အစိုးရခြင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်လား ဆိုတာကြည့်ရပါမယ်။ အကြောင်းကတော့ ကြည်းတပ်ဦးစီးချုပ်နဲ့ တခြားဝန်ကြီး ၃ ဦးလည်းလိုက်သွားလို့ပါဘဲ။ အဲဒီခရီးစဉ်မတိုင်မီက ထိုင်းရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးကို ဗမာစစ်သားတွေက နယ်စပ်မှာပစ်ခတ်ခဲ့တဲ့ပြဿနာဖြစ်ခဲ့သေးတယ်။ အဲဒါကြောင့် ထိုင်းအတွက် ဗမာဆီက ဘာအကျိုးအမြတ်ရခဲ့တယ်ဆိုတာနဲ့ ချိန်ဆကြည့်သင့်တယ်။

NATION/VORAWIT PUMPUANG

ဗမာပြည် ဒီမိုကရေစီဖြစ်တယ်မဖြစ်ဘူးဆိုတာ တကဏ္ဍပါ။ ဗမာပြည်ရဲ့အတွင်းရေးဖြစ်လို့ ဗမာပြည် နိုင်ငံရေးစနစ်ပြောင်းလဲဖို့ ကျနော်တို့ကို ဗမာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ထိပ်တိုက်တွေ့အောင် အမေရိကန်က သွေးထိုးမြှောက်ပင့်တိုင်း လိုက်လုပ်မယ်ဆိုရင်လည်း တင်းမာမှုပဲအဖတ်တင်မှာဖြစ်တယ်။

ဗမာပြဿနာကို ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ **UNSC** အထိဆွေးနွေးပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ဘာတွေချမှတ်ခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ အဲဒီဆုံးဖြတ်ချက်တွေအတိုင်း ထိုင်းက သဘောတူလိုက်နာရမှာပါ။

ဒါပေမယ့် ဗမာပြည်ပြဿနာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျုပ်တို့ထိုင်းတွေကျင့်သုံးသင့်တဲ့အချက်ကတော့ လူ့အခွင့် အရေးကိုအလေးထားတဲ့အနေနဲ့ ထိုင်းပြည်ထဲပြေးလာသူတွေကို စာနာထောက်ထား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ တရားမဝင်ခိုးဝင်လာကြတာဘဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဥပဒေနဲ့အညီတရားဝင်လာရောက်ကြတာပဲဖြစ်ဖြစ်ကျနော်တို့အာဏာပိုင်တွေအဖို့ လူသားချင်းစာနာတဲ့အနေနဲ့ ဆက်ဆံပြုမူသင့်ပါတယ်။

ဗမာပြည်ကို ထတ်ဆင် ဘာလို့လျှပ်တပြက်နေ့ချင်းပြန်လာသွားရတာလဲ? "ပြတင်းပေါက်မှာနား၊ တံခါးမှာမျက်စိ" ရှိကြတော့ မျက်မမြင်ပုဏ္ဏား ၆ ယောက်လိုမဟုတ်ပဲ သုံးသပ်နိုင်ပါတယ်။ တိကျမှန်ကန်တယ်လို့ ကျော်ကြားတဲ့ဗမာယတြာဗေဒင်ဆရာကိုသွားတွေ့တာရဲ့နောက်ကွယ်မှာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိစ္စအတွက် ရည်စူးတာလည်းပါတာလား? အောင်ဆန်းစုကြည်ကို လွှတ်ပေးဖို့ ဗမာစစ်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ သွားဆွေးနွေးပြီး ဒီမိုကရေစီ စနစ်ဆီ ပြောင်းလဲဖို့ အသင့်ဖြစ်နေပြီဆိုတဲ့အကြောင်း ဦးဦးဖျားဖျားသတင်းကောင်းပါးနိုင်အောင် ဗမာပြဿနာမှာအာဆီယံထိပ်က ရှေ့ဆောင်နိုင်ငံအဖြစ် မျက်နှာရချင်လို့လား?။

ဒါမှမဟုတ်ဗမာစစ်အုပ်စုကိုအိတ်စ်ဆင်းမ်ဘဏ်ကထတ်ဆင်လက်ထက်မှာ ဘတ်သန်းပေါင်း ၄,၀၀၀ ချေးပေးခဲ့တဲ့ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဗမာ့စစ်ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်သန်းရွှေက အချည်းနှီးမလုပ်ဖို့ အာမခံချက် သွား အသနားခံတာလား? ဒါတွေအားလုံးဟာ မျက်မမြင်ပုဏ္ဏား ၆ ယောက်လို့ကောက်ချက်ချကြတာမျိုးဖြစ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ တကယ့်အဖြစ်မှန်ကိုသိနိုင်ဖို့လဲ သိပ်မခက်ပါဘူး။ "ပြူတင်းပေါက်မှာနားတံခါးမှာမျက်စိ" ဆိုတဲ့အတိုင်း အချိန်ကာလကြာ လာတာနဲ့ သိခဲ့ရတယ်။ ဝန်ကြီးချုပ်ထတ်ဆင်တို့တဖွဲ့လုံး ဗမာစစ်ခေါင်းဆောင် တွေနဲ့တပြိုင်တည်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီးတဲ့နောက်မှာ ဝန်ကြီးဌာနအလိုက် တဖွဲ့ချင်းစီသီးခြား ဒူးတိုက်တွေ့ဆုံကြပါတယ်။

ထိုင်းနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖို့တော့ မှန်းချက်နဲ့နှမ်းထွက် မကိုက်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ အောင်ဆန်းစုကြည် ဘယ်တော့လွှတ်ပေးနိုင်တယ်ဆိုတာ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေ မပြောနိုင်သေးတဲ့အချက်ပဲလို့ သတင်းထောက်တွေကို ဝမ်းနည်းပက်လက်ပြောပြရှာတယ်။ မျက်ခြေမပြတ်သင့်ဆုံးကိစ္စကတော့ ဒီခရီးစဉ်ရဲ့ စီးပွားရေး ပစ်မှတ်ပါဘဲ။ တောင်ကိုရီးယားအပါအဝင် နိုင်ငံတချို့ကိုမျှဝေခဲ့ပေးတဲ့ ကိတ်မုန့် လုံးကြီးလို ရေနံတူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုပါဘဲ။ ထိုင်းဟာလည်း သူတို့ထက်မနည်း ခွဲတမ်းတောင်းနိုင်ရင် မဆိုးဖူးလို့ ဆိုရပါမယ်။

နောက်တချက် ပျဉ်းမနားနေပြည်တော်သစ်ဟာ ဥအုဖို့အသိုက်သစ်လုပ်ခါစဆိုတာ မမေ့သင့်ဘူး။ လူနေမှုအဆောက်အအုံ၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ မြို့တော်အင်္ဂါရပ်ဖြစ်တဲ့ ရုံးပြင်ကနားစတဲ့ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းတွေဟာ ကြီးမားတဲ့စီမံကိန်းတွေဖြစ်လို့ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ တောင်ကိုရီးယား စတဲ့တိုင်းပြည်တွေကလည်း သွားရည်တမြားမြားနဲ့ကြည့်နေကြမှာပါ။ ကောက်ရိုးပုံပေါ် ခွထိုင်တဲ့ခွေးနဲ့တူတဲ့အမေရိကန်ကလွဲလို့ ဘယ်သူမဆို စစ်အစိုးရနဲ့အတူ အဲဒီစားပွဲသောက်ပွဲကို ဝင်နွှဲချင်တယ်ဆိုတာ ယုံမှားသံသယမရှိပါဘူး။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ထတ်ဆင်ဟာ ပျဉ်းမနားနေပြည်တော်ကို ပထမဦးဆုံးသွားရောက်တဲ့ ပြည်ပနိုင်ငံအကြီး အကဲတစ်ဦးပါ။ သူ့အပေါင်းပါ ၃၀ ယောက်ထဲမှာ ကြည်းတပ်ဦးစီးချုပ်အရှေ့တောင် အာရှ ဆိုင်ရာဌာနကြီးမှူး ၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ သဘာဝသယံဇာတဝန်ကြီးတွေ နဲ့အမျိုးသားထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ချုပ်တို့ပါဝင်ပါတယ်။

ကိုယ်ကျိုးစီးပွားကိစ္စတွေအပြင် ထတ်ဆင်ပိုင် ရှင်းကြိုလ်တု ကုမ္ပဏီနဲ့ဆက်နွယ်တဲ့ ဗမာပြည်ကြေးနန်း၊ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးတွေအတွက် ချေးပေးခဲ့တဲ့ဘတ် သန်း ၄,၀၀၀ ကိစ္စလည်း ဆွေးနွေးကြတယ်။ စွမ်းအင်လုပ်ငန်း၊ နှစ်နိုင်ငံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မဲ့စိုက် ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနဲ့ ငွေရင်းငွေနှီးကြီးမားတဲ့သံလွင်ရေကာတာ လျှပ်စစ်စီ မံကိန်းကိစ္စ၊ ကန်ထရိုက်ဖှမ်းမင်းကိစ္စ၊ ရေနံနဲ့သဘာဝဓါတ်ငွေ့ကိစ္စ တွေလဲ အဓိကပါဝင်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။

ထတ်ဆင်ရဲ့ဒီခရီးစဉ်ဟာ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး ရဲ့အမြင်မှာ စုပ်သပ်စရာ၊ သက်ပြင်းချစရာဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ အကြောင်းကတော့ ဗမာစစ်အုပ်စု နအဖ ဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်သန်းရွှေ တဖြစ်လဲ တိုင်းပြည်အာဏာကို ဓါးပြတိုက်ယူခဲ့တဲ့ အာဏာရှင်စစ်အစိုးရ ထိပ် သီးကြီးကို သိဒ္ဓိတင်နေသလိုဖြစ်နေလို့ပါဘဲ။

အထူးသဖြင့် နအဖ ဟာဗမာပြည်လူထုအပေါ် အဆုံးစွန် လူ့အခွင့်အရေး ကျူးလွန်ဖောက်ဖျက်ပြီး အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ရာဇဝန်ချီ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားတွေကို ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားပြီး၊ ဒေသခံဌာနေ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတွေအပေါ် လူမျိုးပြုန်းသုတ်သင် သတ်ဖြတ်နေတဲ့အာဏာရှင်စစ်အုပ်စုဖြစ်လို့အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု က စီးပွားရေးဒဏ်ခတ်မှုသက်တမ်းနောက်ထပ် ၃ နှစ်တိုး ထားတာ ခံရလို့ပါဘဲ။ ❑

ထိုင်းစစ်တပ်၏ အာဏာသိမ်းပွဲ

ထိုင်းနိုင်ငံတွင်ကာလအတန်ကြာ လိပ်ခဲတည်းလည်းဖြစ်နေခဲ့ သော နိုင်ငံရေးပြဿနာနှင့် ဒေသအချို့တွင်မငြိမ်သက်ရှုပ်ထွေး နေမှုများကြောင့်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ရန် ဟုဆိုကာ ကြည်း၊ ရေ၊ လေ၊ ပုလိပ်ရဲ တပ်(၄)တပ် ပူးပေါင်း၍ ၁၉၊ ၉၊ ၀၆ ရက်နေ့ညက စစ်တပ်မှ နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့သည်။

Bangkok Post

နယူးယောက်တွင် အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသော ဝန်ကြီးချုပ်ထတ်ဆင်ကိုဖြုတ်ချလိုက်သော အာဏာသိမ်းအဖွဲ့အား ဦးဆောင်သူ(၅)ဦးမှာ– ၁) ကြည်းတပ်စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆွန်ထိဘွန်းယရတ်ကလင်း၊ ၂) ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရိန်းရုတ့်မဟာဆာရန္ဒန်း၊ ၃) လေတပ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ချလိတ် ဖွတ်ဖါဆွတ်၊ ၄) ရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဆတိယဖန်ကေယနွန်း၊ ၅) ရဲချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ကိုးဝစ်ဝတ့်ထနားတို့ဖြစ်ကြသည်။၄င်းတို့မှအစိုးရအဖွဲ့ နှင့် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ကိုဖျက်သိမ်းလိုက်ပြီး စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ကြေညာခဲ့သည်။

အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး–ဆွန်ထိဘွန်း ယရတ်ကလင်းမှ ထိုင်းဘုရင်မင်းမြတ်အား သစ္စာခံလျက် “ဒီမိုကရေစီ ပြန်လည် ပြုပြင်အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ” ဟုခေါ်သော ၄င်းအဖွဲ့က (၂) ပတ်အတွင်း ကြားဖြတ်အစိုးရသစ်ထံ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးမည် ဟု ကြေငြာခဲ့ပြီး အဆင်မပြေ ဖြစ်ရမှုများအတွက် တပ်မတော်၏ မွန်မြတ် သောသဘောထားကိုပြသသည့်အနေဖြင့် ထိုင်းပြည်သူလူထုအား တောင်းပန်ခဲ့သည်။ သွေးထွက်သံယိုမှု မဖြစ်ရဘဲ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို စစ်တပ်ကဝင်ရောက်တာဝန်ယူ ဖြေရှင်းလိုက်ရခြင်းအတွက် လူနည်းစု မှလွဲ၍ ပြည်သူလူထု(၈၀%)က ဆန့်ကျင်မှုမရှိပဲ လမ်းများပေါ်တွင် တာဝန်ကျရဲဘော်များကို စားသောက်ဖွယ်များနှင့် ရေ၊ ပန်းများ ကမ်းလှမ်းနေကြပုံကိုကြည့်ခြင်းဖြင့် ကျေနပ်စွာကြိုဆိုပုံရပါသည်။

မည်သို့ပင်ဆိုစေ ထိုင်းစစ်တပ်၏ အာဏာသိမ်းမှုအပေါ် နိုင်ငံ တကာအသိုင်းအဝိုင်းမှ အမျိုးမျိုးသော စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ ဝေဖန်မှု များ ရှိခဲ့ပြီး ဒီမိုကရေစီနည်းကျသောအခြေအနေသို့ အမြန်ဆုံးပြန်လည် ရောက်ရှိရေးအတွက်လုပ်ဆောင်သွားရန် တိုက်တွန်းမှုများလည်း ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ၄င်းတို့စစ်ကောင်စီကမူ အခြေခံဥပဒေကို ပြန် လည်ရေးဆွဲရန် (၆)လခန့် အချိန်ယူရမည်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ လှုပ်ရှားမှုများကိုတားမြစ်ထားပြီး ယခင်ဝန်ကြီး ချုပ် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အဂတိလိုက်စားမှုများအား စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် (၉) ဦးပါအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းလိုက်ကာ စတင်ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်သည်။

လောလောဆယ်စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလတွင် ဝန်ကြီးချုပ်ထတ် ဆင်အားထောက်ခံသည့် အရေးပါသောထိပ်တန်းအစိုးရအရာရှိ အချို့ကို ထိန်းသိမ်းထားမှုများရှိခဲ့ပြီး၊ ပုဂ္ဂလိပိုင်သတင်း စာနယ်ဇင်း များနှင့် ရေဒီယို အသံလွှင့်ဌါနအချို့လည်း ပိတ်ပင်ခံထားရဆဲဖြစ်သည်။ နယ်စပ်ဂိတ်များကိုမူ စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်တွင် ပြန်လည်ဖွင့်ပေး လိုက်သဖြင့်နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးများ ပုံမှန်နီးပါး ပြန်လည်ပတ်နေပြီ ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အခြေအနေ အမြန်ဆုံးအပြောင်းအလဲ ပုံမှန်ပြန်ဖြစ်လာရေးအတွက် ပြည်သူအများက မျှော်လင့်စောင့်စား လျက်ရှိနေကြပါသည်။ ❑

နအဖ ဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ တိုင်းရင်းသားအရေး

"တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေ လိုလားတာက ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု အခြေခံဥပဒေပေါ် ပေါက်လာရေး ဖြစ်ပါတယ်။ ဖက်ဒရယ်ပြည် ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပေါ် ပေါက်မှသာ ပြည်သူတွေလိုလားတဲ့ တန်းတူရည်တူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် တွေရှိမယ်လို့ အိမ်မက်တွေမက်လာခဲ့ကြတာ အခုမှမဟုတ်ပါဘူး။ လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းလာခဲ့ကြကတည်းကပါ။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတော့ ဖဆပလ ဦးနုခေတ်မှာလည်း အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ခဲ့ဘူး။ မဆလ ခေတ်မှာလည်း လူမျိုးစုတိုင်းရင်းသားအရေးကို ဘေးချိတ်လာခဲ့တယ်။ အခု န၀တ၊ နအဖ ခေတ်မှာလည်း စစ်အုပ်စုက ဗိုလ်ကျ၀ါဒ ကျင့်သုံး နေဆဲဆိုတော့ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေလိုလားတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံစနစ် မျိုးဟာ စိတ်ကူးယဉ်အဆင့်မှာပဲ ရှိနေပါသေးတယ်။"

မိအုန်းချမ်းမွန်
(ကနေဒါအခြေစိုက် မွန်အမျိုးသမီးအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ)

"ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ ပင်လုံစာချုပ် ချုပ်ဆိုကြတုန်းက သီးခြားစီရှိကြတဲ့ နယ်မြေတွေတစ်ပြိုင်တည်း လွတ်လပ်ရေးရဖို့နဲ့ တန်းတူရည်တူရှိတဲ့ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ကျဆုံးတဲ့နောက်ပိုင်း ဖဆပလ က ပင်လုံစာချုပ်ကို သွေဖီကျင့်သုံးခဲ့လို့ ဗမာပြည်ကပဲ ပြည်ထောင်စုအာဏာကိုချုပ်ကိုင်ပြီးတော့ တောင်တန်းပြည်နယ်တွေ အပေါ် လက်အောက်ခံအဖြစ်ထားလိုက်တဲ့အတွက် တိုင်းရင်းသား တန်းတူရေးဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ အဲဒီအကျိုးဆက်ကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်၊ ကျူးကျော်စစ်တွေ ဖြစ်လာတယ်။ နောက်ဆုံး ၁၉၆၂ မှာ ဗိုလ်နေ၀င်း စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းလိုက်တယ်။ အဲဒါကြောင့် ၁၉၄၇ အခြေခံ ဥပဒေလည်း ၁၄ နှစ်ဘဲတာရှည်ခံခဲ့တယ်။ ၁၉၆၂ က နေ ၁၉၇၄ ထိ အခြေခံဥပဒေမရှိပါဘူး။ ၁၉၇၄ မှာ ဗိုလ်နေ၀င်း ဦးဆောင်တဲ့ တစ်ပါတီ အာဏာရှင်လူတစ်စုက ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအပေါ် စိုးမိုးဗိုလ်ကျတဲ့ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို စိတ်ကြိုက်ရေးဆွဲခဲ့တယ်။ ဒီမိုကရေစီ ဆိတ်သုဉ်း လို့ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ရတဲ့ ပြည်သူလူထုက ၁၉၈၈ ဒီမိုကရေစီအရေး တော်ပုံမှာ အုံကြွဆန့်ကျင်လိုက်တာနဲ့ သူတို့ကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲခဲ့တဲ့ အခြေခံဥပဒေကို မဆလ ကဖျက်သိမ်းလိုက်ရတယ်။ အဲဒီ မဆလ ဖွဲ့စည်းပုံကလည်း ၁၄ နှစ်ပဲခံတယ်။ ၁၉၈၈ ကနေ ဒီကနေ့ ၂၀၀၆ ထိ အခြေခံဥပဒေမရှိပါဘူး။ နအဖက အတိတ်သင်ခန်းစာကို မယူဘူး။ စစ်တပ်ထိပ်သီးလူတစ်စုက ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအပေါ် ဓါးမိုးအုပ်ချုပ် တဲ့ဖွဲ့စည်းပုံကို အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ လမ်းပြမြေပုံ ၇ ချက်အတိုင်း ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံ လုပ်နေတာဖြစ်တယ်။

ဒီကနေ့ ပြည်သူလူထုဟာ အရင်လိုမဟုတ်တော့ပါဘူး။ နိုင်ငံရေး အသိ နိုးကြားလာပါပြီ။ ၁၃ နှစ်ကြာခဲ့ပေမယ့် လူထုကလက်မခံလို့ အခု ထက်ထိ နအဖဖွဲ့စည်းပုံ ရှေ့မတိုးနိုင်တာဖြစ်တယ်။ သူတို့တဇွတ်ထိုး ဆက်လုပ်သွားဦးမယ်။ အတင်းအဓမ္မလက်နက်အားကိုးနည်းနဲ့ ပြည်သူ တစ်ရပ်လုံးအပေါ် စိုးမိုးကျွန်ပြုနေတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကို တိုင်းရင်း သားလူထုက လုံး၀လက်မခံပါဘူး။ ဒါကြောင့် နအဖ လုပ်နေတဲ့ဟာက ဘယ်လိုမှဖြစ်လာမှာမဟုတ်ဖူးဆိုတာ ကျနော်တို့ပြောခဲ့တယ်။ ကျနော်တို့နိုင်ငံရဲ့ပြဿနာကဒီမိုကရေစီရေးနဲ့တိုင်းရင်းသားတန်းတူ ရေးပြဿနာဖြစ်တဲ့အတွက် စစ်မှန်တဲ့ဒီမိုကရေစီစနစ်ပေါ် ပေါက်ဖို့၊ တိုင်းရင်းသားတန်းတူမှုရှိတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု အခြေခံဥပဒေ ကိုကျနော်တို့ ရေးဆွဲရတာဖြစ်တယ်။"

ခွန်မားကိုဘန်း
(ဖယ်ခုံ မြို့နယ် MP)

"ကျနော်တို့နိုင်ငံဟာ တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံစုပေါင်းနေထိုင်တဲ့ တိုင်းပြည် ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်သူလူထုကြားမှာ အာဏာခွဲဝေမှု စနစ်တကျ ရှိအောင် စီမံဖို့လိုပါတယ်။ တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းကပဲ အာဏာကို လက်၀ါး ကြီးအုပ် ထားမယ်ဆိုရင် တိုင်းရင်းသားပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ နအဖရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှာ စစ်တပ်ကလေးပုံ တစ်ပုံ အာဏာယူထားမယ်ဆိုတော့ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ တန်းတူညီမျှ မှုအခွင့်အရေးကို လုံး၀ဖြေရှင်းနိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘူး။"

ဦးသိန်းဦး
(BLC)

“နအဖ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ တိုင်းရင်းသားအရေးတွေ ညှိနှိုင်းပေးထားပြီးပြီ။ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးပြီးပြီဆိုတာ ဒင်းတို့တဖက်သတ် လိမ်ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။ နအဖ ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲရေးမှာပါဝင်တဲ့ တိုင်းရင်းသားအပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေက ဒီကိစ္စအပေါ် လုံးဝကျေနပ်မှုမရသေးပါဘူး။ ဥပမာ မွန်ပြည်သစ်ပါတီရဲ့ ကြေငြာချက်ထဲမှာ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးအတွက် အာမခံချက်မရှိမချင်း လက်နက်ကိုင်ထားမယ်။ သုံးပွင့်ဆိုင်ဆွေးနွေးပွဲမပေါ်မချင်း၊ နိုင်ငံရေး အရ ညှိနှိုင်းမှုမရမချင်း လက်ခံမှာမဟုတ်ဘူး ဆိုတဲ့သဘောထားတွေ ရှိပါတယ်။ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားအရေးလို့ပြောတဲ့နေရာမှာ အစစ်လား၊ အတုလားသိရအောင် ခွန်ထွန်းဦးတို့လို ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လာတဲ့ တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်တွေကိုတောင်မှ နှစ်ရှည်ထောင်ချတယ်။ အပစ်ရပ်ငြိမ်းချမ်းရေး ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်လို ပုဂ္ဂိုလ်တောင်မှ ၁၀၆ နှစ်ထောင်ချတယ်ဆိုတဲ့ဟာက လူသားဂုဏ်သိက္ခာကို လုံးဝချိုးနှိမ်တဲ့ပြစ်မှုတွေ ပေးခဲ့တယ်။ အဲဒီလို တစ်ဖက်မှာပြင်းပြင်းထန်ထန်ဒဏ်ပေးပြီး၊ အခြားတစ်ဖက်မှာတန်းတူရေးပေးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ချေလုံးဝမရှိဘူး။ အဲဒါကို ကျနော်တို့လုံးဝကန့်ကွက်ပါတယ်။”

ဗမက–ခွန်ဥက္ကာ
(PPLO ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် NDF-GS)

“စစ်မှန်တဲ့တန်းတူရည်တူ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်မယ်ဆိုရင် အေးချမ်းသာယာဝပြောတဲ့တိုင်းပြည်ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ကျနော်တို့နိုင်ငံ ဘာကြောင့် ဆင်းရဲရသလဲ? ဘာကြောင့် တစ်တိုင်းပြည်လုံးဒုက္ခရောက်နေရသလဲ? အဲ့ဒါတွေကိုပြန်ကြည့်ရင် ဖွဲ့စည်းပုံပြဿနာကြောင့်ဘဲဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရေစီ ဆိတ်သုဉ်းခြင်းနဲ့ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးဆိတ်သုဉ်းခြင်းပြဿနာတွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီဆိတ်သုဉ်းမှုပြဿနာနှစ်ရပ်ကို တစ်ပြိုင်တည်းဖော်ဆောင်မယ်ဆိုရင် စစ်မှန်တဲ့ဒီမိုကရေစီနဲ့ တန်းတူရေးတည်ဆောက်ခြင်းပဲဖြစ်တယ်။ အဲဒါကိုတည်ဆောက်မှသာ တိုင်းပြည်ငြိမ်းချမ်းရေးရမယ်။ ဒါကြောင့် စစ်မှန်တဲ့ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်ခြင်းအားဖြင့် တိုင်းပြည်အခြေအနေပိုဆိုးလာနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ စိုးရိမ်မှုအယူအဆက လုံးဝမဟုတ်ပါဘူး။ စာရွက်ပေါ်မှာပဲ ပြည်ထောင်စု လို့ရေးထားပြီး တိုင်းရင်းသားတန်းတူမှုအခွင့်အရေးမှာ မိခင်ဘာသာစာပေကိုတောင် သင်ကြားခွင့်မရှိတော့ ယခုနအဖ ဖွဲ့စည်းပုံက ၁၉၇၄ မဆလ ဖွဲ့စည်းပုံထက် ပိုဆိုးဖို့ပဲရှိတယ်။ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖြစ်မှပဲ ငြိမ်းချမ်းမယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။”

ခွန်မားကိုဘန်း

“အနာဂတ်မြန်မာပြည်မှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေနဲ့ ဗဟိုအစိုးရအကြား ဘယ်လိုအာဏာခွဲဝေမှုမျိုး လုပ်သင့်ပါသလဲ ?”

“အာဏာခွဲဝေမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး နအဖ အခြေခံဥပဒေမှာ ပြဋ္ဌာန်းထားတာမတွေ့ရပါဘူး။ တိုင်းဒေသကြီးတွေ ပြည်နယ်တွေ ခွဲခြားပြထားတာလောက်ဘဲရှိတယ်။ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ပေးတာမရှိဘူး။ ဥပမာ တိုင်းဒေသကြီးတွေမှာ ကိုယ်တိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို ဘယ်လောက်အထိ အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ကိစ္စတွေမတွေ့ရပါဘူး။ အောက်ခြေအဆင့်အထိ စစ်တပ်က လေးပုံတစ်ပုံနေရာယူမယ်ဆိုတာတွေ တွေ့ရလို့ တိုင်းဒေသကြီးတွေအဖြစ်ခွဲခြားထားရုံလောက်နဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အပြည့်အဝ ရတာမဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်ဆိုရင် လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ အတိအကျပြဋ္ဌာန်းပေးရပါမယ်။ ဒါတွေမတွေ့ရသေးတော့ အပေါ်ယံသာရှိပြီး အနှစ်သာရ ဘာမှမရှိပါဘူး။”

ဦးသိန်းဦး

အာဏာခွဲဝေရေးဆိုတဲ့ဟာက ညှိနှိုင်းပြီးလုပ်ရတာဖြစ်ပါတယ်။ ဖက်ဒရယ် ဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်တာပဲဖြစ်ဖြစ် ပြည်ထောင်စုထဲပါဝင်မယ့် ပြည်နယ်တွေ အချင်းချင်းညှိနှိုင်းပြီး အပေးအယူလုပ်ရတဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အာဏာခွဲဝေမှုဆိုတာ ပုံသေပုံကျတခါတည်း အပြတ်မရှိဘဲနဲ့

အမြဲတစေညှိနှိုင်းပြီး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမယ့် လုပ်ငန်းမျိုးဖြစ်တယ်။ အာဏာကို အပြတ်ယူထားမယ်၊တစ်ဖက်သတ် ချုပ်ကိုင်ထားမယ်ဆိုရင် အာဏာခွဲဝေမှု ဖြစ်လာမှာမဟုတ်ပါဘူး။ ညီလာခံမှာ နအဖက တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေနဲ့ ဗဟိုအစိုးရတွေအကြား အာဏာခွဲဝေမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး သဘောတူညီခဲ့ကြပြီလို့ဆိုပါတယ်။ ညီလာခံကို လေ့လာသူအဖြစ် တက်ရောက်ခဲ့ရတဲ့ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ နိုင်ငံခြားရေးတာဝန်ခံက အခုလိုပြောပါတယ်။ –

"ထပ်တူအာဏာရရှိရေးတို့၊ဗဟိုအာဏာနဲ့ပြည်နယ်အာဏာသီးခြားခွဲထားရေးတို့၊တိုင်းရင်းသားရပိုင်ခွင့်တွေဖြစ်တဲ့ယဉ်ကျေးမှုတို့ ဘာသာစာပေ ဓလေ့ထုံးတမ်းတို့အတွက် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုခွင့်ပေးရေးတွေပါဝင်တယ်။ကျနော် တို့တင်ပြတာကို ဘာမှပြန်မပြော မဆွေးနွေးပြပါဘူး။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ရပိုင်ခွင့်က အတော်နည်းနေတယ်။ ဖက်ဒရယ်အဆင့် မဖြစ်နိုင်တဲ့အနေအထားပါ။"

"မွန်ပြည်နယ်မှာ မွန်ကလေးတွေကို မွန်ဘာသာစာပေယဉ်ကျေးမှုတွေ တရားဝင်သင်ကြားခွင့်လည်း မရှိပါဘူး။ ဒေသခံအာဏာပိုင်တွေနဲ့ ညှိနှိုင်းပြီး နားလည်မှုနဲ့ကျနော်တို့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေထဲက အမျိုးသားကျောင်းတွေမှာ သင်နေရပါတယ်။ စာအုပ်စာပေတွေ ထုတ်ချင်ရင်တော့ စာပေစီစစ်ရေးကိုတင်ပြရတာပေါ့။ ကျနော်တို့ထင်ထား တာတွေက အများအားဖြင့် ခွင့်ပြုချက်ကျမလာဘူး။ တစ်စောင်နှစ်စောင်ရဖို့တောင်မှ အသည်းအသန်လုံးပမ်းရတယ်ဆိုတော့ ပြည်သူတွေအဖို့ အားမလိုအားမရဖြစ်တာပေါ့။ ဘာမှလွတ်လပ်မှုသိပ်မရှိဘူးပေါ့။"

နိုင်အောင်မငေး (NMSP)

"ဗမာပြည်မှာ စစ်တပ်က ၃–၄ ကြိမ် မကြာခဏ အာဏာသိမ်းလို့ တိုင်းပြည်ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားရတယ်။အနာဂါတ်ပြည်ထောင်စုအတွက် အခြေခံဥပဒေတွေရေးဆွဲနေကြတဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းတွေအနေနဲ့ စစ်တပ်ကဘယ်တော့မှ အာဏာသိမ်းလို့မရတဲ့ အခြေခံဥပဒေမျိုး ရှိမရှိသိချင်ပါတယ်။"

ကိုဌေးဝင်း

(ရခိုင် ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်)

"စစ်တပ်ဆိုတာ အခြားဝန်ထမ်းတွေလိုပဲ နိုင်ငံရေးထဲပါဝင်ခွင့်လုံးဝမရှိရပါဘူး။ စစ်သားတစ်ယောက်ဟာ နိုင်ငံရေးလုပ်ချင်ရင် စစ်တပ်ကအပြီးအပိုင်နုတ်ထွက်ပြီးတော့ နိုင်ငံရေးလောကထဲဝင်ရပါမယ်။ တကယ့်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံတွေဆိုရင် စစ်တပ်ကိုချုပ်ကိုင်တဲ့ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးလည်းအရပ်သားကလာတာဖြစ်ရမယ်။ စစ်သေနာပတိချုပ်ဆိုရင်လည်းသမ္မတပဲ။ အဲလိုမျိုးဖြစ်ရမယ်။ စစ်တပ်ကလာတယ် ဆိုရင်လည်း စစ်ယူနီဖောင်းချွတ်ပြီးသားဖြစ်ရမယ်။ အဲလိုမျိုးအတိအကျ ဖော်ပြထားရမယ်။ အဲလိုဖြစ်မှ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းတာတွေရှိမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ လိုအပ်ရင် အခြားကန့်သတ်ချက်တွေလဲ လုပ်ထားဖို့လိုပါတယ်။ သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးချုပ်၊ ဒုဝန်ကြီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးစတာတွေဟာ အရပ်သားဘဝက လာတာဖြစ်ရမယ်။ ဗဟိုအစိုးရ စစ်ရေးကော်မရှင်ကိုဘယ်လိုကိုင်တွယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေ လုပ်ထားမယ်ဆိုရင်တော့စစ်အာဏာသိမ်းမှုဆိုတာပေါ်ပေါက်လာနိုင်စရာအကြောင်းမရှိပါဘူး။"

ခွန်မားကိုဘန်း

"ပင်လုံညီလာခံသဘောထား၊ ၁၉၆၁ တောင်ကြီးပြည်နယ်များညီလာခံသဘောထား၊ အခု *UNLD* သဘောထားတွေဟာ အတူတူပဲလို့ကျနော်နားလည်ပါတယ်။ အဲလို ၃ ကာလ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့သဘောထားတူညီခဲ့ပြီးမှ အကောင်အထည်ဖော်တဲ့အခါ အခုထိမအောင်မြင်သေးပါဘူး။ လာမယ့် နအဖညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံကလည်း တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးကို ဘေးချိတ်ချောင်ထိုး ထားတာတွေ့ရပါတယ်။ ဒင်းတို့ရေးဆွဲတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကိုလည်း ကျနော်မယုံကြည်ပါဘူး။ ငြိမ်းချမ်းစွာယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးအခြေခံမှုပေါ်မှာ တိုင်းရင်းသားတွေပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြဖို့ ဘယ်လိုမူဝါဒတွေ ချမှတ်ထားပါသလဲ?"

စောလင်းထင်

(နယ်သာလန်)

"တောင်အာဖရိက သင်ခန်းစာကိုကြည့်ရင် **acommodation** လို့ခေါ်ပါတယ်။ လူမျိုးစုတွေ ကြီးသည်၊ ငယ်သည်၊ နည်းသည်၊ များသည်ဖြစ်စေ သူတို့ရဲ့အခြေအနေအပေါ်မူတည်ပြီးတော့ သူ့နေရာဌာနနဲ့သူအပြန်အလှန်အသိအမှတ်ပြုလေးစားပြီးတော့ သူ့အခွင့်အရေး၊ ကိုယ့်အခွင့်အရေးကို တန်းတူညီမျှထားပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်လို့ရပါတယ်။ လူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်တဲ့ ဗမာပြည်လို့ခေါ်တဲ့တိုင်းပြည်မှာ အခွင့်အရေးတွေကို အပြန်အလှန်စာနာနားလည်ပြီးတော့ သူ့နေရာနဲ့သူ၊ သူ့ဂုဏ်သိက္ခာနဲ့သူ*Identity*လို့ခေါ်တဲ့အမျိုးသားလက္ခဏာတွေကို အသိအမှတ်ပြုကြမယ်၊ နေရာပေးကြမယ်ဆိုရင် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်တဲ့ ဖက်ဒရယ်စစ်စစ်မှုအတိုင်းတည်ဆောက်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအောက်မှာမှ ဒီမိုကရေစီရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးတွေကို တဖန်ပြန်ပြီး အာမခံမယ်ဆိုရင် အတူတကွနေထိုင်နိုင်တဲ့ပြည်ထောင်စုကြီး ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။"

ဗမက–ခွန်ဥက္ကာ

"ပြည်သူတွေ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုရှိလာအောင် လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ နိုင်ငံရေးမှာ ပါဝင်ပတ်သက်လာဖို့ စည်းရုံးရပါမယ်။ အဲဒီအပြင် ***civil society*** လို့ခေါ်တဲ့ လူထုအခြေပြုလူ့အဖွဲ့အစည်းတွေထွန်းကားလာအောင်လုပ်ဆောင်ပေးရပါမယ်။ အဲလိုလုပ်နိုင်ရင် လူထုထဲမှာ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုရှိလာမယ်။ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းတွေ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေ နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်အတွက် တင်ပြတောင်းဆိုတတ်လာမယ်။ ဆွေးနွေး

တတ်လာမယ်။ မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေရှင်းတတ်လာမယ်ဆိုရင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ နိုင်ငံရေးအသိတွေ နိုးကြားလာမယ်ဆိုရင် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးတွေဟာ ကာကွယ်ပြီးသားဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲလိုမဟုတ်ပဲနဲ့ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုမရှိဘူးဆိုရင် တစ်စုံတစ်ဦး၊ တစ်ဖွဲ့တစ်စည်းကနေ အမြတ်ထုတ်ပြီးတော့ တိုင်းရင်းသားအခွင့် အရေးတွေလည်းရရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ *People participation politics* နိုင်ငံရေးမှာ ပြည်သူပါဝင်ပတ်သက်မှုရှိလာအောင် မြှင့်တင် ပေးရမယ်။ *civil society* တွေထွန်းကားလာအောင် လုပ်ပေးရမယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။”

ဦးသိန်းဦး

“အာဏာရှင်စနစ်ကျင့်သုံးတဲ့နိုင်ငံတိုင်းဟာလူမျိုးကြီးတို့ရဲ့အခွင့်အရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်တတ်ကြ တယ်ဆိုတော့ အချို့ လက်နက်ကိုင်တိုင်းရင်းသားတွေ စစ်အုပ်စုနဲ့ မိတ်ဖွဲ့ပြီး မိမိတို့ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ လူမျိုးစုအခွင့်အရေး၊ တန်းတူရေး၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ခွင့်တွေအတွက် တောင်းဆိုသွားမယ်ဆိုတာ နိုင်ငံရေးနည်းအရ ယထာဘူတကျပါရဲ့လား ?”

မိအုန်းချမ်းမွန်

“အာဏာရှင်စနစ်ဟာ ဘယ်နိုင်ငံမဆို ဘယ်တော့မှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေရဲ့အခွင့်အရေးကို ပေးမှာမဟုတ်ဖူး။ ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးရဲ့ ဒီမိုကရေစီနဲ့ လူ့အခွင့်အရေးကိုလည်းပေးမှာ မဟုတ်ဖူး။ သူတို့ကနေပြီးတော့ တချိန်လုံးစိုးမိုးဗိုလ်ကျသွားမှာဖြစ်တယ်။ စည်းကမ်းရှိတဲ့ ဒီမိုကရေစီလို့ပြောပြီး တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ရပိုင်ခွင့်က မိမိတို့ ဘာသာစာပေကိုတောင် သင်ကြားခွင့်မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေကလည်း နိုင်ငံရေးစကားပြောမယ်လို့ အစောပိုင်းတုန်းက ရည်မှန်းခဲ့ကြပေမယ့် အခုထက်ထိတကယ့် နိုင်ငံရေးပြဿနာဖြေရှင်းရေးအတွက် စကားပြောခွင့်မရသေးဘူး။ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံမှာ အပစ်ရပ် တိုင်းရင်းသား ၁၃ ဖွဲ့က ဒီမိုကရေစီရေးနဲ့ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်တွေအတွက်တင်ပြတာတောင်မှ (နောက်ဆုံးတော့ ကျုပ်တို့ချထားတဲ့မူအတိုင်း မလိုက်နိုင်ရင် ခင်ဗျားတို့ထွက်သွား၊ လက်နက်ကိုင်ပြီး ပြန်တိုက်လို့ရတယ်ဆိုတဲ့ ပုံစံနဲ့–) အဲဒီတင်ပြချက်တွေကို မှတ်တမ်းတင်ထားမယ်လို့ပြောပြီး ခေါက်ထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေလည်းဘာမှထိထိရောက်ရောက်လုပ်နိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။အာဏာရှင်စစ်အုပ်စုဟာ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ အခွင့်အရေးကိုပေးမှာမဟုတ်ပါဘူး။ လူမျိုးကြီးဝါဒကျင့်သုံးပြီး ဝါးမြိုရေးကိုဘဲ လက်ကိုင်ပြုသွားမယ်။ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးကို ကျွန်ပြုဖို့အတွက် ဆက်လုပ်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။”

ခွန်မားကိုဘန်း

“အခု ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးလောကမှာ အပြောများတဲ့စကားတစ်ခုရှိပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး–ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်၊ အမျိုးသားတန်းတူရေးဆိုတဲ့ ဝေါဟာရတွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး သာမန်ပြည်သူတွေနားလည်အောင် ရှင်းပြပေးစေလိုပါတယ်။”

ကိုမြွေးဝင်း (ALD-LA)

“ဒီမိုကရေစီရေးနဲ့ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးဆိုတဲ့ နေရာမှာ ဒီမိုကရေစီမှာ အဓိကကျတာက ပြည်သူတွေကိုယ်တိုင် မိမိတို့လိုလားတဲ့အစိုးရကို လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်နိုင်ရေးပဲ။တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးဆိုတာကလည်း တိုင်းရင်းသားအားလုံး ပြည်နယ်အားလုံး အဆင့်အတန်းအခွင့်အလမ်းသာတူညီမျှရရှိရေးဖြစ်ပါတယ်။သာဓကအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီရရှိရေးမှာ လူဦးရေ သန်း ၅၀ ကိုကိုယ်စားပြုတဲ့ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်က(၁ သိန်းမှာ ၁ ယောက်ဆိုရင်)အယောက်၅၀၀ ရှိမယ်ဆိုပါတော့။ ဗမာအမတ်က ၃၀၀၊ တိုင်းရင်းသားအမတ်က ၂၀၀ ပဲရမယ်။ အဲဒါ ကဒီမိုကရေစီအရ တန်းတူရေးပဲ။ ဗမာများတယ်လို့ ပြောလို့မရဘူး။တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးမှာကျတော့ တစ်ပြည်နယ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်အမတ် ၁၀ ယောက်စီရွေးမယ် ဆိုပါတော့။ ဗမာပြည်နယ်အတွက် အမတ်လည်း ၁၀ယောက်ပဲ။ကရင်နီတို့ချင်းတို့လည်း ၁၀ ယောက်စီပဲ။ အားလုံး အယောက် ၈၀ ရတယ်ဆိုပါတော့။ ဗမာက ၁၀ ပဲရှိမယ်။ တိုင်းရင်းသား ၇၀ ရမယ်။ဒါကိုဗမာနည်းတယ်လို့ သွားပြောလို့မရဘူး။ တိုင်းရင်းသား တန်းတူရေးဖြစ်လို့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ညီတူညီမျှရှိရမယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်မှာ ဗမာက ၃၀၀ ယူပြီးပြီကိုး။ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်မှာ တန်းတူထားလိုက်ရင် တိုင်းရင်းသားအားလုံးရဲ့ တန်းတူ ရည်တူကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်အတွက် အာမခံချက်ပေးတဲ့ ပြည်ထောင်စုအာဏာကို သတ်မှတ်လိုက်ရင် တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးကိုလက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှာဖြစ်တယ်။”

ခွန်မားကိုဘန်း
VOA (၁၉–၈–၀၆) ညပိုင်းအစီအစဉ်

မတိချွန် ကြားမနေစတမ်း

“*ကျနော်ကတော့ ကြားနေမဟုတ်ဘူး*” လို့ထုတ်ဖော်ကြေငြာတဲ့ ယခင်ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း အာနန်းပန်းယားရချွန်းရဲ့ မိန့်ခွန်းကို ကျနော်သဘောတူတယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ မှန်ကန်မှုနဲ့ မှားယွင်းမှုအကြား၊ မျှတဖြောင့်မတ်မှုနဲ့ယုတ်ညံ့မှုအကြား၊ ဒီမိုကရေစီဖြစ်မှုနဲ့ ဒီမိုကရေစီကင်းမဲ့မှုအကြား၊ ဓမ္မနဲ့အဓမ္မအကြား၊ ဝိဇ္ဇာနဲ့အဝိဇ္ဇာအကြား၊ တရားနည်းလမ်းကျတဲ့ အခြေခံ ဥပဒေနဲ့ လံကြုပ်နည်းလမ်းစည်းကမ်းအခြေခံဥပဒေအကြား၊ မီဒီယာလွတ်လပ်မှုနဲ့ မီဒီယာထိန်းချုပ်ပိတ်ပင်မှုအကြား၊ တရားဥပဒေစံ(နီတိဓမ္မ)နဲ့ မတရားမှု(အယုတ္တိဓမ္မ)အကြား၊ ကောင်းမှုနဲ့ မကောင်းမှုအကြား– အဲဒါတွေအကြားမှာ ကြားနေမလုပ်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ် ရှင်းရှင်းကြီးပဲဖြစ်တယ်။

ဆူရဖုန်းဂျန်ဖှန်ဖေ့တ် မတိချွန်နေ့စဉ်သတင်းစာ
(အတွေးဘူတာ အမှတ် ၁၂) ၂၊ ၉၊ ၀၆

ညောင်နှစ်ပင်၊ တိုင်းရင်းသားအရေး၊
ပျဉ်းမနား၊ ဗူးယစ်ဆေးဝါး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေး

“နအဖရဲ့ အခြေခံဥပဒေဆက်ရေးဖို့ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံကို အောက်တိုဘာမှာပြန်စရင် ဗဟိုအစိုးရနဲ့ပြည်နယ်တွေအကြား အာဏာခွဲဝေမှုကိစ္စမှာ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ တောင်းဆိုထားတာ အဓိကအချက် ၇ ချက်ရှိတယ်။ အဲဒီ အချက်တွေထဲမှာ ဥပဒေပြုခွင့်တွေလည်းပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုဗဟိုမှာ ဥပဒေပြုနိုင်တဲ့ပြဋ္ဌာန်းချက်ရှိသလို ပြည်နယ်တွေမှာလည်းဥပဒေပြုခွင့်တောင်းခံထားပါတယ်။ အဲဒါကို နအဖက လိုက်လျောပေးတာမရှိပါဘူး။ ကြွင်းကျန်တဲ့ ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာနဲ့ပါတ်သက်တာလဲပြည်ထောင်စုဗဟိုကပဲ အပြည့်အဝယူထားတဲ့ အနေအထားမျိုးတွေ့ရပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ပြည်နယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာက မရှိသလောက်ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ပြန်စမဲ့ညီလာခံကနေတိုင်းရင်းသားတွေအတွက် တကယ်တမ်းနှစ်နှစ်ကာကာ သဘောတူနိုင်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်မျိုးရဘို့ အလားအလာ အရမ်းနည်းသွားတယ်။”

“နအဖရဲ့ ပျဉ်းမနားနေပြည်တော်ပြောင်းရွှေ့ရတဲ့အကြောင်းပြချက်မှာ မြို့တော်ပြောင်းရွှေ့လိုက်တဲ့အတွက် ပြဿနာတွေ ဖြေရှင်းနိုင်မလား ဆိုတာဆက်စောင့်ကြည့်ရပါမယ်။လက်တွေ့ အနေအထားကိုကြည့်ရင် ပြဿနာတွေဖြေရှင်းဘို့ရည်ရွယ်ချက်ရှိပေမဲ့ တကယ်တမ်းလက်တွေ့မှာဘယ်လိုအကောင်အထည်ဖော်မလဲ? အဲဒါက ပိုအရေးကြီးပါတယ်။

ဥပမာ–ဘိန်းပြဿနာကို အလေးအနက်ထားတယ်ဆိုရင် ရန်ကုန်က နေဖြေရှင်းလို့မရနိုင်ဘူးလား၊ ဘာအခက်အခဲတွေ ရှိနေလို့လဲ? အဲဒါတွေသေချာရှင်းပြဖို့လိုလိမ့်မယ်။ နောက်တစ်ခု သူတို့ပြောနိုင်တာက တော့ နယ်စပ်နဲ့ပိုနီးတဲ့အတွက် နယ်စပ်ဒေသဘိန်းစိုက်ပျိုးတဲ့နေရာတွေကို ပိုပြီးထိန်းချုပ်လာနိုင်မယ်လို့ သူတို့စဉ်းစားကောင်း စဉ်းစားနိုင်ပါတယ်။

အဓိကပြဿနာက ဗမာစစ်တပ်မှာလျှို့ဝှက်စစ်တပ်ဘတ်ဂျက်ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီပိုက်ဆံတွေဘယ်ကရသလဲဆိုတာ ဘယ်သူမှအတိအကျမသိပါဘူး။ အားလုံးကဖြစ်နိုင်ချေရှိတဲ့ စဉ်းစားချက်ရှိကြတာက ဘိန်းကနေရထားတဲ့အခွန်ငွေတွေနဲ့ လျှို့ဝှက်ဘတ်ဂျက်ထဲထည့်သုံးထားတယ်လို့ အတော်များများသံသယရှိထားကြပါတယ်။ အဲလိုမျိုးဖြစ်နေသရွေ့ကတော့ ဘယ်ကိုဘဲရွှေ့ပြောင်းပြောင်း ပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင်ပါဘူး။”

“နအဖက အလုပ်သမားပြဿနာကို ဖြေရှင်းလိုတယ်ဆိုရင် ဒီကနေ့ တိုင်းပြည်စီးပွားရေးကျဆင်းနေချိန်မှာအမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀ ကျော်အကုန်အကျခံပြီး မြို့တော်သစ်ကိုဆက်လက်တည်ဆောက် စရာမလိုပါဘူး။တိုင်းပြည်စီးပွားရေး ပြန်လည်ဦးမော့လာမဲ့ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းနဲ့ လူသားအရင်းအမြစ်မြှုပ်နှံမှုဖြစ်တဲ့ ပညာရေးလုပ်ငန်းတွေမှာ ဒီငွေတွေကိုအသုံးချသင့်ပါတယ်။”

ကိုဝင်းမင်း (မြန်မာ့အရေး လေ့လာသူ)
DVB (16-8-06)

ညောင်နှစ်ပင် အမျိုးသားညီလာခံ

ကိုဝင်းမင်း

ကလေးစစ်သားရှိမရှိ သိလိုက လွိုင်တိုင်းလျဲန်းသို့ သွားလေ့လာရန် SSA-S ဖိတ်ခေါ်

စက်တင်ဘာ ၁ ရက်၊ ၂၀၀၆။

လူ့အခွင့်အရေးပညာပေးရေးအဖွဲ့ (မြန်မာနိုင်ငံ) မှ ကလေးစစ်သား ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ သုတေသနပြုနေသူ(SACSUCS)အဖွဲ့ဝင် ဦးဗညားက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကလေးစစ်သား ဦးရေ ၇၀၀၀၀ ခန့်ရှိပြီး၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများတွင်လည်း ကလေး စစ်သား ၄၀၀၀ ခန့် အသုံးပြုမှုများရှိနေကြောင်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

အရှေ့တောင်အာရှ ကလေးစစ်သားအသုံးပြုမှုရပ်စဲရေး ယာယီညွန့် ပေါင်းအဖွဲ့ (SACSUCS) ခေါ် NGO အဖွဲ့က KNU, KNPP အဖွဲ့ အစည်း တို့နှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ရာ ၎င်းနှစ်ဖွဲ့တွင် ကလေးစစ်သား ဦးရေ ၅၀ ခန့်ရှိကြောင်းသိရသည်။

အဆိုပါကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ SSA-S ပြောခွင့်ရ ဒေါ်နန်းခေးဆဲန် က ***"SSA-S မှာ ကလေးစစ်သား ရှိမရှိဆိုတာသိချင်ရင် SSA-S ဌာနချုပ် လွိုင်တိုင်းလျဲန်းကို ကိုယ်တိုင်လာရောက်လေ့လာဖို့ မည်သည့်အဖွဲ့ အစည်းကိုမဆိုဖိတ်ခေါ်ပါတယ်"***ဟု ရှင်းလင်းဖြေကြားခဲ့သည်။

လွိုင်တိုင်းလျဲန်းတွင် ကျောင်းဆရာမ လုပ်ခဲ့ဖူးသည့်အမည်မဖော်လို သူတစ်ဦးကလည်း –*"လွိုင်တိုင်းလျဲန်းမှာဖွင့်ထားတဲ့ အမျိုးသား ကျောင်းမှာ အသက် ၂၀ ဝန်းကျင်ကျောင်းသားတချို့ စစ်သားလုပ်ချင် လို့လူကြီးတွေဆီ စာတင်တောင်းဆိုတာကို လူကြီးတွေက ခွင့်မပြုခဲ့ ပါဘူး။ ပညာကိုသာ ဆက်လက်သင်ယူကြပါလို့ ကျောင်းမှာ လာပြော တာကိုကြုံတွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်"* ဟု ဆိုသည်။

SSA-S တပ်သားများ

၂၂–၈–၀၆ ရက်နေ့ နအဖ နေပြည်တော်ရှိ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန တွင်ကျင်းပသော "အရွယ်မရောက်သေးသူကလေးစစ်သားများအား စစ်မှုထမ်းခြင်းမှကာကွယ် တားဆီးထိန်းသိမ်းရေး ကော်မတီ"ပဋ္ဌမ မြောက်အစည်းအဝေး၌ နအဖ အတွင်းရေးမှူး (၁) ဒု–ဗခက သိန်းစိန် က မြန်မာစစ်တပ်တွင်ကလေးစစ်သားဦးရေနည်းကြောင်းပြောဆိုခဲ့ ချက်အပေါ် Southeast Asia Coalition to Stop the Use of Child Soldiers (SACSUCS) အဖွဲ့ဝင်ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိ ရိုင်းယန်း ဆေဗာ ရီယိုက လက်မခံနိုင်ကြောင်း၊ ထိုအတိုင်းဟုတ်မှန်ပါက (SAC-SUCS) ကဲ့သို့သော NGO အဖွဲ့အစည်းများအားသွားရောက်ကြည့်ရှု လေ့လာ ခွင့်ပေးသင့်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ❑

SSA-S ခွဲထွက် ဒု–ဗမက မိန်းစင့် ဘယ်လဲ ?

ဩဂုတ် ၃၀ ရက်၊ ၂၀၀၆။

ယခုအချိန်ထိ မတင်မကျအနေအထားတွင်ရှိနေသေးသော ဒု–ဗမက မိန်းစင့်နှင့်အဖွဲ့အား SSA-S သို့ပြန်လာမည်ဆိုပါက ဩဂုတ်လကုန် အထိသာလက်ခံကြိုဆိုမည်ဖြစ်ပြီး ထိုထက်ကျော်လွန်ပါက တစ်မျိုး စီစဉ်သင့်က စီစဉ်ရလိမ့်မည်ဟု SSA-S ဌာနချုပ် လွိုင်တိုင်းလျဲန်း မှ တာဝန်ရှိသူကဆိုသည်။

"နအဖ ဥပဒေဘောင်"အတွင်းသို့ဝင်ပြီး ပြန်လည်တောခိုခဲ့သော SSA-S ခွဲထွက် ဒု–ဗမက မိန်းစင့် တပ်မဟာ ၇၅၈ အဖွဲ့သည် ဩဂုတ်လ အစောပိုင်းမှစ၍ သုံး–လေး ဖွဲ့ကွဲလျက် ရှိသည်။ ပြီးခဲ့သော ၄–၈–၀၆ ရက်နေ့က လဲချားအခြေစိုက် ခမရ ၆၄ သို့ ခေါ်ဆောင်သွား ခြင်းခံရသော ဗကထွန်းကျော်နှင့်အဖွဲ့ဝင်လည်း နအဖ စစ်ကြောင်း နှင့်အတူလှုပ်ရှားနေပြီး၊ ဒု–ဗမက မိန်းစင့် ဦးဆောင်သော တပ်မဟာ ၇၅၈ အဖွဲ့ဝင် ၁၅၀ ခန့်လည်း SSA-S ထံသို့ပူးပေါင်းခဲ့သည် ။ ဗမက– မိန်းစင့် ပါဝင်သောအင်အား ၁၀၀ခန့်မှာ မိုင်းကိုင်မြို့နယ်တောတွင်း တနေရာတွင် ယနေ့တိုင်ခိုအောင်းလျက်ရှိသည်။

နအဖ မှ ဗမ–စိုင်းထွယ့်အား ဩဂုတ်လ လယ်ပိုင်းက ဒု–ဗမက မိန်းစင့် (အင်အား ၇၀–၈၀ ခန့်)နှင့် ဆက်သွယ်ခိုင်း၍ *"တိုင်းမှူး ဗမခ– သောင်းအေးက ယခင်သဘောတူညီချက် (၅)ချက်ဖြစ်သော ၁) မူးယစ် ဆေးဝါးပူးပေါင်းနှိမ်နင်းရေး၊ ၂) တိုင်းပြည်နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီး သူများအား ချေမှုန်းရေး၊ ၃) ပြည်ပရန်ကာကွယ်ရေး၊ ၄) နယ်မြေဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ၅) မိမိကိုယ်ကိုကာကွယ်ရန် လက်နက်ပြန်လည်ကိုင်ဆောင် ရေး စသည့်အချက်အားလုံးဖြစ်စေရမည့်အပြင် မည်သည့်အပြစ် ဒဏ်မှပေးမည်မဟုတ်ကြောင်း"* ဆိုသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ဒု–ဗမက မိန်းစင့်၏တပည့်ဖြစ်သူနှင့်သာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အပစ်ရပ် SSA တစ်ဖွဲ့တည်း WFP ၏ကူညီမှုကိုမရရှိ

ဩဂုတ် ၂၄ ရက်၊ ၂၀၀၆။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဘိန်းစိုက်ပျိုးခြင်းမရှိတော့သည့် အပစ်ရပ်နှင့်ငြိမ်းချမ်းရေးယူထားသောအဖွဲ့များအား ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာဖွံ့ဖြိုးမှုအစီအစဉ် WFP အဖွဲ့မှ ၃ နှစ် ဆက်တိုက်ကူညီမှုများ ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ကိုးကန့် အထူးဒေသ (၁)၊ ○အထူးဒေသ (၂) ၊ ကချင် အထူးဒေသ (၅) ၊ ပအိုဝ်း အထူးဒေသ (၆) နှင့် ပလောင် အထူးဒေသ (၇) စသည့် အဖွဲ့အစည်းများအား ၂၀၀၇ နှစ်ဦးပိုင်းမှ စတင်ကူညီမည့်အစီအစဉ်ကို ၂၀၀၉ နှစ်ကုန်သည်အထိ လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ် ထည့်သွင်းခဲ့သော အထူးဒေသ (၃) SSA အဖွဲ့အား WFP အဖွဲ့မှ ကူညီလိုသော်လည်း နအဖ၏ ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှုကြောင့် ကူညီခွင့်မရရှိခဲ့ပေ။ သို့သော် စိုင်းလင်းဦးဆောင်သော မိုင်းလားအထူး ဒေသ (၄) အဖွဲ့သည် ၁၉၉၇ ကတည်းက UN ၏ကူညီမှုမပါပဲ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့သည်။

WFP အဖွဲ့သည် ၂၀၀၃ ခုနှစ်မှ ကိုးကန့်အဖွဲ့အား ကူညီမှုများ စတင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၄–၂၀၀၅ ခုနှစ်မှစ၍ ○ နယ်များအား ကူညီခဲ့ပြီး၊ ထိုမှတဆင့် တဖြည်းဖြည်းတိုး၍ မူးယစ်ကင်းဇုံနယ်မြေအဖွဲ့များထံ ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ရာ ယခုအချိန်ထိဖြစ်သည်။

○ ၏လက်ကျန်ဘိန်း ၄၉၆ ကီလိုဂရမ် အား ၁၀–၉–၀၆ ရက်နေ့တွင် မိုင်းပြင်းနယ်ထဲတွင် နအဖမှ ဖမ်းဆီးမိခဲ့သ လို၊ ၂၆–၃–၀၆ ရက်နေ့တွင် နအဖမှ နယ်စပ်ဒေသ သစ်နှင့်သတ္တုတင်သွင်းမှုကိုပိတ်ပင်ခဲ့သည့် အတွက် အဖွဲ့တွင်းကြုံတွေ့နေရသော စီးပွားရေး အကျပ် အတည်းများ ပြေလည်စေရန် ၄–၇–၀၆ ရက်နေ့ ပန်ဆန်း၌ကျင်းပသော ○ ထိပ်သီးခေါင်းဆောင်များ အစည်းအဝေးပွဲ၌ စီးပွားရေးဆိုင်ရာတာဝန်ကို ဝေရှောင်ကန်းအားပေးအပ်ခဲ့သည်။

၎င်းအပေါ် ○ ပြည်သူများသည် ဘိန်းကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်လိုကြသော်လည်း နအဖ၏လုပ်ဆောင်မှုများသည် ○ ပြည်သူကို မူးယစ်ရာဇာလက်ထဲသို့ ဝကွက်ထိုးအပ်လိုက်သလိုဖြစ်စေခဲ့သည်ဟု သျှမ်းဒီမိုကရက်တစ် ဥက္ကဌ စဝ်ဆိုင်စစ် ကသုံးသပ်သည်။ ❑

၁၉၉၇ နှစ်လယ်ပိုင်းလောက်က ရှမ်းပြည်အလယ်ပိုင်းတနေရာတွင် ဗိုလ်မှူးကြီးရှက်ဆစ်နှင့် ဒုဗမက–မိန်းစင့် အတူလှုပ်ရှားခဲ့စဉ်က

နအဖမှ တပ်မဟာ ၇၅၈ ခွဲထွက် (ဒုဗမက–မိန်းစင့်၏ တပည့်ဟောင်း) ဗမ–စိုင်းထွယ့် ကိုတည်ကြက်အဖြစ်အသုံးချ၍ ဒုဗမက–မိန်းစင့် အား စည်းရုံးခိုင်းခြင်းမှာလည်း မအောင်မြင်သည့်ပြင် စိုင်းထွယ့်၏အဖွဲ့ဝင်များလည်း လက်နက်ထားခဲ့ပြီးကြိုကြားကြိုကြားကိုယ်လွတ်ရုန်းထွက်ပြေးလျက်ရှိသည်။

ဒု ဗမက–မိန်းစင့် အနေနှင့် နအဖ ကတစ်ဖက်၊ SSA-S ကတစ်ဖက်၊ ဒေသခံရဟန်းသံဃာနှင့် ပြည်သူတို့ကတစ်ဖက်၊ ဇနီးသားသမီးနှင့် မိဘဆွေမျိုးများကတစ်ဖက်၊ လေးဖက်လေးတန်၏စည်းရုံးမှုကိုခံနေရ၍ အကျပ်ရိုက်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအနေနှင့် တစ်ဖက်တစ်မျိုး စည်းရုံးပြောဆိုမှုအပေါ် စိတ်ဒွိဟဖြစ်ကာ ကြံရာမရ ဖြစ်နေလိမ့်မည်ဟုထင်ကြောင်း၊ အခြားတစ်ဖက်တွင် ဒု ဗမက–မိန်းစင့်သည် မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍ စိတ်ကြီးဝင် ဈေးကိုင်ခြင်းပင်လော? ဟုသုံးသပ်သူများလည်းရှိသည်။ ❑

၃၅ နှစ်မြောက် သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ SSPP

ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ်။

၁၆-၈-၂၀၀၆ ရက်နေ့တွင် ၃၅နှစ်မြောက်သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ SSPP မွေးနေ့ကို မူဆယ်ခရိုင် မန်ဟျိုးမြို့နယ်ခွဲ ကောက်ကွတ်ရွာတွင် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်မြောက်ပိုင်း အပစ်ရပ် SSA-Nတာဝန်ခံ အရာရှိများက ဦးဆောင်၍ကျင်းပခဲ့သော ထိုအခမ်းအနားကို နံနက် ၉း၀၀ နာရီတွင်စတင်ကာ ရွှေလီလွင်ပြင်ဒေသခံအရာရှိ စဝ်ခွန်နွံ၊ စဝ်မောဝ်အောင်၊ စဝ်ခမ်းဆွဲ့တို့က သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ SSPP ပေါ်ပေါက်လာပုံအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိန့်ခွန်းများပြောကြားသွားကြောင်း၊အခမ်းအနားသို့ SSAတပ်ဖွဲ့နှင့် ပြည်သူအင်အား ၂၀၀ ခန့်တက်ရောက်ကြကြောင်း သိရသည်။

၃၅ နှစ်မြောက် သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ SSPP အထိမ်းအမှတ်နေ့တွင် သျှမ်းပြည်တပ်မတော် အပစ်ရပ်မြောက်ပိုင်း SSA-N ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်-လွိုင်မောဝ်မှ(က)သျှမ်းပြည်တပ်မတော်ကို ခိုင်မာစွာတည်ဆောက်ရေး၊ (ခ)သျှမ်းပြည်တပ်မတော်နှင့် ပြည်သူလူထု တစ်စိတ်တစ်ဝမ်းတည်းဖြစ်ရေး၊ (ဂ)သျှမ်းပြည်တပ်မတော် တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ဟူသောရပ်တည်ချက်ကိုအခြေခံ၍ SSA မှအကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်ကြိုးပမ်းသွားခြင်းဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်ပန်းတိုင်သို့ အမြန်ဆုံးရောက်ရှိသွားနိုင်မည် ဟုပါရှိသည့် သဝဏ်လွှာပေးပို့ခဲ့သည်။

လွန်ခဲ့သော ၃၅ နှစ် ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့၌ ထိုစဉ်က SSA ခေါင်းဆောင်များက သျှမ်းပြည်အမျိုးသားရေး လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်ချက်များ အထွဋ်အထိပ်သို့ရောက်ရှိစေရန်နှင့် သျှမ်းပြည်တွင်းလက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များ ပေါင်းစည်းသင့်မြတ်စေရန်အလို့ငှာ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသဖြင့် သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ SSPP ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုစဉ်က ရဟန်းသံဃာများ၊ ပြည်သူလူထုနှင့် သျှမ်းပြည်တပ်မတော်တို့၏ပံ့ပိုးကူညီမှုကြောင့် ပါတီတွင်းနိုင်ငံရေး ဦးမော့လာနိုင်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးဆင်နွဲရင်း ယနေ့ သျှမ်းပြည်တပ်မတော်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ထိဖြစ်သည်။

လက်ရှိ နိုင်ငံရေးအရ သျှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ SSPP သည် တရားဝင်မရပ်တည်နိုင်သော်လည်း ပါတီ၏ရည်မှန်းချက်များနှင့်လုပ်ငန်းလမ်းစဉ်များအတိုင်း မိမိတို့ SSA မှအကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်သွားရန်လိုအပ်ကြောင်းနှင့် ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ အမြန်ဆုံးရောက်ရှိစေရန် သွေးစည်းခိုင်မာစွာ ဆက်လက်ကြိုးပမ်း သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ထုန့်မောဝ် (ခေါ်) ရွှေလီလွင်ပြင် SSA-N အရာရှိများကအခမ်းအနား၌ မှာကြားသွားကြသည် ဟုဆိုသည်။ ❑

အလုပ်သမားမှတ်ပုံတင်ကဒ် လုပ်ပေးမည်ဆိုကာ ငွေလိမ်

ဩဂုတ် ၂၁ ရက်၊ ၂၀၀၆ ။

ထိုင်းတစ်ဦးက သျှမ်းလူမျိုးများအား အလုပ်သမားမှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြုလုပ်ပေးမည်ဟုဆိုပြီး ငွေများလိမ်ယူသွားခဲ့သဖြင့် မည်သူ့ကိုတိုင်ကြားရမည်မသိကြောင်း ချင်းမိုင်ရောက်သျှမ်းတစ်ဦးကဆိုသည်။

ပြီးခဲ့သော ဇူလိုင်လလယ်ပိုင်းမှစ၍ ထိုင်းလူမျိုးဖြစ်သူနိုင်းဆုမ်ဆတ်ခါ့ခိုင် အသက် ၅၁ နှစ်သည် အလုပ်သမား မှတ်ပုံတင်ကဒ်ရှိ သောသျှမ်းပွဲစားများနှင့်ဆက်သွယ်၍ ချင်းမိုင်မြို့နယ်အတွင်းရှိ အလုပ်သမား မှတ်ပုံတင်ကဒ် မရှိသေးသူများအား အလုပ်သမားမှတ်ပုံတင်ကဒ် ရရှိအောင်လုပ်ဆောင်ပေးမည်ဟုဆိုကာ တစ်ဦးလျှင်အနည်းဆုံး ဘတ် ၃၀၀၀ စီကောက်ကာ အလုပ်သမား ၆၀ ဦး၏ ငွေများလိမ်လည်သွားသည်။

အလိမ်ခံရသူအများစုမှာ သျှမ်းလူမျိုးများဖြစ်ကြပြီး ချင်းမိုင်မြို့နယ်တွင်းရှိ ဆန်ဆိုင်း၊ လွိုင်ဆကိတ်နှင့် ဟန်ဒုန်းတို့တွင် လာရောက်လုပ်ကိုင်နေသူများဖြစ်သည်။

အဆိုပါ နိုင်းဆုမ်ဆတ်ခါ့ခိုင်ဆိုသူသည်လက်မှတ်လုပ်လိုသူများယုံကြည်စေရန် ၎င်း၏ထိုင်းနိုင်ငံသားမှတ်ပုံတင်နှင့် အိမ်ထောင်စုဇယားမိတ္တူကိုပါ မိတ္တူများကူးပေးခဲ့ပြီး၊ အချို့အလုပ်သမားမှတ်ပုံတင်ကဒ် အမြန်ရရှိလိုသူများဆိုလျှင် ဘတ် ၅၀၀၀ ထိ ကောက်ခံခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းက ကြားပွဲစားများအား တစ်ဦးလျှင် ဘတ် ၅၀၀ နှုန်း ခွဲဝေပေးသည်ဟုဆိုသည်။

လက်မှတ်မဲ့အလုပ်သမားများက ထိုင်းရဲများ၏ဖမ်းဆီးမှုကိုကြောက်ကြ၍ ထိုသို့ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ အလုပ်သမားမှတ်ပုံတင်ကဒ် သက်တမ်းမှာ ဇွန်လကတည်းကကုန်ဆုံးသည်ကို အချို့ကသိသော်လည်း လူလိမ်တို့ကအရာရှိများနှင့်အဆက်အသွယ်ရှိသည်ဟုဆိုသောကြောင့် ၎င်းတို့ကိုယုံကြည်မိရာမှ လိမ်လည်သွားခြင်းကိုခံခဲ့ရကြောင်း ညည်းတွားနေကြသည်။

ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းအပေါ် အလုပ်သမားမှတ်ပုံတင်ကဒ်ပြားမရှိသည့်အတွက် မည်သည့်နေရာကိုမှမတိုင်ကြားဝံ့ကြောင်းနှင့် မည်သူ့ထံ အကူအညီတောင်းရမှန်းလည်းမသိကြောင်း မြည်တွန်တောက်တီးနေကြသည်။ ❑

စစ်တပ်ရာဘာစိုက်ခင်းအတွက်သိန္နီဒေသခံများ လယ်မြေသိမ်းခံရ

၂၀၀၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့ နံနက်(၇) နာရီအချိန်မှစ၍ လေးမြို့တွင် အိမ်သုံးပရိဘောဂ ဆိုင်ဖွင့်ထားသော လူကုန်တန်အသိုင်းအဝိုင်းမှ ကျော်ကျော်နှင့်မနန်းတီ ဆိုသူဇနီးမောင်နှံသည် သိန္နီအခြေစိုက် စကခ(၁၆)မှ ဗိုလ်မှူးကိုကိုကြီးထံ တိတ်တဆိတ် သွားရောက်တွေ့ဆုံကာ နောင်အွန်ရွာတောင်ဘက်အရပ် (နမ့်ပန်ချောင်း အရှေ့ဘက်၊ သိန္နီမြို့၏ တောင်ဘက်)သို့၎င်းတို့အတူထွက်ခွါသွားကြကြောင်း သျှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းသတင်းရပ်ကွက်၏ သတင်းပေးပို့ချက်အရ သိရသည်။

ထို့နောက် ဝမ်တိုင်ယက်ရပ်ကွက်သူကြီးအားခေါ်ဆောင်ကာ သိန္နီမြို့ အနီးတဝိုက်မြေယာများကိုသွားရောက်ကြည့်ရှုပြီး စစ်တပ်အတွက် ရာဘာစိုက်ခင်းလုပ်ရန် ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူ နောင်အွန်(ကောင်းဟော်) ရွာသားများ ထွန်ယက်လုပ်ကိုင်စားနေသော မြေနေရာကောင်း (၁၀၀) ဧက ခန့်ကို အမိန့်အာဏာဖြင့်သိမ်းယူလိုက်သည်။

ယင်းကိစ္စနှင့်ပါတ်သက်ပြီး ကျော်ကျော်တို့ ဇနီးမောင်နှံသည် ရာဘာစိုက်ခင်းဖေါ်ထုတ်ရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေစိုက်ထုတ်မည် ဟုဆိုသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်စိုးမောင် ၏အမိန့်ဖြင့်စကခ(၁၆) ဗမ ကိုကိုကြီးအား ရာဘာစိုက်ခင်းအတွက် မြေနေရာအမြန်ရှာပေးရန် ယခုကဲ့သို့ ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ပြန်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းမြေယာမသိမ်းယူခင်က ဤသတင်းကို သိန္နီပြည်သူများအကြား မပေါက်ကြားစေရန်ပိတ်ပင်ထားခဲ့သေးသည်။ ❏

မိုင်းဖြတ်စစ်တပ်မှ အရပ်သားပေါ်တာ ဆွဲနေဆဲ

တပ်ရင်းမှူး မြင့်ဇော် ဦးဆောင်သော မိုင်းဖြတ်အခြေစိုက် ခမရ-၇၀၇ တပ်ရင်းသည် မိုင်းဖြတ်မြို့နယ်တွင်းရှိ တာဈောက်ကျေးရွာ အုပ်စုမှ တာဈောက်ရွာ၊ ဆုပ်းလောဝ်ရွာ၊ ဝမ်ဝိန်းရွာ၊ ဝမ်တောဝ်းဖူး၊ ဝမ်ပန်တောင်း၊ ဝမ်ဆိုင်းလိန်၊ ဝမ်နမ်၊ ဝမ်ဟန်းပုံ နှင့်ဝမ်လွယ်တောင်းအစရှိသောရွာများကို တရွာလျှင် (၅-၆)ယောက် ၎င်းတို့၏ စားနပ်ရိက္ခာ လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက် နှင့် အခြားသောဝန်စည်စလယ်များ သယ်ဆောင်ရန် နှင့် မိုင်းကိုင်၊ မိုင်းငွမ်း၊ လန်းဆတ်၊ မိုင်းတင်း တစ်လျှောက်မှမိုင်းယောင်းမြို့နယ်အထိနယ်မြေရှင်းလင်းရေးလုပ်စဉ်လမ်းပြအဖြစ် စစ်ကြောင်းထွက်လေရာတိုင်း အမြဲဆင့်ခေါ်ခိုင်းစေလေ့ရှိပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ပေါ်တာချောထမ်းအလုပ်ကို ရွာတစ်ရွာလျှင် တလ (၂) ကြိမ်ထက်မနည်း အလှည့်ကျတာဝန်ယူနေရပြီး အချို့လများတွင် သုံး-လေးကြိမ် အထိလိုက်ရသည့်အခါများလည်းရှိပါသည်။ စစ်ကြောင်းနှင့်လိုက်ရသော အထမ်းသမားပေါ်တာများမှာ ပစ္စည်းများ လေးလံသဖြင့် လမ်းအမြန်မလျှောက်နိုင်ပါက စစ်သားများ၏ လူမဆန်စွာဆက်ဆံမှု၊ ဆူပူကြိမ်းမောင်းအော်ငေါက်ရုံမက တခါတရံလမ်းမလျှောက်နိုင်ပဲ မြေပေါ်လဲကျသွားသည်အထိ ခြေထောက်နှင့် ကန်ကြောက်ခြင်းကိုပါခံကြရသည်ဟု နယ်စပ်သို့ရောက်လာသော အထမ်းသမားတဦးထံမှသိရပါသည်။ ❏

ကွန်ဟိန်းမြို့နယ်တွင်း ရွာသူကြီးများ ချုပ်နှောင်ခံရခြင်း နှင့် အချို့ပျောက်ဆုံးနေခြင်း

သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း ကွန်ဟိန်းမြို့အခြေချ စစ်ဗျူဟာ- ဗျူဟာမှူး ဗိုလ်မှူးကြီးဝင်းဆွေ၏ညွှန်ကြားချက်အရကွန်ဟိန်း အခြေစိုက်တပ်ရင်း ခမရ ၅၂၄ အင်အား ၃၀ ခန့်သည် ကွန်ဟိန်း အရှေ့ဘက်၊ နမ့်ပန်ချောင်းအရှေ့ခြမ်းရှိကျေးရွာများသို့သွားကာရွာသူကြီးများကိုဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားကြောင်း ရွာသားတဦးမှပြောပြပါသည်။

အကြောင်းမှာအဆိုပါရွာသူကြီး ၃ ဦးသည် သျှမ်းသူပုန်စစ်တပ်ထံ သတင်းပေးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာများထောက်ပံ့ပေးနေခြင်းများကြောင့် ဟုစွပ်စွဲကာ ရိုက်နှက်စစ်ဆေးမေးမြန်းပြီးကွန်ဟိန်းမြို့တွင်ယခုချိန်ထိ ချုပ်နှောင်ထားဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းတို့မှာဝမ်ပန်ရွာသူကြီးလုံးတင်အောင်၊ ဝိန်းနန်းရွာသူကြီး လုံးဝိဇေယျနှင့် ဝမ်ကော်အခါရွာသူကြီး လုံးပေါ်တို့ အားလုံး အသက်(၅၀-၆၀)ပတ်ဝန်းကျင်အရွယ်များ ဖြစ်ကြသည်ဟုဆိုသည်။

၎င်းအပြင် အခြားရွာမှ ရွာသူကြီးတစ်ဦးနှင့်စာရေးတစ်ဦး ထပ်မံဖမ်းဆီးခံရပြီး မြို့ပေါ်အချုပ်ခန်းသို့လည်းမရောက်၊ မည်သည့်နေရာ၌ ချုပ်နှောင်ထားကြောင်းမသိရပဲပျောက်ဆုံးနေသဖြင့်၎င်းတို့(၂)ဦးမှာ အသတ်ခံရဖွယ်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ အသက်ရှင်ရန် မျှော်လင့်ချက် မရှိတော့ကြောင်းအနီးအနားတဝိုက်မှရွာသားများကောက်ချက်ချပြောဆိုနေကြသည်ဟုဆိုသည်။ ပျောက်ဆုံးနေသောထိုရွာသား(၂)ဦးမှာ ကွန်ဟိန်းမြို့နယ်တွင်းရှိကျေးရွာအုပ်စုမှ ပါလောဝ်ရွာသူကြီး လုံးမေထာနှင့် နမ့်ခမ်းရွာစာရေး လုံးပညာတို့ဖြစ်သည်။

အခင်းမဖြစ်ပွါးမီ လွန်ခဲ့သောဩဂုတ်လ (၇-၈) ရက်နေ့ကအသက်(၃၅)နှစ်ကျော်ရှိ စစ်ယူနီဖောင်းဝတ် စိုင်းမင်ကိယ ဆိုသူလူတစ်ဦးကို လက်လုပ်တစ်လုံးပြူးဗျောက်တိုတစ်လက် နှင့်အတူဖမ်းဆီးမိ၍၊ နအဖစစ်တပ်က ၎င်းအားသတင်းယူသူ၊ဆက်ကြေးနှင့်ရိက္ခာတောင်းရမ်းကောက်ခံသူသျှမ်းသူပုန်အဖြစ်စွပ်စွဲပြောဆိုပြီးဖမ်းဆီးသွားသည် ဆိုသောသတင်းထွက်ခဲ့သည်။ ဤအကြောင်းနှင့်ဆက်နွယ်ကာ ကွန်ဟိန်းမြို့နယ်တွင်းရှိကျေးရွာအုပ်စုများမှ ရွာသူကြီး(၃)ဦးဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံရခြင်း၊ အခြားသူကြီးတစ်ဦးနှင့်စာရေးတစ်ဦးတို့ပါပျောက်ဆုံးနေခြင်း စသောဖြစ်ရပ်များဆက်တိုက်ပေါ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀–၆–၀၆ ချမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တစ်ဦး နှင့် အင်တာဗျူး

မေး လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀–၂၀ နှစ်နဲ့စာရင် ကနေ့ချမ်းပြည်လူငယ်တွေရဲ့ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှု၊ တိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ဓါတ် ဘယ်လို ပြောင်းလဲတိုးတက်၊ဆုတ်ယုတ်လာတယ်လို့ မြင်ပါသလဲ?

ဖြေ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၅ နှစ်လောက်ကဆိုရင် ဒီမိုကရေစီအရေးပဲရှိခဲ့တာကိုး။ ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်း နိုင်ငံရေးပါတီတွေလွတ်လပ်စွာ တည်ထောင်လာကြတော့ ချမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားတွေလဲ သူ့လူမျိုးစုနဲ့သူလှုပ်ရှားလာကြတယ်။ ဒီကနေ့လိုမျက်စိပိတ်နားပိတ်ခံနေရချိန်မှာ အဖိနှိပ်ခံရလေ ကိုယ့်အမျိုးသားရေးအတွက် ပိုလှုပ်ရှားချင်လေဖြစ်လာတယ်။ လူငယ်တွေတဖြည်းဖြည်းကျစ်လစ်စွာ စုစည်းလာတယ်။ ရန်သူ့အုပ်ချုပ်မှုယန္တရားအောက်မှာ သိုသိုသိပ်သိပ်နဲ့နိုးကြားမှု ပိုရှိလာတယ်လို့ယူဆရတယ်။ ဒီမိုကရေစီအရေးနဲ့တိုင်းရင်းသားအရေး ဟာဒွန်တွဲနေတယ်ဆိုတာ သိလာကြပါတယ်။

မေး အထူးသဖြင့် မြို့နေပညာတတ်လူတန်းစားလူငယ်တွေထဲမှာပဲ ပြန့်နှံ့လာတယ်မှုတ်လား?

ဖြေ ကျေးလက်ဒေသတွေမှာလည်း နအဖရဲ့စစ်ရေးနှိပ်ကွပ်မှုတွေကြောင့် လူငယ်တွေထဲမှာနာကြည်းမှု ပိုရှိလာပါတယ်။

မေး ကျေးလက်ဒေသမှာ နိုင်ငံရေးအသိအမြင်နိုးကြားမှု ဆိုတာထက် ခေတ်ပညာတတ်လူငယ်တွေနည်းပါးတဲ့အတွက် လူမျိုးရေးစိတ်ဓါတ်ကပိုပြင်းထန်လာတယ်လို့ ပြောလို့မရဘူးလား?

ဖြေ မဆလခေတ်နဲ့စာရင် လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး ကဏ္ဍတွေမှာ အများကြီးဆုတ်ယုတ်နိမ့်ကျလာတော့ ကျေးလက်လူထုက ဘဝခံစားမှုကြောင့် ကိုယ့်အသိစိတ်ဓါတ်နဲ့ကိုယ်နိုးကြားလာတာ ခပ်များများရှိပါတယ်။ စစ်အုပ်စုအပေါ် နာကြည်းမုန်းတီးမှုပိုရှိလာသလို တဖက်ကလည်း သူတို့အင်မတန်အားကိုးခဲ့တဲ့ ဒေသခံတချို့လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေအပေါ် မှာလည်း ယုံကြည်မှုကင်းမဲ့လာတယ်။ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ တချို့နေရာတွေမှာတိုက်ပွဲဝင်တော်လှန်ရေးကာလတုန်းကထက် ပိုပြီးဒုက္ခရောက်ကြတယ်။ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်ဆိုပြီး အပစ်ရပ်ကြတဲ့အဖွဲ့တွေက လူထုကိုအလုပ်အကျွေးပြုဘို့ ပြောခဲ့ကြပေမယ့် အပစ်ရပ်ပြီးတဲ့နောက်ပိုင်း ဒေသတွင်းသယံဇာတတွေ ပြောင်သလင်းခါသွားတယ်။ လူထုတွေဘာမှ အကျိုးခံစားခွင့်မရှိဘူး။ သစ်တောတွေလည်းကုန်သလောက်ဖြစ်နေပြီ။

မေး ကနေ့လူငယ်တွေရဲ့နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုက အရင်ကနဲ့စာရင် ဘယ်လိုကွာခြားပါသလဲ?

ဖြေ အခုက အသိစိတ်ပိုရှိကြတယ်။ ပေါ်တင်လှုပ်ရှားမှုတော့မလုပ်ရဲကြဘူး။ စစ်အုပ်စုရဲ့ယန္တရား၊ ကြံ့ဖွံ့တို့၊ အမျိုးသမီးရေးရာတို့ကမျက်စိဒေါက်ထောက်ကြည့်နေကြတာကိုး။ တက္ကသိုလ်တွေမှာတော့ အသင်းအဖွဲ့တွေရှိနေလို့ တိုင်းရင်းသားလူငယ်တွေ ကိုယ့်အစုအဖွဲ့နဲ့ကိုယ်ခေါင်းချင်းရိုက်ဆွေးနွေးတာတွေ ရှိပါတယ်။ ကျေးလက်ဒေသတွေမှာတော့ အခွင့်အလမ်းရော၊ အခွင့်အရေးပါ ဘာမှမရှိတော့ခက်တယ်။ ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့တွေပေါ် မှာလည်း ယုံကြည်မှုတွေကင်းမဲ့လာတော့ စိတ်ဓါတ်ကျတာတွေရှိတာပေါ့။

မေး နိုင်ငံရေးလေ့လာမှုအတော်အသင့်ကောင်းတဲ့ အသက် ၃၀ ချမ်းပြည်မျိုးချစ်လူငယ်တစ်ဦးအနေနဲ့ ဘယ်တုန်း ကစပြီး၊ ဘယ်လိုအခြေခံတွေနဲ့ ဘာကြောင့်စိတ်ဓါတ်နိုးကြားလာရသလဲ?

ဖြေ ၈၈ အရေးအခင်းကစခဲ့တယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ရေဒီယိုသတင်းတွေအမြဲနားထောင်တော့ ကျောင်းသားတွေခံခဲ့ရတာတွေကိုအကုန်ကြားသိရတယ်။ လက်ကမ်းစာစောင်နဲ့နိုင်ငံရေး စာအုပ်တွေဖတ်ရတယ်။ အလယ်တန်းကျောင်းသားတစ်ယောက်အနေနဲ့ အစပိုင်းတော့ သူများလိုဒီမိုကရေစီအရေးပဲသိခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းတော့ အထက်ကျောင်းသားဘဝမှာ တိုင်းရင်းသားအရေးကိုသိလာတယ်။ ချမ်းပြည်မျိုးချစ်နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းကြီးတွေနဲ့ ထိတွေ့ခဲ့ရတော့ အနှစ် ၄၀ ကျော်ကြာပြည်တွင်းစစ်၊ ကျူးကျော်စစ်ကို ဒီမိုကရေစီအရေးတစ်ခုထဲနဲ့ဖြေရှင်းလို့မရဘူး၊ တိုင်းရင်းသားအရေးကိုပါ ဖြေရှင်းမှရမယ်ဆိုတာ ပိုပြီးသိမြင်လာတယ်။ ၁၉၉၃ လောက်မှာ ကျနော်တို့ စပြီးလှုပ်ရှားလာတယ်။ အဓိကဆက်စပ်ပေးတာက ဆရာတွေဖြစ်တဲ့ ရပလလူဟောင်းတွေပေါ့။ သူတို့နဲ့ထိတွေ့လာ ကတည်းက ဒီအတွေးအခေါ် တွေရလာတယ်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေထဲရောက်သွားတော့လည်း သူတို့ဘက်ကခံစားချက်ကိုလေ့လာကြည့်ပြန်တော့လွတ်လပ်တန်းတူညီမှုမရှိလို့တိုက်ပွဲဝင်လာကြတာဖြစ်တယ်။ ဒီမိုကရေစီအတွက်တိုက်ပွဲဝင်လာကြတာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် တိုင်းရင်းသားအရေးကို ပိုလုပ်ရမယ်၊ ဒီမိုကရေစီရလာလဲပဲ တိုင်းရင်း

သားအရေးကဆက်လုပ်ရမှာပဲ။ တိုင်းရင်းသား အရေးလုပ်ပြီး ဒီမိုကရေစီ အတွက် အထောက်အကူ မပြုလည်း မဖြစ်ပြန်ဘူး။နှစ်ခုလုံး တွဲလုပ်ရမယ်ဆိုတာသိလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျနော်တို့မိမိရရဆုပ်ကိုင် ရမှာက တိုင်းရင်းသားအရေးပါ။

မေး တချို့ဒီမိုကရေစီဘက်တော်သားတွေက တိုင်းရင်းသားအရေး လည်း တခါတည်းလုပ်နေတာပဲလို့ပြောတယ်မဟုတ်လား?

ဖြေ ပွင့်လင်းစွာပြောရရင်တော့ တချို့ဗမာဒီမိုကရေစီအုပ်စု အဖို့က ဒီမိုကရေစီအရေးပဲရှိတယ်။ တိုင်းရင်းသားအရေးမှ မရှိတာ၊ အပြောလောက်နဲ့မရဘူး၊ တကယ့်လက်တွေ့လုပ်ပြမှ ယုံနိုင်တယ်။ ၁၉၄၇ တုန်းကလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ **Gentleman's agreement** လုပ်လာပေမယ့်တကယ်ဖြစ်မလာဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်ကျဆုံးတာနဲ့တိုင်းရင်းသားအရေးတို့ဖက်ဒရယ်အရေးတို့ဆိုတာမှေးမှိန်ကွယ်ပျောက်ခဲ့တယ်။ ဒါတွေကိုသင်ခန်းစာယူရမယ်။ ဒီမိုကရေစီရပြီးရင်တောင်မှ တိုင်းရင်းသားတွေအတွက် နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်မရှိရင် ကျနော်တို့ ထပ်ပြီးတိုက်ပွဲဝင်ရမှာပဲ။

မေး သျှမ်းလူငယ်တွေ အခြားပြည်နယ်တိုင်းရင်းသားတွေလို နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုသိပ်မရှိတဲ့အပေါ် ဘယ်လိုတွဲခေါ်စည်းရုံး သိမ်းသွင်းရမယ်လို့ ထင်ပါသလဲ?

ဖြေ လက်ရှိလူငယ်ထုကိုကြည့်ရင် အားနည်းသယောင်ငြိမ်သက် နေတာတွေ့ရတယ်။ လှုံ့ဆော်ရမှာက ဒီမိုကရေစီအရေး တော်ပုံဟာ တိုင်းရင်းသားတွေမပါရင် အောင်မြင်မှာမှုတ်ဘူးဆိုတဲ့အချက်ကို ထောက်ပြဘို့ပါပဲ။ လူငယ်တွေကို နည်းနာအမျိုးမျိုးသုံးပြီး စည်းရုံးရမယ်။ ဝါရင့်နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းတွေနဲ့ ထိတွေ့မှုလုပ်ကြရမယ်။ လူကြီးချင်းထိတွေ့ချိတ်ဆက်မှုရှိရင် လူငယ်တွေလည်း အလိုလို ပါလာမှာပဲ။ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေ အသုံးပြုနိုင်ရမယ်။ ခေတ်ပေါ်နည်းပညာနဲ့ စိတ်ဓါတ်ရေးရာ သဘောတရားရေးရာတွေနဲ့ ပေါင်းစပ်ဘို့လိုပါတယ်။ ပြည်ပအသံလွှင့်ဌာနတွေ နားထောင်တဲ့အလေ့အကျင့် ရှိသင့်တယ်။ အတိုက်အခံတွေရဲ့တော်လှန်ရေးစာပေတွေ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဝေပေးရမယ်။ ကျေးလက်နဲ့မြို့ပြနီးစပ်မှုရှိအောင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်တယ်။

မေး ကနေ့အသက် ၂၀–၃၀ တိုင်းရင်းသားလူငယ်တွေ လက်မလွှတ်တမ်း မဖြစ်မနေဖတ်ရှု့လေ့လာဆည်းပူးသင့်တဲ့အဓိက နိုင်ငံရေးစာပေ ၃–၄ အုပ်က ဘာစာအုပ်တွေဖြစ်မယ်လို့ယူဆပါသလဲ?

ဖြေ တိုင်းရင်းသားအရေးနဲ့ပတ်သက်လို့ ၁၉၄၇ ကတည်းက တိမ်မြှုပ်ပျောက်ကွယ်နေတဲ့ နိုင်ငံရေးစာပေတွေပေ့ါ။ ကျနော်တို့လည်းကြိုးစားဖော်ထုတ်နေပါတယ်။ လက်ရှိဦးရွှေအုံးရေးတဲ့ စာအုပ်တွေလဲပါတာပေ့ါ။ **Personal** အနေနဲ့ရေးတာမဟုတ်ဘဲ သမိုင်းကို အခြေခံပြီးရေးခဲ့တယ်။ နောက်ပြီး ၁၉၆၁ တောင်ကြီးပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံကဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့ဖက်ဒရယ်ဟာခွဲထွက်ရေးဟုတ်မဟုတ်သိရမယ်။ ဖက်ဒရယ်ဆိုတာ သျှမ်းပြည်ကစတာ။ ခွဲထွက်ရေးလား ပြည်ထောင်စုအရေးလားဆိုတာ ကောင်းကောင်းနှောကျေထားသင့်တယ်။ပင်လုံညီလာခံမတိုင်မီကဖြစ်ခဲ့တဲ့ သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှန်တွေ၊ စစ်အုပ်စုက ပိတ်ပင်ထားတာတွေ၊ နောက်ပြီး ဦးထွန်းမြင့် တောင်ကြီးရေးခဲ့တဲ့ (သျှမ်းပြည်ဘယ်လဲ၊ ပြည်ထောင်စုတွင်းမှတန်းတူသောသျှမ်းပြည်၊ သျှမ်းပြည်၏နစ်နာချက်များ၊ ခွဲရေးတွဲရေးပြဿနာ) ဒါတွေကိုလေ့လာမှ သင်ခန်းစာတွေအားနည်းချက်တွေတွေ့ရမယ်။ ရပလ နဲ့ဖဆပလတို့ရဲ့ အားနည်းချက်တွေလည်းသိရမှာပေ့ါ။ နောက်ပြီး တတိယခေတ်ရေစီးကြောင်းနဲ့ သွားနေတဲ့မျက်မှောက်ကာလတိုးတက်မှုကဏ္ဍတွေလဲလေ့လာရမှာပါ။

မေး သျှမ်းပြည်ဟာ တစ်ပြည်ထောင်စနစ် ဖြစ်သင့်သလား? ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြစ်သင့်သလား?

ဖြေ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်မဖြစ်သင့်ဘူး ထင်တယ်။သျှမ်းပြည်တွင်းမှာနေထိုင်ကြတဲ့ ပအိုဝ်း၊ ပလောင်၊ ဝ ၊အင်းသား၊ လားဟူ၊ ခနု၊ အခါ၊ ကိုးကန့် တိုင်းရင်းသားအသီးသီးဟာ သူ့နယ်မြေနဲ့သူရှိခဲ့တာကိုး။ လူမျိုးတိုင်းကိုယ်တိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိရမှာပေ့ါ။ အဲ့ဒါကြောင့် ပြည်ထောင်စုစနစ်ပဲဖြစ်သင့်တယ်။

မေး သီးခြားသျှမ်းပြည်ဟာလည်းပဲ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖြစ်သင့်တယ်ဆိုတာကိုအမြင်မရှင်းလက်မခံချင်သေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အဖွဲ့အစည်းတွေကိုဘယ်လိုရှင်းလင်းနားချရမယ်လို့ ယူဆပါသလဲ?

ဖြေ လူမျိုးတိုင်းတရားမျှတမှု၊ လွတ်လပ်မှု၊ တန်းတူမှုရှိရမယ် ဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်ကို လေးစားအသိအမှတ်ပြုရပါမယ်။ ဘယ်လူမျိုးမှ အောက်ကျနောက်ကျမဖြစ်စေတဲ့ အာမခံချက်မျိုး ပေးနိုင်မှလူထုအခြေပြုလူ့အဖွဲ့အစည်းဖြစ်လာမယ်။ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ လူမျိုးရေးအမြင်နဲ့ လူမျိုးကြီးဝါဒနှစ်ခုစလုံးကို ဆန့်ကျင်ကာကွယ်ရမယ်။ မဟာဗမာစစ်အုပ်စုကကျင့်သုံးတဲ့ လူမျိုးကြီးဝါဒကို သင်ခန်းစာယူနိုင်မှ နောက်ထပ်လမ်းမှားမလိုက်မိမှာလို့ ပြောပြသင့်တယ်။

မေး ကနေ့သျှမ်းပြည်အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအပေါ် ဘယ်လိုသုံးသပ်မိပါသလဲ? လျော့ရဲနေတယ်လို့မမြင်မိဘူးလား?

ဖြေ လက်ရှိအပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေကိုကြည့်ရင် အားရစရာလုံးဝမရှိဘူးဗျ။ သူတို့အချင်းချင်းရဲ့ ပဋိပက္ခတော့ငြိမ်သက်နေသလိုလိုတွေ့ရပေမဲ့ စုစည်းမှုမရနိုင်သေးဘူး။တစ်ဖွဲ့ချင်းကိုကြည့်ပါ။ဥပမာဝအဖွဲ့လည်းနအဖသပ်လျှိုနေတာပဲ။ ဝအဖွဲ့ကစစ်ရေးအားကောင်းတယ်။ လူသူလက်နက်တောင့်တယ်။ ဒါပေမဲ့ နိုင်ငံရေးအားနည်းတယ်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိဘူး။ **SSNA** လဲပြိုသွားပြီ။ လက်ရှိအပစ်ရပ် **SSA** လဲပဲ ဗိုလ်ချုပ်ဆေထဲန့်မရှိတဲ့နောက်ပိုင်း တော်တော်တောင့်ခံနေရတယ်။ ဒီအနေအထားတွေ သျှမ်းပြည်ညီညွတ်ရေးကို ထိခိုက်တယ်လို့ပြောနိုင်တယ်။ အရင်ကတော့ သူတို့ကိုလူထုကအင်မတန်အားကိုး ခဲ့တယ်။

နောက်ပိုင်းတော့သူတို့အတွင်းပဋိပက္ခတွေ များလာပြီး တချို့က ကိုယ်ကျိုးအခွင့်အလမ်းဘက် ယိမ်းယိုင်ချင်ကြတယ်။ ဒီလိုနဲ့လုံးချာလည်နေခဲ့တယ်။ သျှမ်းပြည်တောင်ပိုင်းက ပအိုဝ်းအဖွဲ့အစည်းလည်း ဒီလိုပဲ အမျိုးမျိုးကွဲနေကြတယ်။

မေး ညီညွတ်ရေးပျက်ပြားအောင် နအဖက အမျိုးမျိုးသပ်လျှိုသွေးထိုး နေတာမပါဘူးလား?

ဖြေ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေ ဖယိုဖရဲဖြစ်ဖို့ဆိုတာ နအဖရဲ့အဓိက ရည်မှန်းချက်ဘဲ။ ကွဲပြဲမှုတွေဖြစ်အောင်ဖန်တီးတာ နအဖရဲ့ လက်ချက်ချည်းပေါ့။ သေနတ်သံတချက်မှမထွက်ဘဲ ဒီလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေဖြုတ်သိမ်းပစ်မယ်လို့ အပစ်ရပ်စဲရေးစလုပ်ကတည်းကနဝတကြွေးကြော်ခဲ့တယ်။ ဗိုလ်ခင်ညွန့်ရဲ့ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ စီးပွားရေးမက်လုံးပေးပြီး သူတို့ကိုဖြိုခွဲခဲ့တယ်။ ကိုယ့်အချင်းချင်းကွဲနေပါလား ဆိုတာသိလာတော့ အချိန်တော်တော်နှောင်းနေပြီ။ အချို့အဖွဲ့ ဆိုရင် ရန်သူ့လက်ခုပ်ထဲကရေလိုဖြစ်နေတယ်။နအဖကြိုးဆွဲရာကနေရတယ်။ သျှမ်းပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ ဖွဲ့စည်းတုန်းက ဒါတွေဖြေရှင်းကျော်လွှားဘို့ပါ။ ခေါင်းဆောင် တွေကိုဖမ်းဆီးလိုက်တာကလည်း သျှမ်းပြည်အမျိုးသားတွေစုစည်းမှာကို စိုးကြောက်တဲ့အတွက် နအဖက ရက်ရက်စက်စက် နှိပ်ကွပ်လိုက်တာဖြစ်တယ်။ သျှမ်းပြည် အတိုင်ပင်ခံကောင်စီကို ဖြိုခွဲလိုက်ခြင်းဟာ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ဆုံချက်ကို ဖြိုခွဲလိုက်တာဘဲ။ စုစည်းမှု အလွန်အားနည်းသွားတယ်။ ဦးဆောင်မှုလည်းချိနဲ့သွားတယ်။ နောက်ပိုင်း နအဖဟာ သူငွေပေးဝယ်လို့ရတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေခေါ်ပြီး သူ့ရဲ့ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံမှာ လက်ညှိုးထောင်ခေါင်းညိတ် လုပ်လိုက်မှာကိုစိုးရိမ်ရတယ်။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေ ညီညွတ်မှုမရှိရင် နအဖက NC ကိုထောက်ခံတဲ့အဖွဲ့၊ မထောက်ခံတဲ့အဖွဲ့တွေ ကွဲအောင်သူလုပ် မှာဘဲ။ လက်နက်ချတဲ့ SSNA တပ်မှူးတွေလိုမျိုး NC တက်နေတဲ့ အချို့လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေကို နအဖအသုံးချနိုင်ရင် တိုင်းရင်းသားအရေးကံကြမ္မာက ရင်လေးစရာပဲ။ နအဖအခြေခံဥပဒေကို သူတို့အသိအမှတ်ပြုတာနဲ့ ကျနော်တို့အခက်ကြုံ ပြီ။ စစ်မှန်တဲ့ တိုင်းရင်းသားတပ်ပေါင်းစုကြီးဖြစ်လာဖို့က ကျနော်တို့ရဲ့ ညီညွတ်ရေးပန်းတိုင်ပဲ။ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တော်လှန်ရေးလုပ်လာတာကလည်းဘုံရန်သူတစ်ခုကိုဖြုတ်ချဘို့ ဦးတည်ချက်တူညီကြတာပဲ။ ကျနော်တို့ကျောချင်းမကပ်နိုင်ကြရင် နအဖကအခွင့်အလမ်းပေးပြီး သူ့အလိုကျလုပ်လိုက်ရင် ကျနော်တို့သမိုင်းအမဲစက်ကြီး စွဲကျန်ရစ်မှာပဲ။

မေး ကနေ့သျှမ်းပြည်အမျိုးသားညီညွတ်ရေးရဲ့အဓိကပြဿနာက ဘာဖြစ်မယ်လို့ထင်ပါသလဲ?

ဖြေ ကိုယ့်အဖွဲ့အတွက်လောက်ပဲလုပ်ပြီး အားလုံးအတွက်မလုပ်ကြတာခက်တယ်။ တိုင်းရင်းသားတစ်ခုလုံးကို ခြုံမကြည့်ကြလို့ဘဲ။ အဲဒီတော့တကယ့်ညီညွတ်ရေးအစစ်အမှန် မရဘူးပေါ့။ ကိုယ့်အဖွဲ့လောက်ဘဲလုပ်နေကြရင် အားနည်းနေမှာကသေချာတယ်။ ဘုံရန်သူကိုစုစည်းပြီးမတိုက်ရင် ဘယ်လိုတိုက်မှာလဲ။ ဆုံစည်းချက်ရှိမှဖြစ်မှာ။ ၇ ပြည်နယ်တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ညီညွတ်ရေးလဲ ထိုနည်း၎င်း ဆက်စပ်မှုရှိတာဘဲ။

မေး SSA တောင်ပိုင်းနဲ့ပြည်ပရောက်အဖွဲ့တွေအပေါ်မှာကော?

ဖြေ တလောက ၀ တပ်ဖွဲ့လာတိုက်တာဟာ မဖြစ်သင့်တဲ့ကိစ္စပါ။ ဒီကာလမှာ နိုင်ငံရေးနည်းနဲ့ပဋိပက္ခတွေကိုဆွေးနွေးဖြေရှင်းကြတာကောင်းတယ်။ စစ်ရေးနဲ့မဖြေရှင်းသင့်ဘူး။ နိုင်ငံရေးနဲ့ ဖြေရှင်းတာ၊ ဖိတ်ခေါ် ဆွဲခေါ် တာမရလို့၊ ရွေးစရာလမ်းမရှိတော့လို့၊ တစ်ဖက်က လက်မခံဘဲ နအဖတပ်တွေနဲ့ ပူးတွဲတိုက်လာရင်တော့မတတ်နိုင်ဖူးပေါ့။ အနုနည်း နဲ့ကြိုးစားလို့ရရင် အကြမ်းနည်း ကိုရှောင်သင့်ပါတယ်။ SSA-S ကတော့ အခုဆိုရင် တိုင်းရင်းသားရေးမှာ တပ်ပေါင်းစုထဲပါလာတယ်။ မဟာမိတ်တွေဖွဲ့နိုင်တယ်ဆိုတော့ ဒါတွေဟာ အားရကျေနပ်စရာတွေပေါ့။ နောက်ပြီးတော်လှန်ရေး စိတ်ထက်မြက်တဲ့ စစ်စိုင်းရီတို့ကသွားပူးပေါင်းတော့အင်အားပို တောင့်တင်းလာတာတွေဟာလည်းအားရစရာပေါ့။ ရန်သူတိုက်လည်း မလှဲဘဲပြန်ချမယ်ဆို တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တောပြန်ခိုတာကိုက ချီးကျူးစရာပါ။ ပြည်ပရောက် သျှမ်းပြည်အဖွဲ့အစည်းတွေလည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လှုပ်ရှားလာကြတယ်လို့ကြားရတယ်။ ကျနော်တို့ဟာ တပ်ပေါင်းစုအနေနဲ့ သွားကြရမယ်။ သျှမ်းမှသျှမ်းဆို တဲ့အယူအဆတွေလျှော့ပေါ့ဘေးချိတ်ထားသင့်ပါပြီ။ သျှမ်းတစ်ခုတည်းဆိုတဲ့ သီးသန့်လှုပ်ရှားမှုထက် အဝိုင်းအဝန်းနဲ့တခြား တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ပူးပေါင်းပြီး အားလုံးအတွက် အလေးထားသင့်ပါတယ်။ တပ်ပေါင်းစုအမြင်နဲ့ ဆက်လုပ်သွားဘို့လိုပါတယ်။

မေး အရင်နှစ်က သျှမ်းပြည်ခေါင်းဆောင်တွေဖြစ်တဲ့ ခွန်ထွန်းဦးတို့၊ သျှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်က ဦးမြင့်သန်းတို့၊ ဗိုလ်ချုပ် ဆေထဲန့်တို့ အဖမ်းခံရ၊ နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်တွေကျခံရပြီးနောက် နအဖလောင်းရိပ်အောက်မှာ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွေ မှေးမှိန်သွားတယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူးလား?

ဖြေ ခေါင်းဆောင်တွေကတော့ ဥပဒေဘောင်ထဲကနေ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလအတိုင်းသွားဘို့ ရည်မှန်းခဲ့ကြတာကိုး။ သုံးပွင့်ဆိုင်ဖြစ်မလာတောင်မှ တိုင်းရင်းသားတွေ အခွင့်အလမ်းရှိဖို့ အဲဒီအခြေခံတွေကို ငြိမ်းချမ်းတဲ့နည်းနဲ့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြတာပါ။ တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့စုစည်းမှုကို နအဖကအလွန်ကြောက်လန့်လို့ ဖြိုခွဲလိုက်တာပါ။ နောက်လူတွေမလုပ်ရဲအောင်ဆိုပြီး နအဖက သမိုင်းမှာအကြီးမားဆုံးရာဇဝတ်မှု ကျူးလွန်လိုက်တာပဲ။ ခွန်ထွန်းဦးတို့မိသားစုရဲ့ နေအိမ်ပိုင်ဆိုင်မှုကိုပါ ရုပ်သိမ်းတယ်ဆိုတော့ အကြီးလေးဆုံးရာဇဝတ်မှုပါပဲ။ ဒီသျှမ်းပြည်ခေါင်းဆောင်တွေ ပြည်ထောင်စုကခွဲထွက်ဖို့ ဘယ်သူမှ မပြောခဲ့ကြဘူး။ စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုပေါ် ထွန်းဖို့ နိုင်ငံရေး နည်းလမ်းနဲ့လုပ်ခဲ့ကြတာဘဲရှိတယ်။ ကျနော်တို့မကြောက်ပါဘူး။ လုပ်စရာရှိတာ ဆက်လုပ်သွားမှာပဲ။ သျှမ်းပြည်အတိုင်ပင်ခံကောင်စီက ချမှတ်ခဲ့

တဲ့လမ်းစဉ်ဟာ စစ်မှန်တဲ့ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ပေါ်ပေါက်လာ ဖို့ပဲ။ ခေါင်းဆောင်တွေလမ်းခင်းပေးခဲ့တာ အသက်သွေး၊ ချွေးပေးဆပ်ခဲ့ရပြီးပြီ။ ဒီလမ်းကို မျိုးဆက်သစ်တွေဆက်မလျှောက်ရင် တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးက ဘယ်တော့မှရမှာမှုတ်ဖူး။

မေး နအဖအလိုကျအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲနေတဲ့ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံတက်ရောက်ကြတဲ့ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေရဲ့ဒီ ၁–၂ နှစ်အတွင်း အလားအလာကို ဘယ်လိုမြင်ပါသလဲ?

ဖြေ ညောင်နှစ်ပင်က ထစ်ကနဲဆိုရပ်ဆိုင်းရတယ်လေ။ ပြည်ပဖိအားကလည်းရှိ၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံကြီးတွေက လက်မှမခံတာ။ NLD,SNLD လို ပါတီကြီးတွေလည်း နှုတ်ထွက်ခဲ့ပြီဘဲ။ အဓိပ္ပာယ်မရှိတဲ့ ဒီ NC ကိုတိုက်ဖျက်ရမယ်။ သူတို့ ခေါင်းခေါက်ရွေးတဲ့အလိုတော်ရိတွေနဲ့ ဥပဒေဆွဲတာကိုထောက်ခံတဲ့လူတွေက သမိုင်းတရားခံဖြစ်မှာပဲ။စစ်မှန်တဲ့တိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တွေမပါပဲနဲ့ ဒီ NC ကို နအဖကဒရွှတ်တိုက် လုပ်သွားမဲ့ပုံပဲ။ လက်ရှိ ဦးတည်ချက် ၆ ချက်၊ အခြေခံမူ ၁၀၄ ချက်တွေနဲ့ဆန့်ကျင်တဲ့ စစ်မှန်တဲ့ညီလာခံဖြစ်ရမယ်။ အပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေက နအဖ ခြိမ်းခြောက်မက်လုံးပေးတဲ့အတိုင်း ဘုမသိဘမသိထောက်ခံ လက်မှတ်ထိုးမိမှာကို စိုးရိမ်ရင်လေးမိတယ်။ မြေပေါ်အဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ အများကြီးထိတွေ့ပေးရမယ်။ လူငယ်တွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအရေးကြီးတယ်ဆိုတာ ဒါတွေအတွက်ပါ။ သူတို့လမ်းမှားမလျှောက်မိအောင် ကြိုးစားနားချပေးရမယ်။ ကျနော်တို့သိရသလောက် NC ထဲမှာလက်ညှိုးထောင်ခေါင်းညိတ် တဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေ အင်မတန်နည်းပါတယ်။

မေး ပြည်ပရောက်တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့တွေ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုအတွက် အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းတွေ ရေးဆွဲနေတဲ့အပေါ် ဘယ်လိုသုံးသပ်သလဲ?

ဖြေ ဖက်ဒရယ်နဲ့သွားရင် ဘယ်နည်းနဲ့မဆိုဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့ရမယ်လေ။ ၁၉၆၂ ဗိုလ်နေဝင်းအာဏာမသိမ်းခင်က ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးကို လုံးဝလက်မခံခဲ့တဲ့ ဝိဇ္ဇရသခင်ချစ်မောင်၊ သခင်ချန်ထွန်းတို့တောင်မှ နောက်ပိုင်းလက်ခံလာတာပဲ။ သူတို့က ၈ ပြည်ထောင်မူနဲ့သွားသင့်တယ်လို့ပြောလာကြပြီ။ တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ဒေါ်စု၊ ဦးတင်ဦးတို့ တွေ့ကြတုန်းကလည်း ခွဲမထွက်ရင်ပြီးတာဘဲ။ ဖက်ဒရယ်ကိုလက်ခံတယ်လို့ပြောခဲ့တယ်။ တကယ့်နိုင်ငံရေးသိုးအေတွေတောင်မှ လက်ခံကြတာဘဲ။ပြည်ပကလုပ်တဲ့အခြေခံမူကိုအမတ်တွေတက်ရောက်ပြီးသဘောထားပေးလက်ခံကြတာကြားရတော့ဝမ်းသာတာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ဗမာပြည်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စမှာ ပြည်ပရောက်ဗမာအဖွဲ့အစည်းတွေက အတွင်းနဲ့ဆက်စပ်ရမှာဖြစ်တယ်။

မေး ပင်လုံညီလာခံမတိုင်မီက ခေါင်းဆောင်တွေ ပေးခဲ့တဲ့သင်ခန်းစာအပေါ် ဘယ်လိုသုံးသပ်ပါသလဲ?

ဖြေ သမိုင်းနဲ့ပတ်သက်လာရင် နက်နက်နဲနဲ ထဲထဲဝင်ဝင်မဟုတ်ပေမယ့် လူငယ်ခပ်များများလေ့လာမိသလောက် ဟိုတုန်းကတိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေဟာ လူပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် အင်မတန်ယုံစားအားကိုးခဲ့တယ်။ နောက်ဆုံး ဖဆပလ က ပါတီနဲ့လူပုဂ္ဂိုလ်ဆိုပြီး ခွဲခြားလိုက်တဲ့အခါမှာ အခွင့်အရေးတွေဆုံးရှုံးခဲ့ရတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့လုပ်ခဲ့တဲ့ Gentleman's agreement က လူပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သဘောထား ၊ဖဆပလရဲ့သဘောထား အဖြစ်ပြောရခက်တယ်တဲ့။ ဒါသိပ်အရေးကြီးတဲ့သင်ခန်းစာပေါ့။ ဒီနေ့ တိုင်းရင်းသားအရေးကို ဒေါ်စုနားလည်လက်ခံခဲ့တာဝမ်းသာစရာပဲ။ စိုးရိမ်စရာရှိတာ သင်ခန်းစာယူဖို့ကောင်းတာက နောင်တချိန်မှာ NLD က ဒေါ်စုပေးခဲ့တဲ့ အာမခံချက်တွေကိုမျက်ကွယ်ပြုတာမျိုး (အဲဒါတွေကဒေါ်စုသဘောထား NLD သဘောထားမဟုတ်ဘူးဆိုတာမျိုး)ဖြစ်မလာအောင် သတိထားသင့်တယ်။ ပင်လုံတုန်းက ရပလက ဗိုလ်ချုပ်ကိုယုံကြည် ကိုးစားခဲ့ပေမယ့် ဖဆပလက ပါတီရဲ့သဘောထားမဟုတ်ဖူးဆိုလို့ ခံခဲ့ကြရတယ်။

မေး တိုင်းရင်းသားလူငယ်၊ သျှမ်းပြည်အမျိုးသားလူငယ်တွေ နိုင်ငံရေးနိုးကြားမှုပိုရှိလာအောင်၊ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓါတ်ပိုခိုင်မာလာအောင် နောက်ဆုံးဘာတွေမှာကြားလိုပါသလဲ?

ဖြေ ကနေ့အဖို့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး၊ ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး ဆိုတာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ တခြားတိုင်းပြည်နဲ့ရင် ဘောင်တန်းနိုင်ဖို့မိမိအနာဂတ်ကို မဖျက်ဆီး၊ မထိခိုက်စေချင်ဘူး။ စစ်အာဏာရှင်ဖြုတ်ချဖို့လုပ်ကြတဲ့အခါမှာကိုယ့်အစုအဖွဲ့နဲ့ကိုယ်လုပ်လို့မရတော့ဘူး။ ပြည်တွင်းရောပြည်ပပါ သူ့နေရာနဲ့သူ စုစည်းကြရမယ်။ အတွင်းနဲ့အပြင်အတိုင်အဖောက်ညီညီ ချိတ်ဆက်ဖို့လိုတယ်။ အပြင်က လူကြီးတွေကလည်း လူငယ်တွေကိုနေရာပေး လက်တွဲဆွဲခေါ်ဖို့လိုတယ်။ အထဲမှာဆို လူငယ်တွေက လူကြီးတွေကိုဝန်းရံပြီးသားပါ။ အထဲမှာသိုသိုသိပ်သိပ်နဲ့ကျစ်ကျစ်လစ်လစ်လုပ်တတ်ဖို့လိုတာပေါ့။လူငယ်အလုပ်ကိုလူငယ်လုပ်ရမယ်။ အမြဲတမ်း ပြင်ဆင်မှု ရှိရမယ်။ မမျှော်လင့်ပဲ နောက်ထပ်အုံကြွမှုတွေ ဖြစ်လာဖို့က ပြည်မကဖြစ်တာနဲ့ပြည်နယ်တွေမပါရင်အောင်မြင်မှုရမှာမဟုတ်ဖူး။ တစ်တိုင်းပြည်လုံးတစ်ပြိုင်နက် တည်းပြိုင်တူတွန်းလှန်နိုင်ဖို့ စုစည်းမှုရှိရမယ်။ ကိုယ့်အဖွဲ့အစုအလုပ်လည်းလုပ်၊ အားလုံးအတွက် တပ်ပေါင်းစုအလုပ်လည်း လုပ်ရမှာပေါ့။

အေးလွင်ဘာလဲ? မြန်မာသံတော်ဆင့်ဘယ်လဲ?

နအဖ မှကျင်းပသော ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံကို ပြည်တွင်းဒီမိုကရေစီအဖွဲ့များ၊တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များနှင့်လူငယ်အင်အားစုအဖွဲ့တိုင်းလိုလိုဆန့်ကျင်နေကြချိန်တွင် မျိုးဆက်ကျောင်းသားများအဖွဲ့က တက်ရောက်ရန်ဆန္ဒရှိသည်ဟုသတင်းများထွက်နေသည်ကို ဩဂုတ်လ ကတည်းကစာရေးသူသိရှိထားခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ဘယ်သူတွေ ဘယ်လိုစိတ်ကူးပေါက်ပြီးဖြစ်သွားရတာလဲ ဟုစုံစမ်းခဲ့ရာ ကိုအေးလွင်တယောက် တရားဝင်အင်တာဗျူးထားသည်ကို ယခုမှသိလိုက်ရတော့ သဘောပေါက်သွားပါသည်။

မြန်မာစကားပုံအရ "ထိုင်နေရင်အကောင်းသား ထသွားမှအကျိုးမှန်းသိ" ဆိုသလိုဖြစ်နေပါသည်။ သျှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးသမားများဖမ်းဆီးမှုကိစ္စတွင် ပါဝင်ပါတ်သက်ခြင်းမရှိခဲ့ကြောင်း၊ ယခုနှစ်အစပိုင်း (အရှက်ပြေ) အင်တာဗျူးခဲ့စဉ်က မြန်မာသံတော်ဆင့်နှင့်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုတော့ ဘယ်လိုမှ စိတ်မတားနိုင်သောကြောင့် စာရေးသူ ထုတ်ဖေါ်လိုက်ရခြင်းဖြစ်သည်။

ဤစာတမ်းရေးသားသူသည် မျိုးဆက်သစ်တိုင်းရင်းသားလူငယ်တဦးဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်တွင် လူငယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍလိုအပ်နေပြီဟုသိရှိချိန်တွင် တောင်ကြီးမှမျိုးဆက်သစ်သျှမ်းပြည်အဖွဲ့ **NGSS** နှင့်စာရေးသူ သိကျွမ်းရင်းနှီးပြီး အတူပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ **NGSS** အိမ်ရှင်အဖြစ်ကျင်းပသော ၅၈ ကြိမ်မြောက်သျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့တွင်တက်ရောက်ခွင့်ရသောကြောင့်တောင်ကြီးသို့ရောက်ခဲ့သည်။ စာရေးသူကဲ့သို့ပင် ရန်ကုန်နိုင်ငံရေးလောကမှ ဦးသုဝေ၊ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းနှင့်အတူ ကိုအေးလွင်ပါ တက်ရောက်လာကြောင်း ကိုမြင့်သန်းပြောပြသဖြင့် စာရေးသူအံ့ဩသွားပါသည်။ ကိုအေးလွင်နှင့်ပါတ်သက်၍ ကိုမြင့်သန်းအား ရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်နိုင်ငံရေးလောကတွင်သာမကပြည်ပမှာပင်လက်မခံနိုင်လောက်အောင်နာမည်ပျက်နေကြောင်းရှင်းပြခဲ့ပါသည်။ရိုးသားသောကိုမြင့်သန်းတို့အုပ်စုက ၎င်းတို့နှင့်ပါလာသောလူငယ်အား ဦးသုဝေ၊ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းတို့အာမခံပုံရကြောင်း၊ ပွဲကလည်း မနက်ဖြန်ကျင်းပတော့မှာမို့ အခုချိန်ထိအခြေအနေကောင်းနေကြောင်း၊ "*ကိုအေးလွင် ပြဿနာမလုပ်နိုင်လောက်ပါဘူး*" ဟူ၍ လျော့တွက်ခဲ့သည်။ ဒါ့အပြင် ဓါတ်ပုံနှင့် ဗီဒီယိုမှတ်တမ်းအတွက် ကိုအေးလွင်က တာဝန်ယူသောကြောင့်ပုံအပ်ခဲ့ကြသည်။စာရေးသူသည်ဤပွဲ(ဖေဖေါ်ဝါရီ၇ရက်)သို့တက်ရောက်ခြင်းမရှိသော်လည်း ပြင်ပမှဝန်းရံပေးခဲ့ပါသည်။ ပွဲအားလုံးပြီးသည့်အခါ ချက်ချင်းတစုံတရာပြဿနာမပေါ်သောကြောင့်စောင့်ကြည့်နေမိသည်။

မကြာပါ။ နောက်တနေ့ဖေဖေါ်ဝါရီ(၈)ရက်နေ့ကိုမြင့်သန်းအားစတင်ဖမ်း လေတော့သည်။ နောက်ပိုင်း တက်ရောက် သူအားလုံးလိုလို ဆက်တိုက်အဖမ်းခံကြရသည်။

သေချာသည်မှာ မဆီမဆိုင် ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ဖယ်ရီကူညီပေးခဲ့ကြသောသူများပင်အဖမ်းခံရသည်။ ဤမျှတိကျနေသည်မှာ ဗီဒီယိုမှတ်တမ်းအရဖြစ်ကြောင်းထင်ရှားနေပါသည်။ ကိုအေးလွင်၌ များစွာ

ဦးမြင့်သန်း

တာဝန်ရှိပါသည်။ ထို့နောက် ရန်ကုန်ရှိဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်း အိမ်တွင် ကိုအေးလွင်တို့နေထိုင်သည်ဟု စာရေးသူသတင်းရသဖြင့် ဗီဒီယို မှတ်တမ်းသွားတောင်းခဲ့သည်။ တွေ့ရသူက ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်း၊ စာရေးသူအပေါ် ရိုးသားသောတိုင်းရင်းသားလေးအဖြစ်ဂရုဏာသက်မိပုံရသည်။ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းက "*သားလေးကို အမှန်အတိုင်းပြောမယ်၊ ဒီအချိန်မှာ အန်တီနားမှာကိုအေးလွင်တို့နေတယ်ဆိုပေမဲ့သူတို့ဘာတွေလုပ်လို့ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာအန်တီမသိဘူး၊ သားလေးနောက်ထပ်ဒီကိုမလာပါနဲ့၊ အန်တီက ဘယ်သူ့ကိုမှ မကြောက်ပါဘူး။ သားလေးအတွက်စိုးရိမ်လို့ပြောတာ*" ဟုပြောလာပါသည်။

စာရေးသူလည်းပြန်လာခဲ့သည်။ သျှမ်းခေါင်းဆောင်များအမှုအခြေအနေကိုသိလိုသည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များထံသွားခဲ့သည်။ အမှုတွင်ကိုမြင့်သန်းဘက်ကတရားခံသက်သေအဖြစ်ဦးသုဝေ၊ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်း၊ကိုအေးလွင်တို့ကိုထည့်သွင်းထားကြောင်း ၊ပြီးခဲ့သော တောင်ကြီးသျှမ်းပြည်အမျိုးသားနေ့ အခမ်းအနားတွင်ပြည်ထောင်စုဖြိုခွဲသည့်စကားမျိုးကိုမြင့်သန်းမပြောကြားခဲ့ကြောင်း သက်သေထွက်ဆိုပေးကြရန် ထို ၃ ဦးအား တရားခံသက်သေအဖြစ် တင်သွင်းခဲ့ကြောင်းပြောပြကြသည်။ အင်းစိန်တရားရုံးမှလည်း ဝရမ်းထုတ်ကာထို ၃ ဦးအားဆင့်ခေါ်ခဲ့သည်။ သို့သော်တယောက်မှ မထွက်ဆိုကြကြောင်းသိရသည်။ ၎င်းတို့ ၃ ဦးယနေ့တိုင်သက်ရှိထင်ရှားရှိနေကြပါသည်။ တစုံတရာငြင်းဆိုပါက စာရေးသူမည်သူဖြစ်သည်ကိုကြေညာပြီး ရှင်းလင်းရန် အဆင်သင့်ဖြစ်သည်။

ရလဒ်များကတော့ ရှမ်းပြည်မျိုးဆက်သစ်တဖွဲ့လုံး ထောင်နန်းစံကြရသည်။ ကိုမြင့်သန်းဆိုလျှင် သေဆုံးသွားရလေပြီ။ ကျန်ရှိသောတိုင်းရင်း သားလူငယ်များက လူမျိုးရေးအမြင်များဖြစ်ပေါ်လာကာလက်တွဲမှုများလုပ်ဆောင်ရာမှ ရန်ကုန်ကျောင်းသားအသိုင်းအဝိုင်းကိုရှောင်ဖယ်ခဲ့ကြသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် နိုင်ငံရေးကို ကိုယ်ကျိုး

စွန့်သစ္စာရှိရှိလုပ်နေကြသော ကိုမင်းကိုနိုင်၊ ကိုကိုကြီးတို့ကိုလေးစားမိခဲ့ပါသည်။တတ်နိုင်သည့်ဖက်မှပူးပေါင်းကူညီရန်ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ ယနေ့ကိုအေးလွင် အခြေအနေကိုသိထားသမျှရှင်းပြပါမည်။သူနေထိုင်ရာ အနောက်ရွှေဂုံတိုင်၊ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်း အိမ်ခြံဝင်းတံခါးပေါက်သို့

အေးလွင်

ညနေမိုးချုပ် ၇နာရီအချိန်ရောက်တိုင်း ဆိုင်ကယ်တစီးက စားစရာ ထမင်းထုပ်များနှင့် အချိုရည်များ ပုံမှန်လာရောက်ပို့ပေးနေပါသည်။ ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းကတော့သိမည်မထင်။သူ့အိမ်အနီး"မေမန္တလေး" စားသောက်ဆိုင်ခြံဝင်းအတွင်းမှ အမှန်တကယ်သိရှိပါသည်။ ရန်ကုန်တွင်မည်သို့သောလူစားမျိုးမှ ဆိုင်ကယ်စီးခွင့်ရှိသည်ကို စာရှုသူများ သဘောပေါက်မည်ထင်ပါသည်။

မြန်မာသံတော်ဆင့်ဆိုသည့်မှာမိမိတို့လေ့လာသိရှိရသလောက် ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့အစည်းအမည်ခံသူများ၏အသင်းအပင်းတခုဖြစ်ကြောင်း၊ တာဝန်ခံကိုမင်းဆွေဆိုသူမှာ ဗိုလ်ခင်ညွန့်တန်ခိုးထွားစဉ်ကထောက်လှမ်းရေး သတင်းများ နှင့်အလဲအလှယ်လုပ်ပြီး ထောက်လှမ်းရေးထံသို့ ဒီမိုကရေစီ အင်အားစုအဖွဲ့အစည်း၏လှုပ်ရှားမှုသတင်းများကိုပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်းသိရပါသည်။ ယခုလည်းကိုအေးလွင်လိုလူမျိုးနှင့်တရားဝင်အင်တာဗျူးလုပ်ပြီး ဖေါ်ပြနေသည်မှာ မည်သို့သောအကျိုးများရမည်ကိုမူ စာရေးသူမသိပါ။ ပြည်ပရောက် ဒီမိုကရေစီ ရဲဘော်ရဲဘက်များအသိဆုံးပါ။

စာရေးသူသည် ပြည်ပနိုင်ငံရေး မလုပ်သောကြောင့် အသေးစိတ်မသိသော်လည်း ပြည်ပမိတ်ဆွေများထံမှ သတင်းအချက်အလက်များရရှိပါသည်။ယနေ့မြန်မာပြည်အခြေအနေကိုကြည့်ကြပါ။ သိရှုံနှင့် မဆုံးဖြတ်ကြပါနှင့်။

ပြည်သူလူထုကို နအဖမှ လောင်းကစားမှိုင်းတိုက်ထားသဖြင့် တော်တော်များများ ဒုက္ခရောက်နေကြသည်။ ဖိနှိပ်မှုများပြင်းထန်၍လားမသိ။ ပြည်သူများမှာ ဘတ်စ်ကားစီးစဉ် စပယ်ယာ အော်ငေါက်သည်ကိုပင် ပြန်မပြောရဲလောက်အောင်ဖြစ်နေကြပါသည်။ စာတမ်းရှည်သွားမည်စိုးသဖြင့် မည်မျှလောက်ဒုက္ခပင်လယ်ဝေနေရသည်ကိုမဖေါ်ပြလိုတော့ပါ။

မပြီးဆုံးနိုင်သောညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံမှလည်း (၁) ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး၊ (၂) တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေး၊(၃)လူ့အခွင့်အရေးများအတွက် မျှော်လင့်ချက်ဘာတခုမှလုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် စာရေးသူတို့ကလည်း တတ်စွမ်းသမျှ (အကြမ်းမဖက်နည်းဖြင့်) ခုခံဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်သွားမည်။ ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပ ဟန်ချက်ညီညီ လုပ်ဆောင်သွားကြမည်ဟု သံဓိဋ္ဌာန်ချထားပါသည်။ မြန်မာမပြောနှင့် ကမ္ဘာကပင်စိတ်ပျက်နေသော ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံသို့ တက်ခွင့်တောင်းနေသော (၈၈) မျိုးဆက်အမည်ခံ ကိုအေးလွင်အဖွဲ့အား ဖေါ်မပြနိုင်လောက်အောင်အံ့သြမိပါသည်။

ကိုအေးလွင်အား နေရာထိုင်ခင်း ပေးထားခဲ့မိသော ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းကို ဗိုလ်စိုးဝင်းတို့လူစုက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့်စင်ပြိုင်အလံထူရန် နားချခဲ့ကြသေးသည်။ သို့သော်အန်တီက လက်မခံပဲငြင်းခဲ့ကြောင်းသိရပါသည်။ *"အန်တီဘာကြောင့်ငြင်းလိုက်တာလဲ"* ဟုမေးခဲ့သူတဦးအား ဒေါ်ချိုချိုကျော်ငြိမ်းက ပြန်ဖြေလိုက်ပုံမှာ *"မိန်းမသားချင်းတူပေမဲ့ ဘုန်းကံချင်းမတူပါဘူး၊တနိုင်ငံလုံးမပြောနဲ့ ရန်ကုန်ကသူ့(ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်)လူတွေက အန်တီ့ကို ဇီးစေ့နဲ့ ဝိုင်းပေါက်ရင်တောင် သေနိုင်လောက်တယ်"* ဟူ၏။

များမကြာမီညောင်နှစ်ပင်သည် ထုံးစံအတိုင်း လက်ညှိုးထောင်ခေါင်းညိတ်သူတွေနှင့် တီဗွီဖန်သားပြင်ပေါ်တွင် မျက်စိနောက်နားငြီးအောင်အော်ကြဦးတော့မည်။ ညောင်နှစ်ပင်ညီလာခံ ပုဂ္ဂိုလ်များအား တနေ့တာအတွက်ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးရသည့် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာသည် ကျပ်သိန်းပေါင်း ၅၀ ရှိ၏။ အခြားကုန်ကျစရိတ်များလည်းကျပ်သိန်းပေါင်း ၅၀ ထက်မနည်းပါ။ ၄င်းတို့တတွေ ညောင်နှစ်ပင် ခြံဝင်းထဲ ပျော်ရွှင်စရာဘုံဗိမာန်လိုဖြစ်နေချိန်တွင် ပြည်သူများမှာ ထမင်းနပ်မှန်ဖို့နေနေသာသာ နှစ်ရက်လုပ် တနေ့စားသောက်ရသည့်ဘဝရောက်နေကြပါသည်။ တိုင်းပြည်ချောက်ထဲကျအောင်တွန်းချသူများစာရင်းတွင်ပါချင်သူများ ညောင်နှစ်ပင်သို့သွားကြပါ။ သေချာသည်မှာတော့ သမိုင်းတရားခံများဖြစ်သွားကြမည်ဆိုသည်ကို မမေ့ကြပါနှင့်။

မှတ်ချက်

အထက်ပါအကြောင်းအရာများသည်ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆန်ဆန်ရေးသားခြင်းဖြစ်ခဲ့မိပါက စာရေးသူအား နားလည်ခွင့်လွှတ်စေလိုပါသည်။ခိုင်လုံသောအဖြစ်မှန်များကို အခြေခံ၍ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဝတ္ထုဆန်ဆန်စိတ်ကူးဖြင့်ရေးသားခြင်းမဟုတ်ပါ။အထက်ပါသျှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးကိစ္စတွင် ကိုအေးလွင်ပါဝင်ပါတ်သက်ခဲ့သည်ကိုသိသောသူများမှာလည်းထောင်နန်းစံနေရသူများဖြစ်သောကြောင့်(မည်သူမျှသိနိုင်မည်မဟုတ်ဟူသော အထင်ဖြင့်)၂၀၀၆ နှစ်ဦးပိုင်းတွင်ကိုအေးလွင် အင်တာဗျူးလုပ်ခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကပြောချင်လွန်းလို့ စာရေးသူပါးစပ်ကိုယားနေပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ဖြေရှင်းရေးသားရခြင်းမှာ၄င်းတို့အုပ်စုဘာလဲ? ဘယ်လဲ? ဆိုသည်ကိုပြည်ပရောက်မိတ်ဆွေများသိစေချင်သောကြောင့် ဖေါ်ပြလိုက်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

မျိုးချစ်တိုင်းရင်းသားလူငယ်တဦး

ၼၢင်းသႅင်ၼွင့် ၽူႈတၢင်ႇၼႃႈၼၢင်းယိင်းတႆး (SWAN) ၵုပ်ႉၵူဝ်းလွင်ႈပၼ်ႁႅမ်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈ လွမ်းၵၼ်တင်း ၼၢင်းလေႃးရႃဝ်း ပုတ်ႉသျ် (Laura Bush) မေႈၼၢင်းလွမ်လိူင်ႈၵၢမေႊရိၵၼ်း ၵျွတ်ႉၸ် ပုတ်ႉသျ် (George W. Bush) တီႈဝဵင်းၼိဝ်းယွၵ်ႉ မိူဝ်ႈဝၼ်းထိ **19/9/2006**

ဝႆႈလႆးၵေႃး သူၼ်ႇၶိုင်ၶၢဝ်ႇၵၼ်တင်းပိူၼ်ႈႁႃႉ?

S.H.A.N. P.O.Box 15, Nong Hoi P.O., Chiangmai 50007, Thailand
e-mail: shan@cm.ksc.co.th www.shanland.org, www.mongloi.org